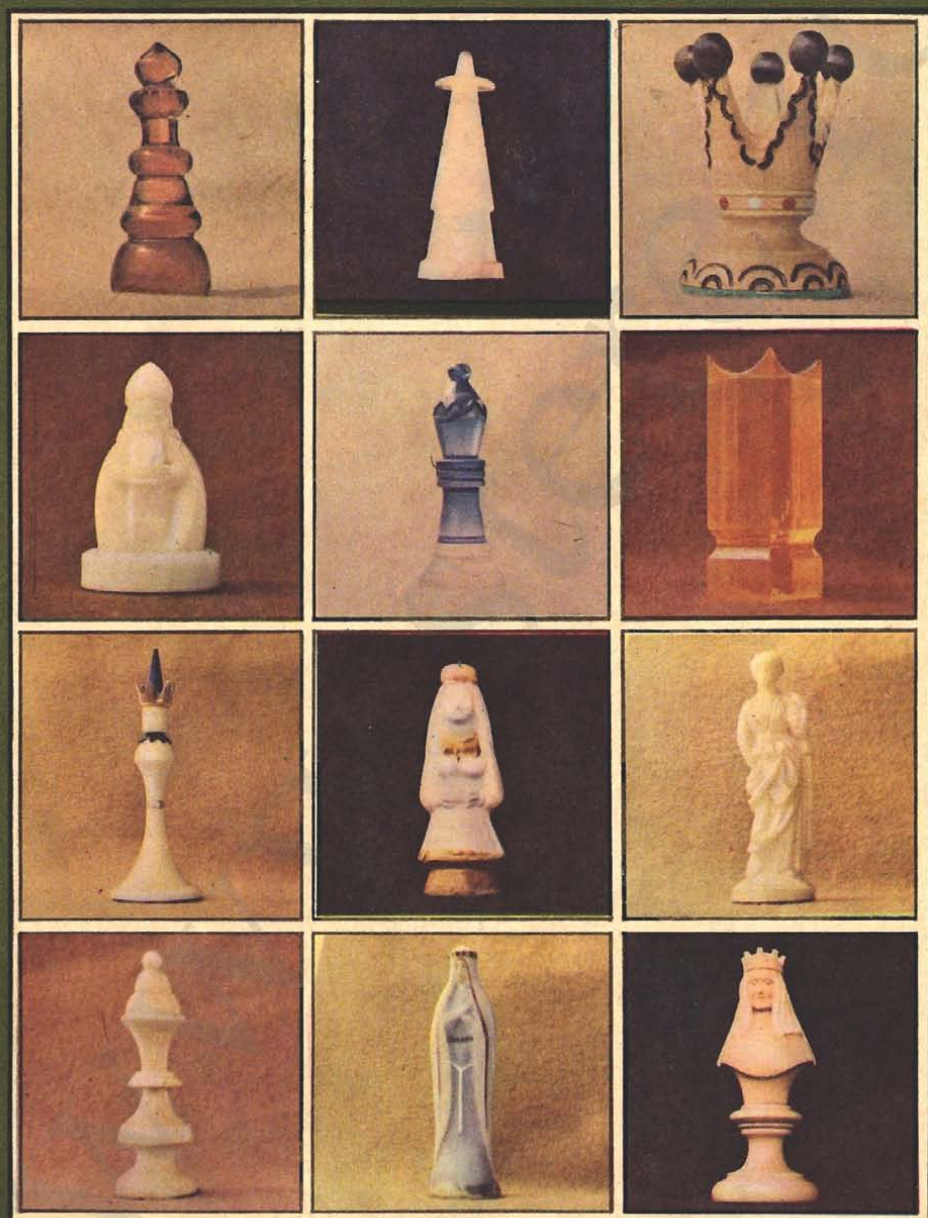

şah

TIMIŞOARA

CONSILIUL JUDEȚEAN PENTRU EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT TIMIȘ

1900 Timișoara

Str. Ungureanu nr. 17

Telefon

secretariat 961-3 09 65
secretari 961-3 35 44

Ioan Bușe,

președinte

Mihai Purice,

secretar, responsabil cu
activitatea șahistă

Virgil Doran,

metodist, responsabil șah

COMISIA JUDEȚEANĂ DE ȘAH

Pius Brînzeu,
președinte

Dorin Goția,
vicepreședinte

Virgil Schiopescu,
vicepreședinte

Gheorghe Tirpe,
vicepreședinte

Aurel Jicman,
secretar

Alexandru Ivan,
resp. presă-propagandă

Ilie Komloși,
resp. colegiu arbitrii

Mircea Rozvan,
resp. colegiu antrenori

Francisc Tocăniță,
resp. clasificare și
competiții

**Gertrude Baum-
stark,** membru

Marius Chiricuță,
membru

Florin Ghidirmic,
membru

Ion Iordache,
membru

Lazăr Leucuș,
membru

Emil Ungureanu,
membru

Ion Zarcuța,
membru

SUBCOMISIA PENTRU TINERET

Dezideriu Bleier,
președinte

Gheorghe Ivan,
membru

Dușan Kaplar,
membru

Zlatoie Mircov,
membru

Coperta : Piese din colecția
Centrului de Șah
Medicina

Cuprins

ESEURI PE MARGINEA ȘAHULUI

<i>Pius Brinzeu. Talentul și aptitudinile la șah</i>	3
<i>Ioan Murăroiu. Dialectica șahului ...</i>	8

NOTE TEHNICE

<i>Mircea Rozvan. O metodă interesantă de combatere a variantei Najdorf în Siciliană</i>	13
<i>Gertrude Baumstark. Despre sacrificii. Motive geometrice</i>	16

FILE DE ISTORIE

<i>Pius Brinzeu. Un bănățean printre marii șahiști ai secolului trecut ...</i>	19
--	----

CONDIȚIILE REUȘITEI LA ȘAH

<i>Sergiu Grünberg. Drumul spre marea performanță</i>	21
<i>Ligia Jicman. Inițierea în șah</i>	23

ACTUALITATEA ȘAHISTĂ

<i>Margareta Mureșan. Președintele intervine</i>	24
<i>Virgil Schiopescu. Marele maestru Șubă ne destăinuiește</i>	26
<i>Pius Brinzeu. Elogiu lui Francisc Tocăniță</i>	29

SUCCESELE ȘAHIȘTILOR TIMIȘORENI

<i>Ioan Bușe. O apreciere obiectivă ? ...</i>	32
<i>Echipa ELECTROMOTOR campioană la senioare</i>	35
<i>Mihai Șubă. Turneul zonal de la Praga</i>	37
<i>Erwin Mozeș. Sergiu Grünberg campion național</i>	41
<i>Emil Ungureanu. Otilia Ganț campioană națională de junioare mari</i>	50
<i>Succese ale juniorilor</i>	52
<i>Margareta Mureșan. Participarea la turneele internaționale masculine ...</i>	59
<i>Aplauze pentru Dana Nuțu</i>	63

Ion Mărășescu câștigătorul celui de-al XXIII-lea turneu internațional mas- culin Băile Herculane, 1984	66
Ligia Jicman victorioasă la festivalul șahist „HERCULES”, Băile Hercu- lane, 1984	68
Turneul maștrilor Tirgu Mureș	70
Turneul internațional Battonya — Ungaria	71
Din activitatea Clubului sportiv școlar Timișoara	73
Festivalul internațional pentru ju- niori, Timișoara '84	73
Nedumerire	75
Festivalul internațional „EMT '85”, un mare succes	76
Turneul internațional Bled, Iugoslavia	78
Turneul internațional feminin Băile Herculane 1985	80
Fruntașul TR Ovidiu Ganț campion militar de șah	81

ULTIMA ORĂ

Dana Nuțu calificată la interzonal	82
------------------------------------	----

DIN REPERTORIUL JUCĂTORILOR TIMIȘORENI

Partide, finaluri, aprecieri	83
-------------------------------------	----

DIVERSE

O apreciere stimulatorie	88
Șahul de masă	89
Dana Nuțu. Știați că	90
Probleme	91
Zlatoie Mircov. Filatelia și șahul	92
Dezlegarea problemelor	94

ZIMBIȚI VA RUGĂM

Epigrame, catrene, fabulă	95
Se spune că	96

CLUBURI ȘI ASOCIAȚII SPORTIVE CU SECȚII DE ȘAH

A.S. „AEM” Timișoara	97
A.S. „ELECTROMOTOR” Timișoara	98
A.S. „TEHNOMETAL” Timișoara	98

ESEURI, PE MARGINEA ȘAHULUI

Talentul și aptitudinile la șah

Cînd marele maestru Tartakover — cunoscut ca un teoretician cu multă autoritate în domeniul șahului — a afirmat: „Neîndoielnic, geniul lui Alehin nu a fost numai expresia unui talent nativ, a unei inteligențe strălucitoare, a unei memorii prodigioase, ci și a unei vaste culturi generale“, el nu s-a gîdit că printre adevărurile spuse, s-a strecurat și o inadvertență de ordin doctrinal. Pentru că, talent nativ nu există! Nu este însă mai puțin adevărat că termenul de talent este folosit cu precădere în caracterizările făcute marilor șahiști — mare talent, talent de excepție, talent ieșit din comun — dar greșelile care se fac în înțelegerea lui sînt comise și de cei mai iluștrii reprezentanți ai sportului minții. Marele maestru Kotov, referindu-se la aprecierile pe care le face Emanuel Lasker cu privire la pregătirea unei combinații, afirmă: „Putem spune că Lasker nu a avut în vedere numai talentul înăscut...“. Desigur, Lasker nu putea avea în vedere talentul înăscut — era doar doctor în filozofie și nu putea comite o asemenea greșală — în timp ce pentru Kotov exista și această posibilitate. Aceași greșală o fac și Maizelis și Iudovici cînd îl prezintă pe Cigorin: „... talent înăscut și jucător de frunte..., ... o mîndrie națională“. La rîndul său, Mihail Tal, exclamă în stilul său exploziv: „Pentru a obține succes în șah, trebuie să iubești acest joc și să ai talent. Șahist te naști; șahist bun — devii“. Adevărul este că șahiștii, ca toți oamenii, se nasc, dar nu devin șahiști buni decît după ce învață șahul. Dar, nu la asta s-a referit Tal. El a vrut să arate că nu poate deveni mare șahist cel care nu investește multă muncă și pasiune în pregătire — lucru care este perfect adevărat. În fine, marele maestru Bronstein, în aprecierile pe care le face cu privire la stilul intuitiv al unui jucător afirmă, între altele: „... temelia forței lui de jucător este talentul natural pentru calcularea rapidă a unor variante complicate și lungi, cu numeroase ramificații...“. De aici și pînă a considera talentul ca un dar al naturii, lucru pe care îl fac unii croniciari șahiști, este desigur o cale lungă, pe același drum însă al unei înțelegeri greșite a unei noțiuni, altfel bine definite.

Dar să revenim la citatul care a servit ca punct de plecare la discuție. Tartakover se referă la talentul, la aptitudinile — inteligență strălucitoare, memorie prodigioasă — și la cultura generală vastă a lui Alehin. Nu toți șahiștii dispun de o cultură generală vastă, unii au neglijat-o complet, cum a făcut Fischer care

a abandonat studiile superioare, sacrificînd totul pentru şah. În schimb, toţi marii şahişti au dat dovadă de talent şi au dispus de însuşiri speciale, care sînt aptitudinile. O încercare de clarificare cred că merită să fie făcută, în interesul tinerilor jucători, cărora le sînt destinate aceste rînduri.

Talentul trebuie considerat ca un grup de aptitudini în dezvoltare, apreciat însă prin prisma rezultatelor. Talent înseamnă reuşită într-un anumit domeniu. Astfel, se poate vorbi de aptitudini pentru şah în cazul unor copii care se manifestă prin calităţi de ordin intelectual, nu se poate însă vorbi de talent decît după ce au dovedit că fac progrese şi că obţin rezultate. Dacă unii din marii şahişti, în interviuri sau cronici, nu au acordat prea multă atenţie acestei probleme şi s-au exprimat greşit, alţi cronicari, fără a fi mari maeştrii, s-au dovedit mai pertinente în aprecierile făcute. Constantin Ştefaniu, popularul nostru cronicar şahist, se exprimă foarte corect: „Faţă de aptitudine, talentul reprezintă un nivel superior, despre el putîndu-se vorbi numai atunci cînd aptitudinile au ajuns la o dezvoltare deosebită şi la o îmbinare fericită, care face posibilă creaţia de valori noi şi originale”. În această înţelegere a lucrurilor - conceptul de talent se apropie de conceptul de creativitate şi comportă mai multe trepte. Prima treaptă o constituie aptitudinile — bază de pornire fără de care nu se poate constitui talentul. A doua treaptă o reprezintă dezvoltarea aptitudinilor, pe măsură ce se formează şahistul. A treia treaptă, care consfinţeşte talentul, este reprezentată de reuşită, adică de valorificarea aptitudinilor şi a pregătirii prin succesele obţinute în întreceri. În aceste condiţii nu se poate deci vorbi de talent nativ, sau de un dar al naturii. Dar dacă nu există o legătură directă, în schimb există o legătură indirectă a talentului cu zestrea nativă, prin intermediul aptitudinilor.

În cazul şahului prin zestre nativă înţelegem predispoziţiile, care pot fi considerate ca un dar al naturii şi care permit formarea aptitudinilor, iar prin aptitudini calităţile de ordin general sau special care asigură cîştigarea măiestriei sportive. Cu aceeaşi zestre nativă se poate ajunge medic bun, inginer bun, muncitor de înaltă calificare, sau bun şahist, dar cu condiţia ca zestrea nativă să fie fructificată şi transformată în aptitudini specifice domeniului respectiv de activitate. Zestrea nativă constituie doar o forţă latentă, sensul dezvoltării urmînd a se preciza ulterior, în funcţie de viaţă şi de educaţie.

În unele discipline sportive, de exemplu atletismul, se pot obţine rezultate foarte bune pe baza unui număr redus de aptitudini, cu condiţia unui efort intens de pregătire. Şahul, în schimb, se bazează pe un mare număr de aptitudini, cere un efort intens de pregătire şi de durată mai lungă. Sînt sporturi în care poţi obţine titlul de maestru în 3—4 ani, mai ales acolo unde predomină efortul fizic, în timp ce la şah se apreciază că titlul de maestru se obţine, în medie, numai după 10 ani de pregătire. Aceasta, pentru că dezvoltarea inteligenţei, care stă la baza sportului minţii, se face mai lent decît dezvoltarea maselor musculare. Este o explicaţie simplă, care poate fi însă uşor validată.

În cazul şahului pe prim plan se situează aptitudinile intelectuale primare, avînd ca factor comun inteligenţa sub diferitele ei forme de manifestare. Inteligenţa este, de altfel, o aptitudine generală, valabilă în toate domeniile de activitate, care face parte din zestrea nativă, dar care este foarte mult influenţată de exerciţii şi de educaţie. În şah inteligenţa se bazează pe anumite însuşiri native,

dar cota ereditară este mult depăşită de cota dobînditului. S-a spus, şi în beletristică sînt citate cazuri de şahişti buni care n-au strălucit prin inteligenţă. Este un lucru care nu poate fi negat. O persoană mai modest dotată intelectual poate prin exerciţiu susţinut şi îndelungat obţine rezultate bune. Poate chiar obţine calificarea de maestru, dar nu poate merge mai departe. Marii şahişti au dat dovadă de o inteligenţă strălucitoare, manifestată uneori din primii ani ai vieţii. Cînd Capablanca a învăţat să joace nu avea nici cinci ani şi după numai trei zile a ajuns să cîştige împotriva tatălui său, şahist modest desigur, dar cu oarecare experienţă. O spune Capablanca şi poate fi crezut deoarece şi alţi şahişti au manifestat talent precoce şi ascensiuni fulgerătoare.

Inteligenţa în şah se bazează pe gîndire logică şi în primul rînd pe capacitatea de a gîndi obiectiv, adică de a căuta în tot momentul adevărul de pe tabla de şah, care este cea mai bună mutare. Este un mod de a gîndi fundamentat pe o vastă cunoaştere a bazei teoretice a jocului de şah, pe raţiune, viteză de idee şi forţă de calcul. Pînă la urmă, se poate considera că cea mai pură expresie a inteligenţei în şah o constituie capacitatea de a aprecia caracteristicile poziţiei, de a stabili un plan de joc corect, şi de a pătrunde cît mai în adîncime în calculul diferitelor variante. Cîrfeii şahului pot fi daţi ca exemplu atît ca artişti în arta combinaţiei, cît şi ca gînditori profunzi în şahul zis ştiinţific. În primul grup îi putem cita pe Morphy, Alehin sau Tal, în cealaltă pe Steinitz, Capablanca sau Botvinnik. Partidele lui Morphy încîntă şi astăzi prin frumuseţea combinaţiilor bazate pe sacrificii, pe cît de neaşteptate, pe atît de departe calculate. Alehin, la 21 de ani, anunţă mat într-un concurs cu 10 mutări înainte de a da lovitură finală. Cît despre Tal, acesta a reuşit să îmbine inteligenţa cu clarviziunea şi imaginaţia, în spiritul lui Alehin şi al mărilor jucători din epoca romantică a şahului. Iată ce spune despre el Victor Vasilev: „Mihail Tal este neobişnuit de talentat. El deţine aşa numita clarviziune şahistă care-i permite să vadă şi într-un labirint de variante, labirint acoperit de ceaţă pentru adversarul său. După părerea generală Tal nu are egal în ceea ce priveşte calcularea variantelor“. În acest calcul al variantelor stă forţa unui mare jucător de şah. E. Lasker, care a deţinut timp de 27 de ani titlul de campion mondial, întrebă odată cîte mutări poate anticipa într-o variantă complicată, a răspuns spiritual: „Una mai mult decît adversarul meu“. Cel care a mers mai departe în calculul variantelor a fost, fără îndoială, Bobby Fischer. De aici şi pretenţiile lui cu privire la condiţiile de joc, la liniştea în sală, care nu au fost simple capricii cum au lăsat să se înţeleagă unii autori.

Jucătorii care excelează în calculul variantelor caută să complice jocul, să pună probleme, recurgînd şi la sacrificii de figuri, dacă este cazul, pentru a sprijini atacul. Acest fel de a juca comportă şi riscuri, dar conferă mai multă frumuseţe partidelor, care pot lua caracterul unor adevărate opere de artă. Dar şi exponenţii jocului ştiinţific dau dovadă de o mare capacitate de calcul al variantelor. Ei urmăresc însă mai mult să creeze poziţii mai simple, bazate pe principii de ordin strategic, mai puţin ştiinţifice, dar mai sigure. Este cazul lui Capablanca, al lui Botvinnik sau Karpov. La aceşti jucători un rol important îl deţine intuiţia. Despre Capablanca spune Alehin: „Capablanca este un maestru de primă clasă a cărui forţă rezidă mai mult în intuiţie decît în gîndire logică“. Într-un final dificil Capablanca, după numai trei minute de gîndire a făcut o mutare cîştigătoare, care

a impresionat asistența. Considerată discutabilă la început de marii maeștri prezenți la concurs, după analize îndelungate s-a dovedit că era singura mutare cîștigătoare. Întrebat a doua zi cum de a găsit atît de repede mutarea care a dus la cîștig, Capablanca a răspuns: „mi-a șoptit-o intuiția“. În legătură cu aceasta, iată ce spune Litmanowicz: „După părerea mea, Capablanca poate fi considerat ca cel mai talentat șahist din cîți au existat vreodată. Nimeni nu putea observa în 15—20 de minute ceea ce Capablanca sesiza privind tabla cîteva secunde. Nici chiar Alehin. Dintr-o singură privire Capablanca reușea să aprecieze o poziție și să stabilească imediat variante de joc. Intuiția și «instinctul lui șahist» erau pur și simplu fenomenele“. Am recurs la acest citat pentru a sublinia greșeala pe care o face Litmanowicz cînd vorbește de instinct șahist, ceea ce ar sugera o proprietate înăscută, capabilă de a genera acțiuni inconștiente. Este o apreciere eronată. Un copil poate sugere din instinct, poate dovedi instinct de conservare, dar numai atît. Cît privește intuiția în șah ea reprezintă, într-adevăr, posibilitatea de a descoperi în mod brusc, fără nici o judecată anterioară, un adevăr, de a sesiza imediat intenția adversarului, sau de a găsi pe loc soluția la o problemă pe care o pune acesta. S-a spus despre intuiție că este o capacitate superioară, proprie unor anumite persoane, de a pătrunde în esența lucrurilor sau a fenomenelor, fără o elaborare logică prealabilă. În realitate intuiția în șah nu are nimic mistic, nimic irațional, ea nu este decît rezultatul experienței, al cunoștințelor cîștigate, al activității anterioare a gîndirii. Unii șahiști dau dovadă de mai multă intuiție decît alții, în funcție de talent, dar nu se poate concepe un mare maestru care să nu posede această aptitudine, legată direct de inteligență, derivînd însă în mod nemijlocit din studiu și experiență personală.

Inteligența este o aptitudine predominantă în șah, dar ea se situează într-un grup de alte aptitudini, cu care este în permanentă interacțiune. Marii șahiști dau dovadă nu numai de gîndire logică și de intuiție, ci prezintă și alte calități, printre care o poziție de prim plan ocupă memoria. Prin memorizare jucătorul de șah acumulează, stochează și utilizează informațiile pe care le crede valoroase și utile propriei sale pregătiri. Datele pe care le reține provin din proprie experiență, din experiența altora, sau din literatura de specialitate, și contribuie la îmbogățirea cunoștințelor privind șahul sub toate aspectele lui. În afara regulilor și principiilor generale, a teoriei deschiderilor, a jocului de mijloc și a finalurilor, șahistul avansat reține cu precădere inovațiile în deschidere și partidele mai revelatoare, jucate de el sau de alții. Memoria poate fi de scurtă durată, și aceasta este situația partidelor oarbe, sau de lungă durată, cînd se rețin partide jucate cu mulți ani înainte.

Marii șahiști au impresionat întotdeauna prin capacitatea lor extraordinară de memorizare. În manualele de șah este dat ca exemplu Alehin. La o conferință de presă a declarat, impresionînd auditoriul, că reține și poate reconstitui oricînd toate partidele jucate de el, în număr de cîteva mii, cît și alte mii de partide jucate de adversarii săi, partide pe care le-a reținut pentru a-și îmbogăți cultura de specialitate. Afirmările lui Alehin sînt confirmate de Capablanca: „Alehin are cea mai formidabilă memorie șahistă din toate cîte au existat vreodată. Se spune că el ține mînte toate partidele jucate de maeștrii sau de șahiști mari în ultimii 15—20 ani“.

Memoria unui jucător se dezvoltă pe măsură ce face progrese în practica șahului și rămîne o aptitudine definitorie pentru acest sport. Memorarea este la șahist logică, voluntară, bazată pe înțelegerea celor memorate, iar în desfășurarea ei

interven diferite tipuri de asociații care îi conferă caracteristici speciale, zise de tip profesional. Un exemplu amuzant îl oferă Richard Reti, unul din corifeii jocului à l'aveugle. După un simultan de partide oarbe, disputat în 1924, în care a făcut față unui număr de 29 de adversari, bătând recordul de până atunci, Reti a părăsit sala de spectacol în aplauzele publicului. Ajuns la hotel a constatat că și-a uitat servieta. „Fiți amabil, a spus el insoțitorului, aduceți-mi servieta pe care am uitat-o în sală. Constat că memoria începe să mă lase“. A fost o butadă din partea marelui șahist și nicidecum o aluzie la memoria regresivă, care reduce forța de joc a celor înaintați în vîrstă.

Pe lângă aptitudinile menționate pînă acum — cele mai importante după părerea mea în evoluția unui șahist spre marea performanță — un rol important îl joacă și alte aptitudini, care pot conferi un anumit profil șahistului. Smislov impresiona prin calmul său olimpiar; i se spunea „Rusul liniștit“. Calmul și singele rece merg adeseori mîna în mîna cu rezistența. Despre Petrosian se spunea că are nervii de oțel și că este „tare ca piatra“. Pasiunea și dragostea pentru șah este o altă caracteristică a marilor jucători. „Stau toată ziua în fața tablei cu pătrățelele albe și negre, studiez, îmi îmbogățesc necontenit cunoștințele... Am să joc șah pînă voi muri, într-un fel și după aceea...“, spunea Bobby Fischer. O totală dăruire pentru șah a manifestat și Botvinnik: „Am dat șahului, după părerea mea, tot ce a fost posibil“. Dăruire și perseverență a manifestat și Marshall: „...nu mă despart de tabla de șah nici cînd mă duc la culcare“. Alți mari șahiști au impresionat prin spirit de luptă și fantezie. Lui Tal i se spunea cînd „pantera neagră“, cînd „vrăjitorul“. Dorința de a învinge este o caracteristică a lui Karpov: „Pentru mine șahul este, în primul rînd, luptă. Victoria este scopul meu în fiecare partidă“. De spirit de luptă, de statornicie și fidelitate pentru șah dă dovadă și marele maestru Mihai Șubă, a cărui ascensiune în elita șahului mondial o urmărim cu atîta strîngere de inimă.

Aptitudinile care își au originea în zestrea nativă a jucătorului se dezvoltă progresiv prin exercițiu și muncă de zi de zi. Pe grafic dezvoltarea se manifestă printr-o linie mereu ascendentă. La un moment dat, după ce a atins o culme urmează o linie orizontală, care se menține la înălțime atîta timp cît jucătorul depune eforturile și acceptă renunțările pe care le reclamă cu intransigență sportul de mare performanță. Dar, vine și momentul cînd jucătorul începe să obosească mai repede și face din ce în ce mai greu față pozițiilor complicate care se ivesc pe tablă. Sub fruntea lui muncită analiza multiplelor variante devine tot mai trudnică. Iar memoria, fidelă datelor înfățișînd experiența trecută, devine tot mai puțin receptivă pentru noutăți. Șahistul trebuie să-și reorienteze jocul spre poziții mai simple, mai sigure, care necesită mai multă intuiție decît raționamente de mare dificultate. Cu trecerea anilor vine și momentul cînd trebuie să se rupă de sportul de performanță. Dar el continuă să joace din plăcere, așa cum o fac cei mulți, care se refugiază în lumea mirifică a șahului spre a se sustrage factorilor stresanți din viața de toate zilele.

În ultimă instanță sportul minții apare într-o postură care îi este cu totul proprie: sport de performanță, a cărui viață este mai lungă decît a oricărui alt sport, — joc de plăcere și destindere, care nu are moarte.

Plus Brînzeu

Dialectica șahului

Dialectica materialistă privește lumea într-o neconținută mișcare și dezvoltare. Ea constituie o metodă de cercetare consecvent științifică privind legile cele mai generale ale dezvoltării naturii, societății și gândirii. Ca metodă generală dialectica asigură și fundamentul teoretic al științelor particulare, printre care se înscrie astăzi și șahul. Ca și în alte domenii de activitate, dialectica materialistă vede dezvoltarea șahului ca o mișcare de la inferior la superior, de la simplu la complex, nu în cerc închis ci în spirală, izvorul acestei mișcări fiind contradicțiile interne, iar mersul înainte fiind exprimat prin legea trecerii schimbărilor cantitative în schimbări calitative. Cunoașterea legilor fundamentale și a categoriilor filozofice ale dialecticii — cauză și efect, necesitate și întâmplare, posibilități și realitate — permite nu numai studiul în profunzime a structurii logice a gândirii în șah, ci și înțelegerea proceselor și a fenomenelor care survin în cursul desfășurării acestui sport.

Șahul este un joc complex, exemplu clasic al unui joc greu de însușit întrucât presupune o activitate foarte abstractă. Spre a fi dus cu bine la sfârșit, el apelează și la imaginația creatoare, realizându-se o creație obiectivă în esența ei. Definitiv, șahul se caracterizează printr-un număr limitat de poziții regulamentare care se transformă unele într-altele.

Șahul rezidă într-o activitate în care unitatea și lupta contrariilor, ca motor al mișcării, ocupă un rol esențial, constituind o interacțiune de gen conflictual. O forță ce se opune altei forțe. E produsul unei activități intelectuale a omului, generator de semnificații din ce în ce mai generale și mai abstracte. Este un joc de rațiune intențională, ancorat în realitate.

Fondul problemei șahului este de natură dialectică și constă în înțelegerea raportului dintre posibil și real. Cele două categorii opuse, reieșite din judecarea dialectică a raporturilor de cauzalitate ale unei poziții, ale cărei însușiri apar din interacțiunea pieselor, scot în evidență contradicția dintre gândire și realitate. Pentru

că partida de şah înseamnă concretizarea unui anumit gen de echilibru între gândire şi acţiune, între activitate şi meditaţie.

O ştiinţă se defineşte dialectic prin evoluţia interactivă a metodelor şi prin universul problemelor sale. Determinaţia dialectică e determinaţie calitativă, rezultat al luptei contrariilor, iar trăsătura caracteristică a materialismului dialectic aplicat şahului este de a sublinia deosebiri calitative ale domeniului realităţii de pe tablă, precum şi cauzalitatea specifică acestui joc. Dacă se ţine seama de corelarea dintre necesar şi întâmplător, cit şi de temporalitatea şi mobilitatea poziţiilor succesive, adică de transformarea fiecăreia dintre ele într-una nouă, trebuie să se substituie metodelor statice un punct de vedere dialectic. În felul acesta partida de şah poate dobândi o structură unitară, creativă. În poziţiile succesive care se formează pe tablă, alături de elementul nou, reprezentând progresul, persistă şi unele trăsături existente în poziţiile anterioare. În fond, jocul de şah poate fi caracterizat ca o arborescenţă, ale cărei noduri le constituie poziţiile, iar ramurile corespund mutărilor posibile în fiecare din ele. Iar faptul că nu are elemente ascunse celor doi jucători, şahul poate fi considerat ca un joc de pură măiestrie.

La tabla de şah — joc esenţialmente dialogal — se întrec doi jucători de opinii contrare, două forţe antagoniste, doi vectori, A şi N. Lupta şahistă dintre cei doi adversari se desfăşoară prin faze alternative de ameninţări şi parări.

De-a lungul partidei fiecare din jucători caută să răstoarne acţiunea celuilalt, — componentele A şi N acţionând alternativ. Mai concret, jocul albului constă dintr-o succesiune de mutări $A_1, A_2, \dots, A_n$, fiecare din ele producând o reacţie corespunzătoare, reprezentată de succesiunea $N_1, N_2, \dots, N_n$. Cu alte cuvinte, întreaga luptă şahistă constă din succesiunea $A_1, N_1, A_2, N_2, \dots, A_n, N_n$.

Opoziţia de mutări, de teze contradictorii, reieşite din gândirea deterministă, în lumina raportului de succesiune temporală complexă, constituie motorul principal al disputei. Confruntarea vectorilor A şi N duce, în final, la rezultatul partidei de şah. Acest rezultat este deci în funcţie de succesiunea de mutări efectuate de Alb şi Negru, jucătorii alegându-şi, alternativ, deciziile dintr-o mulţime de mutări posibile.

Pierderea unei piese, a avantajului poziţional, în fine a partidei, din partea unuia constituie un câştig corespunzător, neechivoc, pentru celălalt. Pe de altă parte, toate mutările devin cunoscute în momentul cînd au fost efectuate, iar rezultatul fiecărei mutări a albului, cit şi reacţia negrului, în ansamblul lor, au un caracter determinist.

Şahul e un joc de formă liberă, în sensul că nu toţi parametrii lui sînt, din capul locului, definiţi în mod univoc. Din punct de vedere semantic valoarea unora din unităţile componente se poate modifica pe parcursul desfăşurării partidei, prin transformări calitative care duc la o restructurare progresivă. În ce priveşte evaluarea unei poziţii aceasta se face în funcţie de o serie de factori, dintre care cei mai importanţi sînt:

- balanţa materialului,
- controlul centrului şi mobilitatea figurilor,
- structura pionilor — avansaţi, înapoiaţi, izolaţi, dublaţi,
- dezvoltarea,
- siguranţa apărării regelui, implicit atacul asupra flancului acestuia.

O caracteristică fundamentală a partidei o constituie şi valoarea pieselor, care poate fi formal exprimată matematic în felul următor: pion=1, nebun, cal=3, turna=5, damă=9 (Pachman). Astfel enunţată, formularea ar părea că prezintă un caracter de dogmă. Dacă însă analizăm temeinic această problemă — cheie a şahului — ajungem la părerea că valoarea pieselor, astfel definite, în loc să reprezinte raporturile reale ale situaţiei din partidă şi deci să constituie o bază fidelă a evaluării din continuare, nu este, de fapt, ceva mai mult decât un ansamblu de potenţialităţi.

Efectiv, valorile nu sînt invariante, căci în poziţiile concrete de pe tablă factori complexi influenţează aceste valori, ajungîndu-se în mod intrinsec, de pildă, la $N=3,5$, sau $D=10$. Observaţia este justă deoarece dacă valorificăm, de exemplu, un cal situat central — deci cu opt bătăi — la 3,5, e normal ca atunci cînd se găseşte într-un colţ al tablei — dispunînd deci de numai două bătăi — să-l considerăm, formal, egal cu 1.

Aşadar, valoarea fiecărei piese nu e o mărime scalară, ci una vectorială, ale cărei componente diferă, în mod curent, de-a lungul partidei. Această valoare poate fi precizată pe baza unui şir continuu de evaluări.

Majoritatea programelor pun un accent mai mare pe factorul balanţei materiale, dar o asemenea argumentare matematică poate apărea uneori ca eliptică. De pildă, a da regina pentru un cal nu constituie un schimb înimaginabil. Jucătorul ştie de multă vreme — un exemplu îl constituie sacrificiile de tip Morphy — ce importanţă are avantajul poziţional, în raport cu cel material şi ce rol important au legăturile cauzale reieşite din multitudinea interacţiunilor unei poziţii.

Noţiunea de relaţie domină partida de şah, iar pentru analiza unei poziţii este necesară examinarea izolată a factorilor variabili. Este o operaţie dificilă, impusă de deducerea efectului din cauză, ca urmare a schimbărilor calitative rezultate din dezvoltarea pieselor, fiecărei calităţi corespunzîndu-i anumite caracteristici cantitative. Şahistul versat — dotat cu gîndire pătrunzătoare, memorie adecvată şi abilitate de calcul — utilizează instinctiv acest complex procedeu adaptînd apoi poziţiile, ori de cîte ori situaţia o cere, diverselor premise de raţionare şi modificînd continuu raporturile valorile.

Dintr-un punct de vedere filozofic fiecare piesă este, formal, plină de mişcare intrinsecă, variabilă calitativ. Piese sînt legate reciproc prin relaţii ce evoluează în timpul desfăşurării partidei. Esenţa acestor relaţii se determină prin gîndire. În fond, a juca şah, înseamnă a lua în considerare gama de mutări posibile reţinînd acea mutare care pare cea mai favorabilă. Sub acest aspect, puterii de raţionare a şahistului nu i se întrevăd limite.

Funcţia de evaluare propusă la programarea euristică — ca mijloc de descoperire a unor fapte noi — se rezumă de regulă la mai mulţi factori, dintre care sînt mai importanţi: materialul, mobilitatea, controlul spaţiului, apărarea regelui.

Să luăm în considerare, de pildă, spre a ne fixa ideile privitor la exemplele ce urmează, următoarea formă de funcţie:

$$E = (D-d) = \Sigma (T-t) + \Sigma (N-n) + \Sigma (C-c) + \Sigma (P-p),$$

în care literele mari se referă la Alb, iar cele mici la Negru, şi să ne propunem exemplificarea ei la partida Zukertort—Blackburne (Londra, 1883).

Situația o estimăm astfel :

Alb : Dd2=10, Te3=6, Tf=16, Nb2=4,
pa2=1, pb3=1, pd5=1, pg2=1,
ph2=1, ph7=2.

Negru : De7=8, Tc2=4, Tc8=4, Nb7=2,
pa7=0, pb6=0, pe4=-1, pe5=-1.

Deci $E=2+4+2+9=+17$. În aceste condiții albul are posibilitatea să-și valorifice potențialitățile, până aici latente, și face saltul pe cale combinativă. Au urmat mutările : 28. Db4!! — Tc8-c5 29. Tf8 — R:h7 30. D:ed+ — Rg7 31. N:e5+ — și negrul cedează.

Șahistul care are înțelegerea interacțiunii dintre fenomenele ce alcătuiesc cauza, apreciază poziția și își pune în valoare posibilitățile, se opune adversarului, reflectând și acționând. Dialectica nu constituie doar un mod de a înțelege, ci și unul de a concretiza, de a crea.

Efortul creativ constă în imaginație prin care șahistul intuiește, rezolvă, inventează, pășește înainte. În această înșiruire nu apare nici un verb pasiv. Iată o exemplificare prin partida Pillsbury—Lasker (Petrograd, 1896).

Lasker, doctor în filozofie și matematică și-a centralizat și omogenizat toate figurile. Ele se găsesc coordonate logic, matematic. Momentul critic poate fi caracterizat, material, astfel :

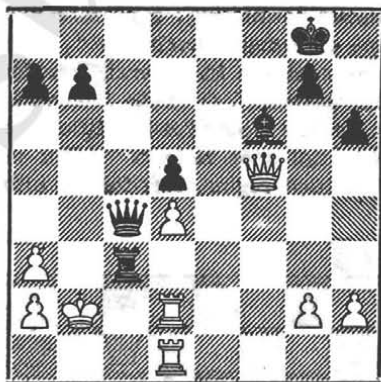
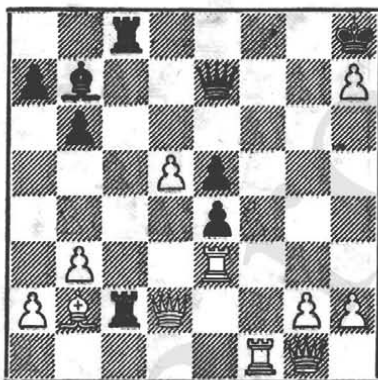
Alb : Df5=8, Td1=1, Td2=1, pa2=-1,
pa3=0, pd4=1, pg2=0, ph2=0.

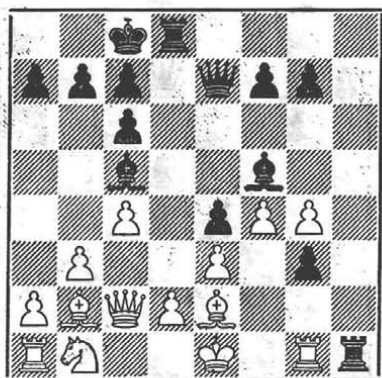
Negru : Dc4=10, Tc3=6, Nf6=4, pa7=2,
pb7=2, pg7=0, pd5=1, ph6=6.

Deci : $E=-2-4-4-7=-17$ (adică în favoarea negrului). Acum ideea de joc e clară : 26... T:pa3 27. De6+Rh7 28. R:Ta3 Dc3 29. Ra4 pb5+ 30. R:b5 Dc4+ 31. Ra5 Nd8 și albul cedează.

La baza eficienței creatoare a maestrului de șah se află deci nu numai talentul și ansamblul cunoștințelor de specialitate, ci și puterea creatoare a propriului său dinamism.

O atitudine activă constituie o caracteristică a oamenilor creativi. Spiritul rămîne suveran, atîta timp cît creează. Iată o nouă dovadă pe care o ilustrează următoarea partidă :

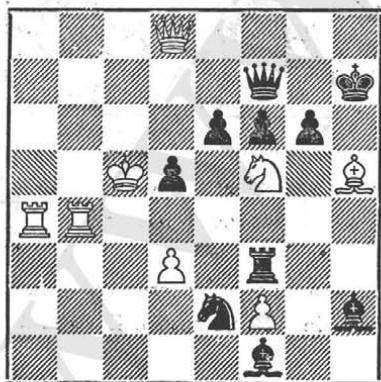

Deci : $E = -2 - 4 - 3 + 2 - 11 = -18$ (adică în favoarea negrului). Spasski și-a optimizat la maximum piesele. Acum, dacă se apreciază just atributele situației, iese în evidență, dialectic, caracterul creator al gândirii șahiste : 14... Th1 15. Tg1 : h1 g2 16. Tf1 Dh4+ 17. Rd1 g : f1 și după câteva mutări albul cedează.

Aptitudinea imaginativă se dezvoltă prin practică. Ea este rezultatul unei acțiuni a spiritului care scoate la iveală idei noi, sau permite înțelegerea unor probleme. Elementul hotărâtor rămâne acțiunea.

Partidele redată mai sus scot în evidență una din legile fundamentale ale dialecticii privind dezvoltarea, aceea a trecerii schimbărilor cantitative în schimbări calitative. Combinația care duce la câștig reprezintă saltul calitativ, fundamentat pe acumulările cantitative : o așezare mai bună a pieselor, stăpânirea câmpurilor tari, ocuparea coloanelor deschise etc., care, toate, asigură o poziție superioară. Saltul bazat pe sacrificiu în general, transformă imediat situația și duce la câștig pentru unul din adversari. O foarte frumoasă ilustrare oferă C. Bayer (1828—1897) în care sacrificiile se succed. Posibilitățile aparent latente ale albului îi permit acestuia un marș triumfal spre victorie. Albul sacrifică un turn, sacrifică nebunul, sacrifică calul, sacrifică regina, sacrifică și ultimul turn, rămânând doar cu regele și cu un singur pion pe tablă. Acest umil pion este acela care dă mat regelui încercuit pe tablă.

Larsen—Spasski (Belgrad, 1970, meci U.R.S.S. contra restului lumii).

Balanța materială poate fi evaluată astfel :

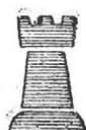
Alb : $Dc2=8$, $Ta1=4$, $Tg1=5$, $Nb2=2$, $Ne2=2$, $Cb1=2$, $pa2=0$, $pb3=0$, $pc4=0$, $pd2=0$, $pe3=0$, $pf4=0$, $pg4=0$.

Negru : $De7=10$, $Td8=6$, $Th8=7$, $Nc5=3$, $Nf5=4$, $pa7=1$, $pb7=1$, $pc7=1$, $pc6=1$, $pe4=2$, $pf7=1$, $pg3=3$, $pg7=1$.

1. Tb7-D : b7 2. N : g6-R : g6 3. Dg8+R : f5 4. Dg4+Re5 5. Dh5+Tf5 6. f4+N : f4 7. D : e2+N : e2 8. Te4+d : e4 9. d4+mat.

Măiestria în orice domeniu impresionează atunci când are și calități artistice. În șah tendința spre frumos este manifestarea forței spirituale care înșuflește întreaga partidă. Cu toate că baza științifică a șahului se lărgeste tot mai mult, rămâne latura artistică care îi dă strălucire și îl face atât de popular.

I. Murăroiu

NOTE TEORETICE

O metodă interesantă de combatere a variantei Najdorf din Apărarea Siciliană

După mutările obișnuite ale variantei Najdorf din Apărarea Siciliană: 1. e4-c5 2. Cf3-d6 3. d4-c: d4 4. C: d4-Cf6 5. Cc3-a6, albul are la dispoziție o serie de continuări bine cunoscute și analizate, cum ar fi 6. Nc4, 6. Ng5, 6. Ne2, 6. g3 și 6. f4.

Pentru evitarea acestor căi bătătorite, unde surprizele teoretice și analizele de acasă pot surprinde chiar pe jucătorii bine pregătiți teoretic, propun spre analiză mutarea **6. h3**, mult jucată de fostul campion mondial Robert Fischer în perioada 1965—1972.

Variantele care încep cu mutarea 6. h3 sînt interesante, mai puțin analizate, și asigură albului, la un joc corect din partea negrului, o inițiativă mică, dar durabilă. Mutarea 6. h3 pregătește avansarea pionului de la g2 la g4, permite dezvoltarea nebunului f1 în g2, respectiv e2, d3 și c4, în funcție de schema pe care o alege negrul. Pe de altă parte albul amenință avansarea pionului de la g4 la g5, slăbind presiunea negrului asupra pionului e4 care, în varianta Najdorf este de cele mai multe ori asediat cu mutările b5, Nb7 și b5-b4.

Impotriva sistemului ales de alb negrul are la dispoziție continuările: A) 6. ... b5; B) 6. ... e5; C) 6. ... g6 D) 6. ... Cc6 și E) 6. ... e6. În toate aceste variante negrul încearcă să intre în una din variantele clasice ale Apărării Siciliene în care mutarea 6. h3 nu-și găsește justificarea.

În continuare analizăm aceste variante pe baza unor partide jucate între marii maeștri ai șahului contemporan.

A) 6... b5

- 1) 7. Cd5 !-Ce4 ? 8. Df3.
 2) 7. Cd5 !-Nb7 8. Cf6:-gf6: 9. c4-bc4: 10. Ne4:-Ne4: 11. 00-d5 (11. ... e6 12. Te1-Ng6 13. Ce6: sau Ne6: ±) 12. Te1-e5? (12. e6!) 13. Da4+-Cd7 14. Te4:-de4: 15. Cf5-Nc5 16. Cg7-Re7 17. Cf5-Re8 18. Ne3-Ne3: 19. fe3:-Db6 20. Td1-Ta7 21. Td6-Dd8 22. Db3-Dc7 23. Nf7:+-Rd8 24. Ne6 1-0.
 Fischer—Najdorf, 1962
 3) 7. Cd5 !-e5 ? 8. Cf6:-Df6: 9. Ce2-Nb7 10. Cc3-Dg6 11. Ne3-Cd7 12. h4-f5 ? (12. ... Cf6 13. h5-Dg4 14. f3-De6 d5 ; 14. Dg4-Cg4 15. Nb6 ±) 13. Ne2 !-Cf6 14. Ng5-fe4±
 Planinci—Gereaski, 70
 4) 7. Cd5 !-e6 ! sau Cf6: cu ideea 8. c4±.

B) 6... e5

- 1) 7. Cb3-Ne6 8. Ne3-Cbd7 9. g4-h6±.
 Kramer—Resetto, 1950
 2) 7. Cde2-Ne7 8. g4-h5 (h6) 9. g5-Ch7 10. h4-f6 11. f4-fg5: 12. fg5:-00 13. Ne3-Cc6 14. Cg3-Ng4 15. Ne2-Ne2: 16. De2:±.
 Günsberger—Szabo, 1962
 3) 7. Cde2-Ne7 8. g4h6 9. Cg3-Cc6 10. Ne2-Ne6 11. Cf5-Nf5: 12. gf5:-Tc8 13. Tg1-Rf8 14. a3-Da5 15. Tg3 !-Ce4 ! (15. ... b5 16. Ng2-b4 17. Cd5 !-Cd5: 18. Dd5:±) 16. Dg4 !-Cg3 17. f6±.
 Karagljajici—Socolov, 1963
 4) 7. Cde2-Ne6 8. g4-Ne7 (8. ... d5 9. g5 !-Ce4 10. Ce4:-de4: 11. Dd8+-Rd8 12. Ng2±) 9. Ng2-Cbd7 10. Cg3-00 11. Cf5±.
 Byrne—Donner, 1970
 5) 7. Cde2-Ne6 8. g4-d5 9. ed5:-Cd5: 10. Ng2-Cc3 11. Dd8+-Rd8 12. Cc3-Rc8 13. 00-Nc5 14. Ce4-Ne7 15. Ne3±.
 Karakljajici—Ballnas, 1975

C) 6... g6

- 1) 7. g4-Ng7 8. g5-Ch5 9. Ne2-e5 10. Cb3-Cf4 11. Ng4-Cc6 12. Cd5-00 13. h4-Ng7 14. Dg4-Cd5 15. ed5-Ce7±.
 Damianovici—Fischer, 1962
 2) 7. g4-Ng7 8. g5-Ch5 9. Ne2-e5 10. Cb3-Cf4 11. Cd5 !-Cd5 12. Dd5-Cc6 13. Ng4 !-Ng4 14. hg4-Dc8 15. Dd1-Cd4 16. c3-Cb3 17. ab3-De6 18. Ta5-f6 19. Dd5 !±.
 Fischer—Resevsky, 1963

3) 7. g4-Ng7 8. Ng2-00 9. 00-Nd7 10. Cde2-Cc6 11. Cf4 sau f4 şi f5±.

4) 7. g4-Ng7 8. Ng2-e5 ? 9. Cde2-Cc6 10. Ne3-Ne6 11. Dd2-Dc7 12. Td1-Re7 13. f4-cf4 14. Cf4-h6 sau Ce5±.

Troianescu—Zara, 1968

5) 7. Nc4-Ng7 8. Nb3-00 9. 00-Cbd7 10. Ng5-Cc5 11. Te1±.

D) 6... Cc6

1) 7. g4-Cd4 8. Dd4-e5 9. Dd3-Ne7 10. Ng2-Ne6 11. B3 ? !-00 12. Nb2-b5 13. 000-b4 14. Cce2-a5 15. f4-Cd7 16. f5-Cc5 17. Df3-a4±.

Gereben—Geller, 1952

2) 7. g4-Cd4 8. Dd4-e5 9. Dd3-Ne7 10. g5-Cd7 11. Ne3-Cc5 12. Dd2-Ne6 13. 000-000 14. f3-Tc8 15. Rb1-Cd7 16. H4-b5 17. Nh3±.

Fischer—Bolbocan, 1962

3) 7. g4-e6 8. Ne3-Ne7 9. Ng2-00 10. g5-Cd7 11. h4-Te8 12. De2-Cd4 13. Nd4-d5 14. e5-Cb6 15. f4-Dc7 16. 000-Nd7 17. f5 !±.

Berbecariu—Popescu N., 1967

E) 6... e6

1) 7. g4-Cc6 8. g5-Cd7 9. Ne3-Dc7 10. Dd2 (f4 ! ?)-b5 11. 000-Nb7 12. Db1 ? (a3)-b4 13. Cce2-Cd4 14. Dd4-e5 15. Dd3 (15. Db4-d5±) 15. ... Cc5 16. Nc5-Dc5 17. f3-Ne7 18. h4-h6±.

F. Donoso—Najdorf, 1971

2) 7. g4-b5 ? ! 8. Ng2-Nb7 9. a3-Ne7 10. 00-Dc7 (10. ... 00 ? ! 11. e5 !-de5 sau ... Ng2 12. ef6± 12. Nb7 13. Cc6-Dd1 14. Ce7-Rh8 15. Td1-Tb7 16. Ne3+—) 11. f4-Cc6 12. Ne3-Ca5 ! ? 13. g5-Cc4 14. Nc1 (14. gf6 ? !-Ce3 15. Dd3-Rg2 16. fe7-Cb4±) 14. ... Cd7 15. Cce2-Cc5 16. b3-Cb6 17. Cg3-00 (g6) 18. f5-d5 19. f6-Dg3 20. fe7-Tfe8 21. Dh5 !-g6 22. Dh6±.

Kurajița—Baljon, 1974

3) 7. g4-d5 ! 8. ed5-Cd5 9. Cde2-Nb4 10. Nd2-Cc3 11. Cc3-Nd7 12. De2-Nc6 13. Tg1-Dc7 14. 000-Cd7.

Giplis—Geller, 1967

4) 7. g4-d5 ! 8. ed5-Cd5 9. Cde2-Nb4 10. Ng2 !-00 11. Nd2-Cc3 12. Cc3-Dc7 (12. ... Cc6 13. a3-Ne7 14. 00±) 13. a3-Ne7 14. Df3 !-Cc6 15. 00-Nd7 16. Tad1-Tad8 (Tfd8) 17. Nf4-Db6 18. b4-Nc8 19. Dg3-Td1 20. Td1-Td8 21. Te1-Td7±.

Kurajița—Bukici, 1972

5) 7. g4-d5 ! 8. ed5-Cd5 9. Cd2-Nb4 10. Ng2 !-00 11. Nd2-Cb6 ! 12. Ce4-Ne7 13. 00-Cc6 14. b3-f5 15. gf5 (15. Cg3-fg4 16. hg4-e5 !) 15. ... ef5 16. C4c3-Nc5 17. a4-a5 18. Nf4-De7 cu joc complicat.

Kurajița—Najdorf, 1972

Mircea Ioan Rozvan

DESPRE SACRIFICII

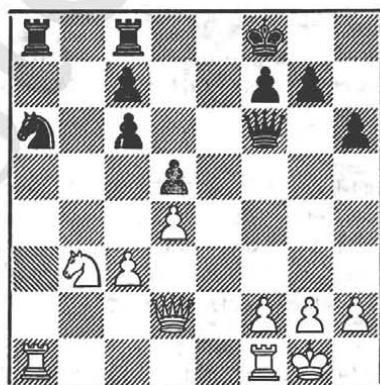
Motive geometrice

Termenul de sacrificiu poate caracteriza acțiuni foarte diferite. În general el consemnează o cedare de material, fără referiri la sensul sau scopul acestei acțiuni. În final poate rezulta un schimb de material echivalent, un câștig de material, sau sacrificiul poate fi un sacrificiu în adevăratul sens al cuvântului.

Asociații de idei, compuse din imaginarea unor succesiuni de mutări și aprecierea situației rezultate, ne conduc la decizia de a efectua o mutare sau alta. Ele pornesc de la un îndemn sau motiv, sau, așa cum se întâmplă cel mai frecvent, de la mai multe idei și motive care se combină, urmare a cunoștințelor pe care le posedă jucătorul.

De foarte multe ori aceste motive elementare sînt geometrice, adică determinate de relații geometrice existente pe tabla de șah. În poziția din diagrama care urmează :

alb : Rg1, Dd2, Ta1, Tf1, Cb3, pc3, d4, f2, g2, h2.

negru : Rf8, Df6, Ta8, Tc8, Ca6, pc6, c7, d5, f7, g7, h6.

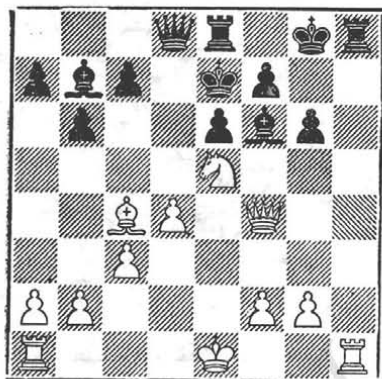
Regele f8 și Df6 pot fi expuse unui atac dublu, dacă calul ajunge la d7. Singura piesă care împiedică acest lucru este Ca6, care poate fi înlăturat printr-un sacrificiu : 1. T: a6 T: a6 2. Cc5 și pentru a împiedica 3. Cd7 negrul trebuie să cedeze turnul din a6.

Poziția de mai sus ilustrează motivul geometric cel mai „convingător” — poziția geometrică a pieselor. Piese

adverse pot fi expuse unui atac dublu, sau pot fi aduse într-o asemenea situație.

Imaginea unui mat, ca rezultat al poziției relative ale pieselor adverse față de cele proprii, este unul din cele mai frumoase motive geometrice. În cazurile mai simple este vorba doar de o întregire a unei imagini deja existente pe tabla de șah. Ca exemplu poate servi poziția din diagrama următoare, rezultând dintr-o partidă DINTHEER—MORGENTHALER, Zürich, 1983 :

alb : Re1, Df4, Ta1, Th1, Nc4, Ce5, pa2, b2, c3, d4, f2, g2.

negru : Rg8, Dd8, Th8, Te8, Nb7, Nf6, pa7, b6, c7, e6, f7, g6.

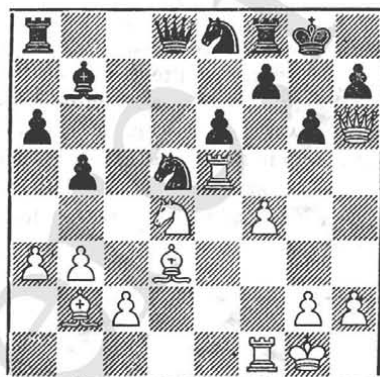
Albul trebuie să îndepărteze nebulul din f6, fapt realizat prin 1. Th1:h8 ! Acum 1. ... R:h8 permite 2. C:f7 cu atac dublu, iar la 1. ... N:h8 urmează 2. D:f7 cu mat.

În alte cazuri, mai complexe, matul rezultă abia în final. Iată două exemple.

Primul este dintr-o partidă IANDARBIER — ZAHAREVICI, Briansk, 1982 :

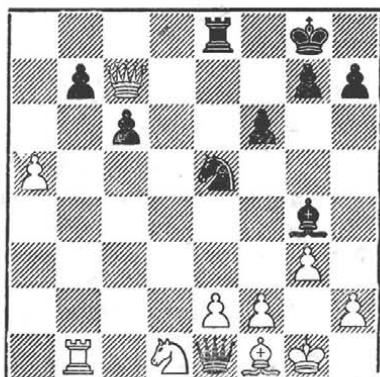
alb : Rg1, Dh6, Te5, Tf1, Nb2, Nd3, Cd4, pa3, b3, c2, f4, g2, h2.

negru : Rg8, Dd8, Ta8, Tf8, Nb7, Cd5, Ce8, pa6, b5, e6, f7, g6, h7.

Albul eliberează diagonală a1—h8 și coloana h pentru a realiza matul final prin două sacrificii : 1. Ce6 N:c6 (1. Df6 2. Th5) ; 2. D:h7 R:h7 ; 3. Th5 Rg8 ; 4. Th8 mat.

Celălalt exemplu este luat din partida TORRE—TIMMAN, Hamburg, 1982 :

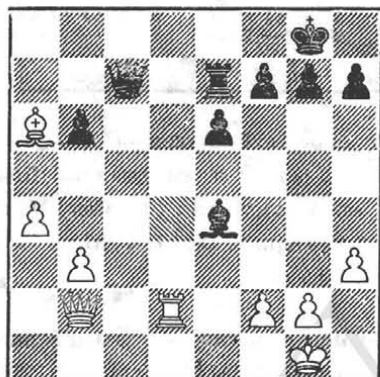

alb : Rg1, Dc7, Tb1, Nf1, Cd1
pa5, e2, f2, g3, h2

negru : Rg8, De1, Te8, Ng4, Ce5
pb7, c6, f6, g7, h7

A urmat 1... Cf3! şi atît 2. e:f3
D:f1+ 3. R:f1 Nh3+ 4. Rg1 Te1, cît şi
2. Rg2 D:f1+ 3. R:f1 Nh3 duc la mat.

Un alt motiv care constituie punctul de plecare pentru multe combinaţii cu sacrificii este slăbiciunea liniei de bază. Figurile adverse care apără linia de bază sînt îndepărtate sau înlăturate prin sacrificii. În partida DOROSKEVICI — FROLOV, Krasnodar, 1981, s-a ajuns la poziţia din diagramă :

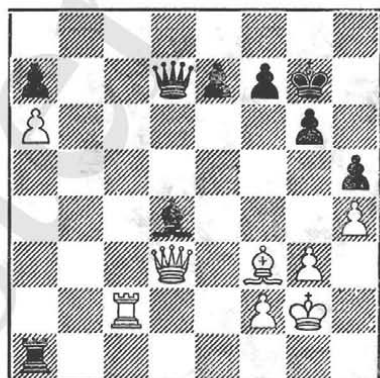
alb : Rg1, Db2, Td2, Na6
pa4, b3, f2, g2, h3

negru : Rg8, Dc7, Te7, Ne4
pb6, e6, f7, g7, h7

Slăbiciunea liniei a 8-a este laitmotivul care dictează mutările următoare ale albului : 1. **De5!** Dama nu poate fi luată din cauza 2. Td8 mat. Pe de altă parte „atîrnă” şi nebunul din e4. Negrul joacă deci 1... Nd5. Acum matul Td8 nu mai este posibil şi negrul ameninţă 2... D:e5, dar ... Tc2! Dama din e5 rămîne

în continuare „tabu”, căci 2... D:e5 3. Tc8 mat, şi nici turnul nu poate fi luat deoarece 2... D:c2 3. Db8 mat. Negrul se vede obligat să joace 2... Dd7 3. Tc8+ Te8 4. Dc7! Un nou sacrificiu de damă care nu poate fi acceptat căci D:c7 5. T:e8 mat. Urmează forţat 4... D:c8 5. N:c8 şi negrul a cedat după cîteva mutări.

Şi legăturile aparente, transformarea lor într-o baterie, poate constitui motivul unei combinaţii. Iată în final un exemplu de acest gen luat dintr-o partidă LAIRD — BIRBOIM, Lugano, 1981 :

alb : Rg2, Dd3, Tc2, Nf3
pa6, f2, g3, h4

negru : Rg7, Dd7, Ta1, Nd4
pa7, e7, f7, g6, h5

Speranţele albului sînt legate de legătura pe coloana d. Iată însă negrul la mutare care demonstrează că aceasta este numai aparentă. A urmat 1... Tg1! 2. Rh2 (R:g1 N:f2!) 2... T:g3. Din nou turnul se sacrifică şi albul nu mai poate împiedica transformarea legăturii într-o baterie 3. R:g3 Ne5+, sau 3. f:g3 Ng1+.

Gertrude Baumstark

FILE DIN ISTORIE

Un bănațean printre marii șahiști ai secolului trecut

Printre șahiștii care s-au impus în perioada de mare avânt a jocului de șah, spre mijlocul secolului trecut, se situează și un șahist bănațean, I. Capdebo. S-a născut în comuna Bărăteaz, de lângă Timișoara, în 1812. De mic copil a manifestat aptitudini deosebite pentru șah, pe care le-a cultivat prin muncă și pasiune. După terminarea studiilor a ocupat un timp funcția de notar județean la Timișoara, participând din plin la mișcarea șahistă care se infiripase în acest oraș. În 1840 pleacă la Budapesta în căutarea unor adversari mai puternici. Dar nici aici nu s-a stabilit și a plecat în Germania. Pe atunci, aici își dădeau întâlnire marii campioni: Anderssen și Dufresne (Germania), Morphy (America), Staunton (Anglia), Petrov (Rusia), Falbeer (Austria). Franța care a jucat un rol atât de important în dezvoltarea șahului în perioada preromantică prin Philidor și La Bourdonnais nu mai era reprezentată decât prin Kiezeritzki, finlandez de origine, care se stabilise la Paris.

În perioada aceea de plină efervescență a șahului și-a făcut apariția și Capdebo. Prezența lui în elita mondială a șahului este marcată, între altele, și de o partidă jucată împotriva lui Dufresne și publicată în 1852 în revista Schachzeitung din Berlin. Cine a fost însă adversarul său în această partidă antologică pentru noi?

Jean Dufresne (1829—1893) a fost un mare jucător și un mare teoretician al șahului. Cartea LEHRBUCH DES SCHACHSPIEL a apărut în mai multe ediții și a continuat să apară și după moartea lui, sub îngrijirea lui J. Mieses, cunoscut și el ca jucător și cronicar al șahului. Cea de a 13-a ediție a cărții, apărută în 1935, pe

care o am sub ochi, însumează 727 de pagini şi este o lucrare care poate fi astăzi consultată cu mult folos. O ediţie rezumativă a cărţii a apărut la noi în ţară, imediat după primul război mondial, în editura Biblioteca pentru toţi : Jean Dufresne, JOCUL DE ŞAH, CĂLAUZA PRACTICĂ PENTRU ÎNCEPĂTORI ŞI JUCĂTORI, prelucrată de I. Schiopul. Este singura carte de şah de care dispuneam pe atunci, pe care ca elevi de liceu am învăţat-o aproape pe dinafară. În această carte m-am întâlnit pentru prima oară cu „partida nemuritoare“, jucată de Anderssen împotriva lui Kieseritzki în 1851 şi cu „partida veşnic verde“, jucată împotriva lui Dufresne în 1852, — două partide încântătoare prin profunzimea şi frumuseţea combinaţiilor care au condus la câştig.

Multă vreme am crezut că Dufresne era francez. Numai recent am aflat că adevăratul său nume era E.S. Freund. În partida jucată împotriva acestuia, jucătorul nostru a ales Gambitul regelui. Este deschiderea care se juca cel mai mult pe atunci, o deschidere care duce la poziţii complicate, cu şanse de ambele părţi, dar şi cu riscuri mari, pe care partenerii şi le asumă, oferind astfel partide de o mare frumuseţe. La invitaţia făcută de Capdebo, Dufresne — un foarte bun cunoscător al deschiderilor a răspuns cu varianta Gambitul regelui refuzat. A ales o variantă de apărare activă, care oferă şanse mari de contraatac.

În partida pe care o redăm în continuare a avut loc o luptă susţinută, caracterizată prin atacuri şi contraatacuri. Combinaţia finală a negrului a fost însă jucată de alb şi acesta a câştigat.

CAPDEBO I. — DUFRESNE J. 1852 Berlin

1. e4 e5	14. ef5 : Tf5 :
2. f4 Nc5	15. d4 e4
3. Cf3 d6	16. De4+ Rh8
4. Ne4 Cf6	17. Ce5 ! Ne5 :
5. d3 Ng4	18. de5 : Dh4 !
6. fe5 : de5 :	19. Rg1 Taf8
7. De2 Cc6	20. De4 : (vezi d.) Cg3 ?
8. Nb5 00	21. hg3 : Dg3 :
9. Nc6 : bc6 :	22. Tf5 : Tf5 :
10. Ne3 De7	23. Tf1 g6
11. G0 Ch5	24. Nd4 Th5
12. Rh1 Nd6	25. e6+ Rg8
13. Cb2 f5	26. Df4 !!

După câteva mutări negrul a cedat.

După peregrinările în lumea mare a şahului, Capdebo s-a reîntors pe meleagurile natale, unde s-a stins din viaţă la vîrsta de 73 de ani. Este înmormîntat în cimitirul din Bărăteaz.

Cabdebo rămîne un pionier al jocului de şah în acest colţ de ţară. El nu a putut însă apare decît acolo unde exista deja o mişcare şahistă. Se cuvine să-i punem flori pe mormînt şi, în acelaşi timp, să milităm ca şahul în Timişoara să fie demn de gloriosul său trecut.

Pius Brinzen

CONDIȚIILE REUȘITEI LA ȘAH

Drumul spre marea performanță în șah

În zilele noastre, când șahul a devenit un sport atât de universal, fiind practicat oriunde în lume, la orice nivel sau la orice vîrstă, atrage tot mai mulți copii și tineri fascinați de frumusețea lui.

Și, șahul este cu atât mai frumos cu cît îl înțelegi mai bine. Mulți se întrebă care sînt calitățile și condițiile care duc la marea performanță în șah.

Ca în orice alt domeniu, vechiul dicton latin „Per aspera ad astra” este și aici valabil. Bineînțeles că nu oricine trebuie să se avînte pe acest drum spinos.

Care ar fi datele inițiale ?

1. Dragostea de șah, care să compenseze pe deplin eventualele privațiuni pe care le implică angajarea pe drumul mării performanțe. Întocmai ca un pianist sau violonist, tînărul șahist trebuie să studieze ore în șir pe zi, în timp ce alți copii se joacă, citesc, ascultă muzică etc.

2. Talent = putere de calcul, intuiție, fantezie și legat de aceasta aș vrea să subliniez că puterea de calcul și armonia în așezarea pieselor sînt legate de o anumită logică, aș spune matematică și, după părerea mea, un tînăr care nu a strălucit la matematică în școală nu va ajunge un mare șahist.

3. Memoria. La nivelul informațional al teoriei șahiste de acum e necesară o capacitate de memorare deosebită.

Care sînt calitățile pe care trebuie să le cultive șahistul, în colaborare cu antrenorul ?

1. Ambiția — esențială după părerea mea ; consolarea cu ideea că alții sînt mai buni conduce la complexe, mai tîrziu greu de depășit.

2. Putere de muncă — orele consacrate zilnic studiului șahului începînd cu 1—2 pînă la 9 ani, 2—3 între 9 și 12 ani, 4—5 mai tîrziu, trebuie respectate strict, în pericol permanent cu tendința de plictiseală sau blazare.

Studiul trebuie să fie deosebit de complex. Ca în orice domeniu al ştiinţei, drumul pe calea creaţiei începe prin cunoaşterea a tot ce s-a creat mai bun până la noi, deci cu teoria clasică a deschiderilor şi finalurilor, principiile fundamentale strategice, etc.

Următoarea etapă o constituie studiul consacrat creşterii forţei de joc, perfecţionării tehnicii, puterii de calcul, aprecierii cât mai exacte a poziţiilor şi, în general, pentru corectarea unor lipsuri şi slăbiciuni în joc, actualizarea permanentă a repertoriului.

3. Puterea de concentrare — detaşarea de orice probleme extraşahiste, concentrarea maximă în timpul partidei sînt apanajul marilor jucători. Există foarte mulţi jucători tari al căror talent i-ar îndreptăţi să intre în elita şahului, dar tocmai lipsa acestei capacităţi de concentrare maximă în timpul jocului îi împiedică. Am văzut mulţi oameni zîmbind cînd citeau în ziare despre pretenţiile lui Fischer sau Korcinoi, ca primele 4—5 rînduri din sala de joc să nu fie ocupate de spectatori, sau camere de televiziune să nu fie admise, considerînd acestea ca nişte exagerări sau extravagante în scopuri publicitare.

Evident, acestea sînt păreri de amatori. În efectuarea unui calcul riguros al unor variante foarte complicate, cu multe ramificaţii, orice element exterior perturbator poate duce la scăpări, intervertiri, aprecieri greşite etc.

Această concentrare trebuie să persiste pe timpul întregii partide; se cunosc suficiente cazuri de ratări ale unor poziţii cîştigate din cauza unor relaxări premature.

4. Un rol aparte îl are şi menţinerea unei condiţii fizice normale printr-un regim de viaţă raţional, fără excese, prin practicarea exerciţiilor fizice, plimbări etc.

Sigur, mai există şi o pregătire specifică cu aspecte particulare, care diferă funcţie de individ, nivelul concursului, obiectivul propus.

Există tendinţa, în zilele noastre, spre crearea aşa-numitului monoman, adică a unui individ supracalificat într-un singur domeniu, cum a fost considerat poate pe nedrept Fischer (din cauza fanatismului său). După părerea mea această tendinţă este absolut greşită din mai multe cauze:

- consolidarea cunoştinţelor generale, eventual studiile universitare, lărgesc considerabil orizontul individului.

- orientarea iniţială numai într-un anumit domeniu, în speţă şahul, dacă nu duce la marea performanţă (şi asta nu o poate garanta nimeni) creează un individ infirm pentru societate.

- lipsa unei activităţi complementare, în speţă munca, chiar dacă într-un volum mai redus, poate conduce la blazare, plictiseală, chiar la stingerea pasiunii pentru şah.

Sigur, am încercat să surprind cîteva aspecte principale şi că ar mai fi multe de spus. Esenţial este faptul că şi urmînd riguros cele înşirate în articol, nu vă garantez că veţi ajunge mari maeştrii. Am impresia că mi-a scăpat un amănunt minor, dar indispensabil, pe care din păcate nu l-am descoperit nici eu, dar pe care dacă îl voi afla, vi-l voi comunica cu altă ocazie.

Sergiu Grünberg

INIȚIEREA ÎN ȘAH

Ca sportivă de performanță am avut ocazia să lucrez cu câțiva antrenori foarte buni și predau de 7 ani șahul ca profesor-antrenor la Clubul sportiv școlar Timișoara.

În scurta mea experiență am lucrat cu grupe de începători și avansați, astfel că pot să dau câteva îndrumări.

Consider că trebuie să se explice elevilor care este scopul unei partide de șah, prin prezentarea de poziții de mat și expunerea maturilor elementare cu dama, turnurile etc.

De asemenea trebuie învățați să calculeze combinații foarte simple, fără să deplaseze piesele de pe tablă. Apoi trec la prezentarea unor partide de șah mai scurte și foarte interesante, cu combinații mai simple pentru a le forma imaginea de ansamblu, ale unor partide de șah.

În paralel, în funcție de diferitele faze ale partidei, explic elevilor principiile jocului de șah ale lui Capablanca.

Teoria deschiderilor trebuie abordată mai târziu, când elevii și-au însușit deja cunoștințele de bază și au o anumită putere de calcul și deprindere de apreciere a pozițiilor de șah.

Ca sportivă de performanță, cred că foarte important este studiul individual.

Ligia Jicman

ACTUALITATEA ȘAHISTĂ

CAMPIONATUL MONDIAL DE ȘAH

Președintele intervine

Cel de al 31-lea campionat mondial nu s-a sfârșit încă... O situație neașteptată și viu comentată în lumea întreagă a survenit pe parcursul desfășurării meciului pentru titlul mondial de șah dintre actualul campion mondial, Anatoli Karpov și șalengerul său, Garri Kasparov. La scorul de 5 : 3 pentru deținătorul titlului suprem, în numele federației internaționale, președintele FIDE a intervenit și a anulat cele 48 de partide disputate. Intervenția a fost făcută de Florencio Campomanes în baza dreptului statutar al președintelui de a lua decizii între congresele federației. Este o situație fără precedent în sport, este pentru prima dată când se intervine radical și se ia o astfel de hotărâre deoarece „au fost epuizate capacitățile fizice și resursele psihologice ale participanților“. Cine are dreptul la protest? Campionul mondial ce conducea în meci, sau șalengerul care refăcuse din handicap ?

Meciul se desfășura conform regulamentului stabilit anterior, fără a se limita numărul partidelor, până ce unul din jucători atingea 6 victorii. Prin cele 48 de partide jucate, meciul a depășit toate recordurile existente. Înainte ca lupta să fie oprită s-a încercat modificarea regulamentului, reducerea numărului de partide la 60 și la 5 : 5 titlul revenea tot actualului campion mondial. Șalengerul a fost im-

potrivă. Iar când lupta a fost definitiv anulată Kasparov a protestat din răspuțeri, acuzând pe toți aceia care îl împiedică să-l învingă pe campionul mondial. Șalengerul avea ascendent moral, pe moment, asupra campionului, reducând treptat scorul de la 5:0 la 5:3. Garri Kasparov a comentat decizia președintelui FIDE, Florencio Campomanes, același care îl declarase învins în semifinalele meciurilor candidaților pe marele maestru din Baku, deși nu se disputase nici o partidă, pentru ca mai apoi să revină asupra deciziei în interesul șahului. De această dată „în interesul sportului” s-a apreciat a fi luată decizia. Cum s-a ajuns la această hotărâre? Arbitrul meciului, marele maestru Svetozar Gligorić a subliniat că meciul a durat prea mult timp, că ar fi fost cazul ca el să fie oprit cu mult mai înainte deoarece amândoi jucătorii se resimt și calitatea jocului prestat suferă oscilații incredibile. Într-adevăr un astfel de „maraton șahist” presupune un mare consum de energie și un aspru duel al nervilor. Campionul mondial a debutat printr-un joc eficace, iar apoi a scăzut randamentul, resimțindu-se de pe urma pierderii în greutate a 10 kg și a stresului determinat de o luptă grea, de uzură. Tînărul șalenger a suportat cu răbdare debutul nefavorabil și în continuare a demonstrat rezistența fizică și psihologică, punînd mereu probleme.

La data de 12 februarie președintele federației internaționale a primit o scrisoare din partea președintelui federației sovietice cu dreptul de a o prezenta și supune discuțiilor viitorului congres din luna august. G. Kasparov a declarat că nu știa nici de existența scrisorii și cu atît mai puțin de conținutul ei. În interviul acordat televiziunii sovietice imediat după anularea meciului, campionul mondial a amintit de această scrisoare, dar fără a divulga conținutul ei, subliniind însă că intervenția federației proprii la FIDE nu a constatat în solicitarea anulării meciului... „nu a propus oprirea meciului ci numai să-l suspende pentru ca toate persoanele să aibă posibilitatea de a se odihni...” Campionul mondial a acceptat pe moment decizia **anulării meciului**, deși mai apoi a declarat că este gata să continue disputa. Șalengerul s-a opus hotărîrii și și-a exprimat dorința și capacitatea de a continua meciul. Președintele FIDE a refuzat inițial să dea declarații, iar mai apoi a subliniat necesitatea deciziei sale. Opinia publică mondială comentează anularea meciului și începerea la 2 septembrie a unui alt meci de la zero la zero. Logica așa-zis sportivă a deciziei lasă de dorit, deoarece a fost încălcat regulamentul de desfășurare a campionatului mondial datorită argumentului privind condiția fizică a jucătorilor, în special a unui jucător. La orice întrecere sportivă rezistența fizică este definitorie și decisivă pentru înalta performanță — inclusiv în șah —, punîndu-și amprenta asupra rezultatelor, recordurilor și limitelor resurselor umane.

Margareta Mureșan

Marele maestru MIHAI ȘUBA ne destăinuiește...

„Eu joc șah de plăcere... Am o singură dorință: să-mi îmbunătățesc continuu jocul și orice competiție importantă să mă găsească pregătit...”

Microfișier bibliografic

vîrsta : 37 ani

profesia : matematician

locul de muncă : Întreprinderea de aparate electrice de măsurat, Timișoara
starea civilă : căsătorit. Tată a doi copii

calificare șahistă : mare maestru

coeficient E10 la finele anului 1984 : 2535 (C.I.V.)

alte pasiuni în afara șahului : teatru, muzică și bridge

Marele maestru Mihai Șubă se afirmă în ultimii ani ca portdrapelul șahului românesc peste hotarele țării. La reîntoarcerea de la Praga unde a participat la unul din cele mai puternice turnee zonale — cu un rezultat de excepție — iubitorii șahului din Timișoara îl salută și, prin mine, îl roagă să răspundă la câteva întrebări. Prima întrebare, poate cea mai firească, este următoarea: Cum ați deprins gustul șahului și cine v-a îndrumat primii pași în șah?

Ca student am participat la câteva ședințe de lucru ale clubului bucureștean Știința (azi Universitatea) și am fost îndrumat de V. Urseanu și G. Alexandrescu. Dar adevărata pasiune pentru șah cred că mi-a format-o un grup de prieteni și Cismigiu!

Dacă considerați că în Timișoara ați găsit o atmosferă șahistă proprie și vi se asigură condiții favorabile de dezvoltare?

Timișoara este un mediu și puternic centru șahist. Aveam mulți prieteni la Timișoara încă înainte de a veni aici. Am găsit o familie șahistă unită, care m-a adoptat cu căldură și îmi asigură condiții minunate.

Lucrul acesta îl simt și pentru un șahist moralul este un factor foarte important. Vă amintiți că în 1973 stabilirea mea în Timișoara a atârnat de un fir de păr? Aceasta s-a realiza după zece ani și nu regret pasul pe care l-am făcut.

Cum se explică faptul că echipa R.S.R. a ocupat locul V la ultima Olimpiadă, de la Salonic, — cea mai bună performanță a lotului masculin, deși avea un coeficient E10 mediu mai scăzut ca echipele altor state clasate după noi?

În clasamentul „ELO” echipa noastră ocupa locul 16. Nu este momentul acum să critic sistemul coeficienților ELO internaționali și nici să arăt acele neglijențe

care mie personal mi-au adus de multe ori daune în aprecierea acestui coeficient „valoric”.

Echipa României a jucat cu multă ambiție, menținându-se tot timpul (după runda a 2-a) în așa-numita „groapă cu lei” (podiumul unde se jucau primele cinci meciuri ale Olimpiadei), realizând în felul acesta, ca și pe ansamblul participării la Olimpiadă, al doilea rezultat după U.R.S.S. Acest fapt arată că performanța realizată a fost pe deplin meritată și nu jocul hazardului din ultimele runde, cum se întâmplă adeseori în turneele sistem elvețian. Dimpotrivă, în ultimele trei runde echipa noastră a ratat șansa unei performanțe și mai mari datorită oboselii acumulate.

Pe primele două mese eu și Florin Gheorghiu am jucat toate (!) rundele, fapt nemaiîntâlnit la primele 20 de echipe. Întâlnind echipe venind „de jos”, mai odihnite și datorită faptului că acesta avea rezerve disponibile, am pierdut cel puțin 2 puncte.

Cred că și așezarea echipei în ordine naturală a contribuit la mărirea dârzeniei și combativității sextetului nostru.

Primii trei jucători s-au comportat admirabil, iar atmosfera în echipă a fost foarte bună.

Felicitându-vă pentru locul fruntaș obținut la turneul zonal de la Praga, cum apreciați forța acestui zonal, în raport cu alte turnee zonale ?

Zona statelor socialiste din centrul și răsăritul Europei este, fără îndoială, cea mai puternică, dacă nu ne gândim la zona specială rezervată U.R.S.S.-ului.

A fost un turneu foarte strâns și echilibrat, iar eu consider că a fost mai tare decât cel de la Băile Herculane de acum trei ani. Disputarea locurilor fruntașe s-a făcut până în ultima rundă și chiar după aceea ! (într-un meci de baraj). Cîțiva dintre favoriți nu vor participa la interzonal.

Care considerați că sint cele mai bune performanțe ale d-vastră pînă acum ?

Iată rezultate de la turnee internaționale și de la campionate naționale și mondiale : Vinkovici 1977 (locul II), Pernik 78 (I), Alnuria 79 (I), Socolac 80 (I), Val Thorens și Narbonne 81 (I), Finala R.S.R. pe 80 și 81 (I), Zonal Herculan 82 (II), Interzonal Las Palmas 82 (III), Tallin 83 (III), Dortmund 83 (I), Val Thorens 84 (I), Zonal Praga 85 (I—III). În ceea ce privește locul ocupat în cadrul echipei naționale la ultimele patru Olimpiade, acesta a fost : Olimpiada 1978 — masa 4, puncte 9 din 13 ; Olimpiada 80 — masa 3, puncte 8,5 din 12 ; Olimpiada 82 — masa 2, puncte 9 din 13 ; Olimpiada 84 — masa 1, 8 puncte din 14.

Care este după părerea d-vastră cea mai bună partidă pe care ați jucat-o în concursuri oficiale ?

Îmi amintesc întotdeauna cu plăcere de partida RAJAVIC — ŞUBA, Novi-Sad 1974. Mi s-a pus de multe ori această întrebare și am indicat această partidă fără ezitări. Mi-e teamă să nu devină un reflex. În ultimii ani cîteva partide încearcă să o umbrească : ŞUBA — SCHUSSLER, Tallin 83 ; KORCINOI — ŞUBA, Bur Sheva 84 ; MILES — ŞUBA, Salonic 84 (Olimpiadă).

În legătură cu deznodămîntul meciului Karpov — Kasparov, cine apreciați că a fost favorizat de decizia de rejucare, în noi condiții regulamentare, a meciului ?

Cred că deznodămînt nu e un cuvînt potrivit. Eu aş zice mai curînd încurcătură, deoarece decizia de întrerupere și rejucare creează un precedent nesportiv, în istoria șahului. Pe de altă parte nici jucarea unui meci pentru titlu, fără limitarea numărului de partide nu poate fi acceptat, deoarece, teoretic, se poate prelungi pînă la decesul unuia din combatanți.

Cred că cel mai **bun** jucător joacă cu cel mai **talentat** jucător, iar rezultatul este o chestiune de formă sportivă, de nuanță. Personal apreciez șansele lui Karpov superioare în viitorul meci. În cel întrerupt, cine ar putea spune care ar fi fost rezultatul ? Eu nu sint expert în probleme de tipul „ce ar fi fost ... dacă ?”

Care sint năzuințele d-vastră de viitor ?

Vă fac o mărturisire care devine publică, în premieră. Eu joc șah de plăcere. Încerc să îl balansez cu celelalte activități sau îndatoriri ale mele. De aceea nu fac niciodată planuri pentru viitorul șahist. Am o singură dorință, să-mi îmbunătățesc continuu jocul și orice competiție importantă ar veni, să mă găsească pregătit.

Care sint după părerea d-vastră tinerele și tinerii șahiști de perspectivă ai țării noastre ?

Sint mulți, sint foarte mulți tineri talentați și eu nu sint cea mai competentă persoană pentru o asemenea apreciere. Nu vreau ca din subiectivism, sau necunoștință de cauză să-i numesc pe unii și să-i nedreptățesc, sau să tai aripile altora nepomenindu-i.

Pe cei mai buni îi aștept în curînd să-mi devină colegi și cu timpul să preia ștafeta. Eu le urez succes la toți !

Îl cunoaștem pe marele maestru Șubă și sub multe alte aspecte. Îl știm ca pe un luptător, care respinge „remizele de salon” și pune accentul pe realizarea artistică a partidelor. Seriozitatea cu care se pregătește, aptitudinile și talentul de care dă dovadă, dorința de a se ridica tot mai sus în elita șahului mondial, îi asigură un viitor pe care i-l dorim tot atît de mare, pe cît de mare este dragostea pe care i-o purtăm.

Virgil Schiopescu

Elogiu lui Francisc Tocăniță

*Modestia e pentru merit ceea ce umbrele
sînt pentru chipurile dintr-un tablou:
ele îi dau forță și relief.*

J. DE LA BRUYÈRE

Cuvintele marelui moralist francez se potrivesc de minune lui Francisc Tocăniță. În cazul lui modestia apare în accepțiunea cea mai veridică a acestei frumoase calități: cumpătare, sobrietate, muncă și pricepere, dar fără afectare și gesturi pretențioase. Ea pune în lumină meritul, în înțelegerea acestuia ca o însușire care îl face pe om demn de stimă.

Personal, îl cunosc pe Tocăniță de peste 30 de ani. Îmi amintesc de desfășurarea primului campionat municipal al Timișorii organizat în cadrul OSP-ului, în luna decembrie 1948. Timișoara reprezenta un puternic centru șahist și la acest turneu au participat cei mai buni 14 jucători din oraș. Printre șahiștii cu vechi state de serviciu se aflau Tyroler, fost campion național, Palterer, Jurcă, Dr. Schuber, Bălan, Rancov, și cițiva tineri, printre care Dr. Alexandrescu, Rozvan și Tocăniță. Spre surprinderea generală pe locurile 1—2 s-au clasat Tocăniță — domiciliat la Receaș, de unde făcea naveta cu trenul ca să participe la concurs — și maestrul Tyroler, la egalitate de puncte. Comisia județeană de șah a hotărît ca să aibă loc un meci de baraj, de 4 partide, pentru a desemna campionul. Două partide au fost disputate la Timișoara și două la Receaș. Rezultatul a fost de 2—2 și campion a fost declarat Tocăniță, avînd un Sonnenborn mai bun. Clasamentul final a fost afișat abia în luna martie 1949: 1. Fr. Tocăniță, 2. A. Tyroler, 3. R. Palterer, 4—5. Alexandrescu și Michels, 6. M. Rozvan. Urmează ceilalți 8 jucători care au dat strălucire șahului timișorean în anii care au urmat. De remarcat că în același an Palterer a cîștigat primul campionat popular de șah al țării, la care au participat 105 000 de jucători.

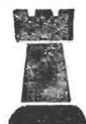
Tocăniță a învățat șahul la 16 ani, la Arad, de unde este originar. S-a format acolo, în compania unor cunoscuți jucători, care au făcut din acest oraș unul din

cele mai puternice centre şahiste ale ţării : Traian Ichim, Ivan Halic, Deneş, Mozeş, Daniel ... În 1941 Tocăniţă câştigă campionatul Aradului, dar după război părăseşte acest oraş şi se stabileşte la Recaş. De aici ia parte la toate întrecerile organizate la Timişoara, cu preţul unor mari eforturi. Călătorea zilnic cu trenul şi ca să facă economii la deplasări juca uneori şi două partide într-o zi. Când însă era vorba de turnee în alte regiuni ale ţării, în afară de foarte rare excepţii, din cauza obligaţiilor de serviciu, nu făcea deplasări decât în cadrul concediului de odihnă. În toamna anului 1949 a participat la prima semifinală a campionatului naţional individual. În 1952 a participat din nou la o semifinală, care a avut loc la Arad, unde a reuşit să se califice pentru marea finală, împreună cu Erdely, fost şi el campion naţional — ca şi Tyroler — şi cu Halic, viitor campion naţional. În finala care a avut loc la Bucureşti a făcut o figură frumoasă, dar cel mai mult l-a bucurat faptul că a câştigat aici un prieten, pe Victor Ciociltea, la primul titlu de campion naţional al acestuia.

Tocăniţă a participat la 9 semifinale ale campionatului naţional individual, sacrificându-şi de fiecare dată concediul de odihnă. În semifinala desfăşurată la Craiova în 1954 a obţinut calificarea de candidat maestru, relativ rară pe atunci. În acelaşi an a câştigat locul I la ultimul campionat naţional popular de şah a cărui finală s-a disputat la Braşov. În 1958, la semifinala campionatului individual disputată la Arad s-a calificat împreună cu Radovici şi Partoş dar, din cauza serviciului pe care nu-l putea lăsa descoperit, nu a putut lua parte la finală. Pentru ocuparea locului lăsat liber de el s-a disputat un baraj între Drimer şi Voiculescu.

În desfăşurarea activităţii şahiste a lui Tocăniţă, considerată pe un plan mai general, pot fi identificate trei perioade. Într-o primă perioadă s-a manifestat ca jucător de performanţă, atât individual, cât şi ca membru al Asociaţiei sportive Ştiinţa Timişoara (1954—1967). A participat în această calitate la campionatul pe echipe, dându-şi aportul la câştigarea titlului naţional obţinut de această echipă în anul 1956. În cea de a doua perioadă a continuat să se afirme ca vîrf sportiv, în şahul propriu-zis şi în şahul prin corespondenţă, manifestându-se în acelaşi timp ca un neobosit activist sportiv. Această a doua perioadă a debutat în 1971, când s-a stabilit la Timişoara, ceea ce i-a permis să consacre mai mult timp activităţii dedicate sportului minţii. Cea de a treia perioadă este legată de retragerea din activitatea competiţională la masa de joc, care a avut loc nu demult, urmată de reorientarea muncii sale, dar fără a reduce cu nimic timpul acordat şahului. În prezent este un arbitru calificat şi a arbitrat turnee internaţionale la Timişoara, şi o finală de campionat naţional la Bucureşti. Este un membru foarte activ al Comisiei judeţene de şah, avînd în grijă clasificarea sportivă şi organizarea competiţiilor. În plus, lucru pe care merită să-l menţionăm ca deosebit de meritoriu este activitatea depusă ca antrenor al tinerelor noastre speranţe. Competenţa sa, fundamentată pe o bază teoretică foarte vastă, talentul său didactic, cât şi atitudinea plină de solitudine şi dragoste faţă de cei pe care îi instruieste, l-au făcut să fie foarte agreat de tînăra generaţie. Este şi antrenorul de foarte mulţi ani ai nevăzătorilor din Timişoara. În fine, este de menţionat că a rămas fidel şahului prin corespondenţă, o mai veche pasiune. Încă în 1967 s-a calificat într-o finală Europeană, a câştigat cinci concursuri de grupe maeştrii, a jucat în echipa naţională pentru Cupa Latină, a luat parte la meciuri internaţionale amicale, iar în prezent participă la preliminariile Olimpiadei a X-a, la masa a II-a.

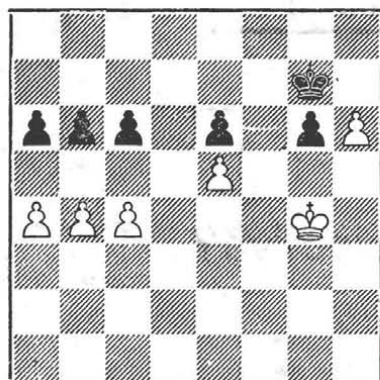

O activitate din cele mai meritorii.

Redăm în continuare două partide destinate să ilustreze stilul de joc al lui Tocăniță. Este stilul șahului zis științific, bazat pe principii strategice pe care se grefează elementele de ordin tactic. După cum singur mărturisește, a fost influențat de jocul lui Euwe pe care l-a studiat cu multă grijă încă din primii ani ai evoluției sale șahiste. Un stil în care combinația se încadrează organic într-un joc solid, bine gândit, fără riscuri inutile.

FRANCISC TOCĂNIȚĂ — ROBERT PALTERER

Campionatul municipal Timișoara, 1948

1. Cf3 — d5 2. c4 — d4 3. e3 — Cc6
4. e : d4 — C : d4 5. C : d4 — D : d4
6. Cc3—Ng4 7. Ne2—N : e2 8. D : e2—c6
9. b3 — Cf6 10. Nb2—e6 11. 000 — 000
12. f3 — Dd3 13. D : d3 — T : d3 14. Rc2 —

Td7 15. d4 — Nb4 16. Ce4 — C : e4 17. f : e4 — f6 18. Td3 — Nd6 19. g3 — h5 20. Tf1 — Tf8 21. e5 — f : e5 22. T : f8 — N : f8 23. Tf3 — Nb4 24. a3 — Ne7 25. d : e5 — Ng5 26. Nc3 — b6 27. h4 — Nh6 28. b4 — Rc7 29. a4 — a6 30. Tf1 — Ne3 31. Tf3 — Nh6 32. Tf8 — Td8 33. T : d8 — R : d8 34. Nd2 — N : d2 35. R : d2 — g6 36. Re3 — Re7 37. Rf4 — Rf7 38. Rg5 — Rg7 39. g4 — h : g4 40. R : g4 — Rf7 41. h5 — Rg7 42. h6+ ! (vezi diagramă). Se sacrifică un pion. În caz de acceptare regele se află pe un câmp slab și albul poate străpunge pe flancul damei, prin b5, urmat de a5 sau c5, transformând o mutare mai repede și dînd mat la h8. 42... Rh7 43. Rg5 — b5 44. a : b5 — a : b5 45. c5.

Negrul cedează

LIVIU ȚUCA — FRANCISC TOCĂNIȚĂ

Semifinală campionat R.S.R. Timișoara, 1957

1. d4 — Cf6 2. c4 — e6 3. Cc3 — Nb4
4. e3 — c5 5. Nd3 — Cc6 6. Cf3 — d5
7. 00 — 00 8. a3 — N : c3 9. b : c3 — d : c4
10. N : c4 — Dc7 11. Dc2 — e5 12. Nd3 — Tfe8 13. C : e5 — C : e5 14. d : e5 — D : e5
15. f3 — Ne6 16. Te1 — Ted8 17. e4. Mu-
- are la modă atunci efectuată în vederea înaintării centrului alb. 17... Cd5 ! vezi diagrama. 18. Nb2 — Cf4 19. c4 — Dg5
20. Nf1 — Td2 ! !

Albul cedează

Pius Brinzeu

SUCCESE ALE ȘAHIȘTILOR TIMIȘORENI

O apreciere obiectivă?

Echipele naționale, masculină și feminină au reușit la Olimpiada de la Salonic (18 noiembrie — 5 decembrie 1984) un răsunător succes, care a fost viu comentat, atât în țară, cât și pe plan internațional. Au participat la întreceri 88 de echipe masculine și 51 echipe feminine, din 99 de țări. Echipa noastră masculină situată pe locul 16 înaintea întrecerilor — pe baza mediei coeficienților ELO a componenților ei — a terminat pe locul V, înaintea unor echipe mult mai bine cotate, ca Iugoslavia, Olanda, sau Cehoslovacia, toate cu medii ale coeficienților ELO cu peste 100 de puncte mai mari. În ce privește echipa feminină, aceasta s-a clasat pe locul III, obținând medaliile de bronz.

La obținerea acestor strălucite rezultate au contribuit în primul rând jucătorii, care au dat dovadă de o bună pregătire și de un înalt spirit de luptă, antrenorii, care au știut să pregătească cu multă competență echipele — Emanuel Reicher la băieți, Mircea Pavlov și Șerban Neamțu la fete —, cât și federația de specialitate care a luat din timp măsuri foarte ferme pentru a asigura toate condițiile necesare pregătirii unei întreceri de vîrf, cum este Olimpiada.

Din Timișoara a făcut parte din echipa de băieți marele maestru Mihai Șubă (A.E.M.). Plasarea lui la masa I a fost decisă ținîndu-se seama de forța sa de joc, manifestată cu prisosință în ultimul timp, de stilul său agresiv și de faptul că este un jucător fără complexe. Rezultatul pe care l-a obținut a fost foarte bun și, alături de ceilalți colegi de echipă, a contribuit la marele succes care a fost obținut. În echipa de fete au participat Margareta Mureșan (Electromotor), mare maestră,

şi Dana Nuţu (A.E.M.), maestră internaţională, dar cu forţa de joc a unei mari maestre. Împreună cu marea maestră Elisabeta Polihroniade-Rusu (Universitatea Bucureşti) au format o echipă omogenă, contribuind fiecare în parte la cucerirea unui loc pe podium. La reîntoarcerea de la Olimpiadă Şerban Neamţu, antrenor emerit, a făcut o relatare în faţa membrilor Comisiei judeţene de şah cu privire la desfăşurarea ostilităţilor, insistând asupra comportării echipei feminine. Din relatarea făcută a reieşit că aceasta şi-a făcut pe deplin datoria, luptând din răspuţeri pentru un rezultat cât mai bun, rezultat pe care îl consideră mulţumitor avându-se în vedere fluctuaţiile de formă manifestate de echipă înaintea Olimpiadei. Cerindu-i-se detalii asupra comportării fiecărei componente în parte, el a declarat în legătură cu Margareta Mureşan: „A jucat foarte bine, dar a avut o sarcină ceva mai grea la masa I înfruntând cele mai puternice adversare. Un merit deosebit îi revine prin faptul că este singura membră a echipei care nu a pierdut nici o partidă”.

La câteva zile de la încheierea Olimpiadei în ziarul SPORTUL a apărut un articol intitulat: „O ETAPĂ DE SUCCES ÎN PALMAREŞUL ŞAHULUI NOSTRU FEMININ” semnat de Radu Voia. În articol, pe lângă numeroase observaţii pertinente, sînt prezentate şi declaraţiile antrenorului emerit Mircea Pavlov, care ni s-au părut pline de echivoc. După ce subliniază comportarea bună a jucătoarelor Elisabeta Polihroniade-Rusu şi Dana Nuţu, Mircea Pavlov spune: „Ceva mai puţin **rezultativă** (sublinierea noastră) marea maestră Margareta Mureşan, deşi neînvinsă, la prima masă, dar numai cu două partide cîştigate şi toate celelalte remiză. Poate că una din jumătăţile de punct acordate de campioana noastră a fost tocmai aceea care ne-a lipsit pentru a întrece în clasamentul final pe şahistele bulgare, învinsele noastre în înfrîntarea directă. Desigur, acelaşi calcul s-ar putea face şi pentru celelalte echipe, dar acestea s-au expus totuşi mai mult, s-au bătut efectiv pentru acumularea de puncte”. Menţionăm că aceste declaraţii au fost imprimate în articol cu litere aldine, pentru a ieşi mai bine în relief.

Din declaraţiile de mai sus reiese că antrenorul Mircea Pavlov consideră că Margareta Mureşan a fost „ceva mai puţin rezultativă”, că nu s-a „expus” în aceeaşi măsură ca şi colegile ei de echipă şi că „nu s-a bătut efectiv pentru acumularea de puncte”. Dar, dintre rînduri reiese, lucru mult mai grav, că jucătoarea de la masa I este oarecum vinovată că s-a pierdut locul II care a revenit echipei bulgare !

Sînt declaraţii care au dat loc la numeroase discuţii la Timişoara, cu atît mai mult cu cît veneau din partea unei personalităţi care se bucură de frumoase aprecieri atît ca jucător de performanţă, cît şi pentru meritele care îi revin ca antrenor al lotului feminin al ţării noastre.

După părerea noastră, în legătură cu declaraţiile antrenorului Mircea Pavlov, se pot face următoarele observaţii :

1 Margareta Mureşan a avut o sarcină mai grea la masa I, înfruntînd cele mai bune jucătoare cu care s-au confruntat reprezentantele noastre. La Olimpiade media valorică generală a jucătoarelor de la masa I este mai ridicată decît cea a jucătoarelor de la masa II şi III. Chiar dacă diferenţele nu sînt mari, ele nu pot fi negate. Considerăm că acest lucru nu trebuie uitat !

2 Margareta Mureşan a făcut multe remize, este adevărat. Dar ea a jucat împotriva lui Liu Shelan, care a participat la turneul candidatelor, împotriva lui

Veroci-Petronici, J. Miles, Erenska, Hund, toate mari maestre, cu o medie ELO mai mare ca a ei. Să faci remize şi să nu pierzi pe parcursul a 13 runde, să şi câştigi chiar numai două partide la o asemenea întrecere este, într-adevăr, o realizare de excepţie! Desigur, a făcut remize şi cu unele jucătoare cu mai puţină rezonanţă pe eşichierul mondial, cum este de exemplu Justo, care a jucat la masa I a echipei Argentinei. Dar nici în acest caz nu trebuie să facem o judecată pripită, deoarece la finele Olimpiadei această Justo a ocupat locul II în clasamentul performerelor la masa I, imediat după Pia Cramling (Suedia), clasament în care în primele trei nu figurează campioana mondială, care a făcut şi ea mai multe remize.

3 Că în unele partide Margareta Mureşan nu a forţat şi a propus remiză, sau a acceptat remiza, cu avizul antrenorului, a făcut foarte bine. Riscurile în caz de egalitate sînt foarte mari. Dovadă primele partide ale lui Kasparov împotriva lui Karpov, jucate la începutul meciului pentru titlul mondial, şi multe alte exemple, care arată că jucătorii care forţează în poziţii egale ajung adeseori în poziţii pierdute. A asuma riscuri, greu de anticipat în unele situaţii, este un lucru permis în turneele individuale, unde nu este angajată decît răspunderea jucătorului, dar nu unde este în joc soarta unei echipe naţionale. Pe această linie ni s-a părut greu de înţeles unele reproşuri făcute lui Şubă cu prilejul desfăşurării turnelului zonal de la Praga că nu acceptă remizele propuse, în timp ce lui Margareta Mureşan i se reproşează, în acelaşi ziar, că face prea multe remize. Dar tot Şubă a avut dreptate, dar fiind stilul său de joc şi tot Margareta Mureşan a avut dreptate, dacă se are în vedere situaţiile în care s-a aflat!

4 În ceea ce priveşte ocuparea locului III la Olimpiadă de către echipa noastră, şi nu a locului II, se pot găsi şi alte explicaţii, mai plauzibile decît raţionamentele ipotetice la care recurge Mircea Pavlov. Momentul decisiv — o ştiu toţi cei care au urmărit cu sufletul la gură desfăşurarea Olimpiadei — a fost reprezentat mai degrabă de înfrîngerea din ultima rundă cu echipa Spaniei, clasată în final pe locul 10. În caz de victorie obţineam acea jumătate de punct necesară pentru ocuparea locului II. Spania a prezentat o echipă în frunte cu Garcia, o cunoscută jucătoare, cu un ELO de 2160, la masa întâi, cu Cueva, avînd un ELO de 1965, la masa a doua şi cu Ferrer Lucas, ELO 2040, la masa a treia. Media ELO a jucătoarelor noastre a fost de 2180, cea a spaniolelor de 2055. Dar, în ciuda eforturilor laudabile a tuturor jucătoarelor noastre, cele trei partide s-au terminat toate remiză şi ne-am clasa pe locul III, din 51 de reprezentative naţionale. Un merituos loc III!

Toate acestea le ştie Mircea Pavlov, căruia îi acordăm, în continuare toată stima noastră. Din partea iubitorilor şahului din Timişoara îi urăm să conducă mai departe, cu aceeaşi competenţă şi tragere de inimă de pînă acum, lotul feminin al ţării noastre pe drumul marilor succese internaţionale. În ce ne priveşte, considerăm însă că toate componentele echipei naţionale, şi în aceeaşi măsură, merită felicitări pentru performanţa strălucită obţinută la Olimpiadă. Nu este cazul, credem, ca una din ele să fie pusă în situaţie de inferioritate faţă de celelalte.

Ioan Buşe

Campionatul național echipe mixte

Echipa Electromotor campioană la senioare

Eforie Nord, 13—23 aprilie

Restructurarea sportului universitar care a avut loc la începutul anului 1984 a dus la fuziunea echipei MEDICINA cu echipa ELECTROMOTOR, luînd astfel naștere o nouă echipă ELECTROMOTOR MEDICINA. În curînd, așa cum se întîmplă de obicei echipa a rămas numai cu denumirea de ELECTROMOTOR. Cu ocazia fuziunii trei jucători de bază ai Medicinii — Șerban Neamțu, Alin Ardeleanu și Dana Nuțu — s-au transferat la asociația sportivă AEM. De aici o echipă care plecă la campionatul pe echipe mixte cu obiectivul modest de a evita retrogradarea, în timp ce cealaltă divizionară A, AEM-ul, întărită, era pusă pe fapte mari. Cu alte cuvinte însă, o echipă hotărîtă să lupte pentru supraviețuire, cealaltă poate prea încrezută în forțele ei.

Rezultatele nu au fost cele scontate. Echipa AEM a pășit cu stîngul. A pierdut o primă partidă cu ITB-ul, apoi alte două partide, cu Calculatorul și Universitatea, ambele din București, după care a făcut meci egal cu Electromotorul. Din fericire și-a revenit și a cîștigat toate cele cinci partide care au urmat. În final, echipa AEM a ocupat locul 4 la echipe mixte, locul 3 la masculin și juniori-junioare, și locul 6 la feminin. La rîndul ei echipa ELECTROMOTOR a ocupat locul VI la echipe mixte, locul VII la seniori, locul VI la juniori-junioare și LOCUL 1 LA SENIOARE. Titlul de campioană obținut de echipa ELECTROMOTOR a reprezentat un frumos succes și o mare consolare pentru noi, față de comportarea nesatisfăcătoare la celelalte categorii.

Componentele echipei care au obținut titlul de campioană au fost: Margareta Mureșan, Gertrude Baumstark, Otilia Ganț și Florica Talpoș. Margareta Mureșan a jucat numai 6 runde, obținînd 5 puncte, ea trebuind să plece la superturneul feminin de la Tbilisi. În continuare a jucat Baumstark, și ea în mare formă, obți-

nind 7 puncte în 9 runde. A fost prezentă la toate rundele. A fost secundată de Otilia Ganț în finalul campionatului, care a trecut de la junioare la senioare. Și ea a obținut, în total 7 puncte din 9, un rezultat pe măsura marelui ei talent. În fine, la obținerea titlului a contribuit și Florica Talpoș, cu un rezultat de 50%.

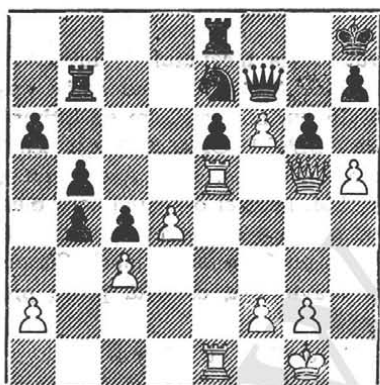
Mulțumiri acestor sportive pentru bucuria pe care ne-au făcut-o și felicitări pentru performanța realizată.

Iată două partide jucate de Margareta Mureșan :

M. MUREȘAN — D. NUTU

Gambitul damei acceptat

1. Cf3-d5 2. c4-d : c4 3. e3-Cf6 4. N : c4-e6 5. 00-c5 6. d4-a6 7. De2-b5 8. Nb3-Nb7 9. Td1-Cbd7 10. e4 !-Db8 (După 40 de minute de gândire negrul efectuează o mutare șablon, care nu este nicicum cea mai inspirată. Bine ar fi fost 10... c : d4, cu contra joc în

centru). 11. e5-Cd5 12. Cc3-C : c3 (negrul pierde prea mult timp) 13. b : c3-c4 14. Nc2-Ne7 15. Cg5-N : g5 16. N : g5-00 17. Dh5-g6 18. Dh6 (albul are atac decisiv. Numai cu pierderi materiale negrul se salvează momentan de la dezastru)

18... Rh8 19. h4-Tg8 20. Ne7 !-De8 21. Dg5-f5 (negrul cedează un pion, pe moment, pentru a mări sfera de acțiune a pieselor sale, pion pe care apoi nu mai reușește să-l recupereze în condiții acceptabile) 22. e : f6-Df7 23. Te1-Cb6 24. Te5-Cd5 25. Ne4 !-Tab8 26. Tae1-Tge8 (la 26... C : c3 urma 27. N : b7-T : b7 28. T : e6-C : a2 29. Dd2 cu capturarea calului, iar la 20... C : e7 decisiv era 27. F : e7-Te8 28. N : b7-T : b7 29. T : e6) 27. h5-C : e7 28. N : b7 !-T : b7 (vezi diagrama) 29. T : e6 !-b4 30. T : e7-T : e7 31. T : e7-T : e7 32. f : e7-Rg8 33. h6 ! (se amenință 34. De5 !!) 33... De6 34. Dd5 ! și negrul cedează deoarece nu poate accepta sacrificiul de damă datorită pionului e7 ce se transformă pe cîmpul e8 în damă cu mat.

M. MUREȘAN — V. TÖLGYI
Indiana nouă

1. Cf3-d5 2. c4-e6 3. g3-Cf6 4. Ng2-Ne7 5. 00-00 6. d4-b6 7. Ce5-Nb7 8. Cc3-Cbd7 9. Da4 !-C : e5 10. d : e5-Cd7 11. c : d5-Cc5 12. Dd1-e : d5 13. C : d5-N : d5 14. N : d5-Tb8 15. b4-Cb7 16. Db3-c5 17. Td1-Dc7 18. e6-e : b4 19. e : f7-Rh8 20. Nf4-Nd6 21. N : d6-C : d6 22. Tac1-De7 23. Db4-a5 24. Da3-Df6 25. Tc6-Tfd8 26. Nf3-C : f7 ? 27. T : f6-T : d1 28. Rg2-g : f6 29. Db3 și negrul cedează.

Turneul zonal de la Praga

2 februarie 1985 — start în turneul zonal al zonei a 3-a

18 reprezentanți de nădejde ai unor „puteri șahiste” — Ungaria, Cehoslovacia, Bulgaria, Polonia și România — s-au întrunit să-și dispute cele cinci locuri acordate acestei zone pentru Interzonal. România era reprezentată de Mihai Șubă, Florin Gheorghiu și Mihai Ghindă. Ungaria de Adorjan, Pinter, Farago și Csom; Cehoslovacia de Ftacinik, Iansa, Mokry și Prandstetter; Bulgaria de Ermenkov, Kiril Gheorghiev, Doncev și Grigorov (fac aici o paranteză pentru a remarca faptul că Bulgaria a avut 4 locuri pentru zonal — țară fără nici un reprezentant în Interzonalul anterior, clasată în urma României la mai toate Olimpiadele și cu care echipa noastră a făcut deseori „scor”, de exemplu 5—1 la Balcaniada de la Herculan, sau 3,0—0,5 la ultima Olimpiadă); în sfârșit Polonia, reprezentată de Schmidt, Sznapiak și Stępin care întregeau tabloul acestui turneu ce avea să se dovedească un adevărat maraton șahist.

Jucătorii noștri au fost secundați de E. Reicher și V. Georgescu. Eu, considerându-mă candidat la unul din locurile pentru calificare, am solicitat participarea lui Sergiu Grunberg — actualul campion național — care nu s-a aprobat și a atras în mod firesc o oboseală mai mare spre sfârșitul turneului și o calitate necorespunzătoare a multor analize.

Altminteri, colectivul nostru a fost foarte bine sudat, cu o atmosferă bună și un sprijin reciproc efectiv, dus până la dăruire.

Încă din prima rundă s-a produs derută în rîndul „favoriților” prin victoriile lui Grigorov la Pinter și Mokry la Gheorghiu. Desigur iubitorii șahului au urmărit desfășurarea zonalului în presa noastră, de aceea eu mă voi limita să prezint desfășurarea lui numai în ce mă privește pe mine personal.

În runda I am avut alb la Ftacinik, unul din puținii jucători care reprezintă pentru mine o „oală neagră”.

Istoria s-a repetat, am avut avantaj în deschidere, l-am consolidat în jocul de mijloc, dar nu am făcut la timp o mutare care l-ar fi „paralizat” pe adversar, iar în criză de timp am acceptat remiza într-o poziție în care mai aveam încă avantaj.

Avînd în vedere „antecedentele” pot spune că am salvat jumătate de punct.

Runda a doua am avut negrul la Sznepik — colegii mă tachinează spunându-mi că aceasta este culoarea mea de atac. De data aceasta eu eram „oaia lui neagră”. Am sacrificat un pion şi am obţinut treptat un atac decisiv, recuperându-mi şi materialul, cu dobândă. Pe criza lui de timp s-au comis greşeli de ambele părţi, eu câştigând până la urmă.

Runda a treia m-a pus în faţa lui Ermenkov.

A fost singura partidă jucată în care, aş spune, că nu am avut avantaj substanţial.

Foarte curajos, adversarul meu a sacrificat doi pioni pentru iniţiativă. Negăsind momentul propice pentru a-i înapoia unul, a trebuit până la urmă să-i retrocedez pe amândoi pentru a-i stinge iniţiativa. Remiză.

Runda a patra, din nou „culoare de atac”. De data aceasta la un adversar nou — Stempin.

În apărarea Benoni modern am folosit o continuare personală, pe care mulţi s-au fript încercând s-o răstoarne, printre victimele mai recente numărându-se Farago.

Am instituit o presiune susţinută pe flancul regelui şi tocmai când albul părea că a scăpat de greutate a urmat un sacrificiu de figură, din senin, şi după epuizarea complicaţiilor am rămas cu doi pioni în plus şi am câştigat. A fost una din cele mai frumoase partide ale mele din cele jucate la Praga.

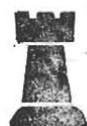
Cu aceasta m-am instalat în fruntea clasamentului, alături de Jansa şi de Adorjan.

Partida cu Doncev din runda a 5-a a fost cea mai mare ratare a mea din turneu, scăpând câştiguri simple de mai multe ori, inclusiv după întrerupere.

Am jucat deschiderea hipermodernă, dar cu un plan strategic sănătos, căruia adversarul nu i-a opus un joc tactic suficient de energic şi după 20 de mutări s-a „trezit” în poziţie pierdută. În continuare eu nu am jucat suficient de concludent, dându-i unele contraşanse, totuşi la întrerupere aveam un pion în plus şi şanse excelente de câştig. Oboseala unei nopţi de analiză şi o mutare în plic mai slabă, pe care nu am luat-o suficient în consideraţie, l-au salvat pe adversarul meu de la o înfrângere sigură.

Rundele VI şi VII s-au soldat cu o remiză colegială cu Gheorghiu şi una de luptă cu Prandstetter, care aflat „în corzi” de la început a reuşit să se salveze într-un final de excepţie, cu un pion în minus.

În sfârşit, reveneam la culoarea de atac într-o siciliană. Mokry, jucător emnamente tactic şi „foarte periculos”, după cum mă asigurau unii, practic nici nu a atins balonul. Am mai făcut un pas în fruntea clasamentului, la „+3”, împreună cu Jansa. Acesta, mulţumit de rezultat, care îi asigura practic calificarea a „oprit motoarele”. La mine, pasiunea jocului a depăşit de multe ori „asigurarea rezultatului suficient”, eu urmărind pe cel maxim, absolut, fapt pentru care sînt deseori criticat de antrenori. Ei nu înţeleg că această căutare a absolutului şi efortul permanent de autodepăşire constituie însăşi motorul dezvoltării mele şahiste şi consfinţeşte rezultatele pe care le obţin. Aceasta nu exprimă numai ceea ce ar trebui să fac eu ci şi ceea ce ar face ei în locul meu pentru a obţine aceleaşi rezultate. Părerea mea este că o asemenea concepţie de reţinere este dăunătoare rezultatului sportiv, că ea a plafonat mulţi jucători de talent şi că este inconsistentă în ea însăşi : cine îţi poate spune că azi nu eşti pe o treaptă mai sus ca ieri şi cînd anume

trebuie să începi să te opreşti? Pe de altă parte îi înţeleg şi sînt alături de ei, ştiind că aceste sfaturi pornesc dintr-un sentiment de emoţie şi dăruire patriotică, cît şi dintr-o prietenie sinceră.

Iată deci mijlocul concursului, runda a IX-a, care mă găseşte încheiat cu Farago. Refuz o propunere timpurie de remiză a acestuia (spre surprinderea generală) şi, încet încet, realizez cea mai bună partidă strategică a mea din concurs. Farago întrerupe într-o poziţie jalnică şi cedează la cîteva mutări după reluare.

Trec singur, pe primul loc. În runda a X-a Adorjan răspunde la o noutate a mea cu o oră de gîndire şi o propunere de remiză. Accept.

Colegii fac presiuni să mă opresc.

Runda XI-a — joc excesiv de prudent cu Kiril Gheorghiev dar, obţin din nou avantaj. Mă străduiesc să joc cît mai prudent posibil, pentru a nu-i da nici o şansă, în felul acesta diminuîndu-mi avantajul la minimum pînă la întrerupere. Ceea ce mi-a rămas din avantaj era pur simbolic. La reluare remiză... şi regrete!

Remiză cu Ghindă în runda a XII-a; o binemeritată odihnă şi angajamentul faţă de mine însumi să nu risc nimic, să joc chiar contra stilului şi convingerii mele, dar aceasta era să-mi fie fatal.

În poziţie uşor avantajoasă, îmi iau inima în dinţi şi deschid pentru prima dată gura în runda a XIII-a. Propun remiză. Csom acceptă.

Cu Schmidt în runda XVI-a — ce ghinion! — iar am albul, iar stau mai bine. Nu este adevărat că el a propus remiză de două ori, nici măcar odată. Este adevărat că remiză aş fi putut eu să fac de mai multe ori, dar mă plictisisesem de remize. Mă relaxez şi gafez, întrerup cu dezavantaj şi comit o greşeală fatală: gîndesc 40 de minute la mutarea în plic.

După întrerupere, egalez, apoi gafez din nou în criză de timp şi pierd o piesă. Între timp Pinter face şi el +3. Sînt acum pe locul 1—3.

Grigorov a fost cel mai darnic cu puncte dintre toţi concurenţii de la Praga. Şi, în sfîrşit, am negrul. O să mă apăr! Grigorov joacă foarte slab deschiderea contra mea, în runda XV-a, şi după puţine mutări trece el în apărare. La un moment dat încearcă o repetare de mutări. De două ori se repetă poziţia. Oare, se va repeta şi a treia oară? Sau, numai mă testează? Vrea remiză? Ce-i trebuie? De ce nu propune remiză? Să-i arăt că nu mă tem, căci a repeta în poziţie obiectiv superioară i-aş da un ascendent moral dacă ar intenţiona să continue jocul.

Fac altă mutare. În curînd avantajul meu se amplifică, obţin o poziţie strategică cîştigată. Începe să mă doară capul. Ies din sală, îmi clătesc faţa cu apă rece, dar capul încă zvîcneşte de emoţie.

Să propun remiză? Acum, desigur, ar accepta. Dar, ar rîde toţi de mine. Dacă cîştig, ies primul, singur! Dar nu asta mă interesează, asta am avut în mînă şi nu m-a interesat. Cînd am venit aici vizam locul 5, care-mi asigura calificarea.

Cu remiză mă calific sigūr, căci Pinter şi Iansa îmi făcuseră deja propuneri. Oare unde o fi Moini? (antrenorul echipei n.n.). Dacă l-aş întreba, ar fi mai simplu: „Ce să fac, Moini”? „Moini mi-a zis să propun remiză”! şi m-aş simţi mai des-cărcat sufleteşte... Asta nu-i o stare de spirit pentru jucat o partidă de şah; dar nici poziţia nu este una care s-ar putea pierde!

Am intrat în horă. În continuare joc slab. Cîştig un pion, dar la întrerupere stau mai rău. Am analizat cinci oameni, mai multe ore. Am găsit remiză în ma-jo-

ritatea variantelor, afară de aceea care s-a jucat şi pe care am analizat-o superficial. Până dimineaţa o uitasem, iar dimineaţa am revăzut doar alte continuări.

Vin la tablă convins că este remiză şi, surpriză, încă nu era. Noroc că aveam timp suficient de gândire. Am găsit ceva ciudat: am ieşit cu regele în centru, în mijlocul pieselor atacatoare, şi aceasta în criză de timp. Pe suportorii mei îi treceau năduşelile. Când am scăpat, m-au îmbrăţişat. Grigorov a propus remiză. Am îmbătrinit cu 10 ani, spune Moini. „N-am ce-ţi face, îi răspund, la război ca la război” şi am adăugat „am scăpat pe atîta că trebuia să mă scap şi pe mine unul”. Eram emoţionat, dar şi fericit. În definitiv, acesta este şahul — emoţia luptei, nu premiile, nu locul în clasament, nu calificare, nu punctele ELO! „Promite că te potoleşti şi accepţi remiză în ultimele runde”! „Promit!” răspund docil antrenorului...

Iată în finalul acestei expunerii, partida mea cu Farago din runda a IX-a:

M. ŞUBĂ

I. FARAGO

Praga, 1985

1. c4-Cf6 2. Cc3-e5 (Mă aşteptam mai mult la 2...c5 sau 2...e6. La ordinea de mutări „am fost păcălit deoarece în ultimul timp eu joc mai mult pe ordinea 1. cu e5 2. g3). 3. Cf3-Cc6 4. d3-g6 (Pînă la urmă tot Farago se dovedeşte surprins, deoarece mutarea d3 o folosesc prima dată şi nu alege continuarea cea mai energetică 4...Nb4 şi nimereşte tot acolo unde vrea albul). 5. g3-Ng7 6. Ng2-d6 7. 00-00 8. Ng5 (Tot aşa am jucat contra lui Sznapiak la Herculan şi am cîştigat, dar nu din cauza deschiderii. De obicei se joacă aici 8. Tb1, dar schimbul nebunului pentru calul f6 este perfect justificat strategic şi întăreşte presiunea pe cîmpuri albe pe care am urmărit-o sistematic pînă la sfîrşitul partidei). 8...h6 (altfel, după 9. Cd5 legătura devine supărătoare). 9. Nf6-Df6 10. Tb1-a5 (Făcînd această mutare de „întîrziere” Farago a propus remiză, dar eu eram în dispoziţie de joc). 11. a3-Cd4 12. Cd2-c6 13. b4-ab4 14. ab4-Dd8 15. e3-Ce6 16. b5-Dc7 17. Dc2-Nd7 18. Tb4!-Cc5 19. Tfb1-Ta3 20. bc6-bc6 21. Cce4-Ta7? (Era mai bine 21...Cd3 22. Tb7-Db8 şi acum prin 23. Tb7b3 sau 23. Cb3 albul menţine o uşoară iniţiativă). 22. Cc5-dc5 23. Tb6-f5 24. Db3-Dd6 25. Nf1!-Rh7 26. Tb7-Ta6 27. Nh3! (Pendulările nebunului alb seamănă pa-

nică în timp ce nebunii negrului, închişi în propria lor carapace, nu pot lua parte la luptă, iar structura de pionii a negrului, lipsită de elasticitate, nu permite deschiderea convenabilă a jocului). 27...Nc8 28. Tb8-Ta7 29. e4 (Foarte ciudat că albul atacă cel mai fortificat punct din poziţia negrului — f5). 29...Ta7f7 (Se amănîntă deja 30. ef5-gf5 31. Tc8). 30. Dc2-Ne6 31. Tf8-Tf8 32. ef5-gf5 33. Cf3 (Calul vine pe h4 pentru a intensifica atacul pe f5. Încercarea de a împiedica acest lucru nu reuşeşte). 33...Nf6 34. Tb7-Rh8 35. Dd2-Ng7 36. Ch4 (În lupta pentru cîmpul f5 albul are de fapt o piesă în plus).

În fond, toată strategia albului legată de mutarea 8. Ng5 constă în a demonstra că nebunul g7 este „rău”. 36...Nc8 37. Tb3-Df6 38. De2-Rh7 39. Tb8-Ne6 (ultima cursă). 40. Tf8-Nf8 41. Dh5-f4 (puţin mai dîr ar fi fost 41...e4, dar deznodămîntul era acelaşi). 42. Ne6-De6 43. Df3-Df6 44. Rg2 (Poziţia este fără speranţă. Albul cîştigă orice final de cal contra nebun, sau finalul de pion). A urmat: 44...Rg7 45. Dg4-Rf7 46. Dd7-Ne7 (Grăbeşte sfîrşitul. Noi am analizat 46...Rg8 47. Df5!) 47. Cf5-fg3 48. fg3 (Şi negrul a cedat căci după schimburile imparabile de figuri albul cîştigă elementar finalul de pionii rezultat).

Mihai Şubă

SERGIU GRÜNBERG campion național

București, 6—20 ianuarie 1985

Inmulțirea competițiilor oficiale patronate de FIDE, ca urmare a reducerii ciclului competițiilor pentru titlul mondial de șah masculin la 2 ani, în loc de 3, cît și desfășurarea Olimpiadei de șah la Salonic (Grecia), pînă la jumătatea lui decembrie 1984, a determinat amînarea celei mai importante competiții interne pe lună ianuarie 1985, cît și absența principalilor cîmpetitori. Șubă, Gheorghiu și Ghindă, care au dus greul în realizarea performanței la Olimpiadă au avut nevoie de o perioadă de odihnă și pregătire înainte de turneul zonal de la Praga, programat să înceapă la 1 februarie 1985. Absența lui Stoica, insuficient motivată, a determinat ca primii patru clasai la ediția precedentă să nu participe la lupta pentru titlu, care devenea deosebit de deschisă.

Pe baza clasamentului ediției precedente se anticipa o luptă între Pavlov, Grünberg, Ghițescu, Bărbulescu, Ionescu și Foișor. Aceste prevederi au fost confirmate ulterior, ceilalți participanți intervenind numai indirect în lupta pentru titlu, prin rezultatele obținute cu acești jucători.

Trăgerea la sorți a fost efectuată în ziua de 6 ianuarie la sediul Clubului central de șah participînd la ea cei 4 jucători calificați direct din ediția precedentă —

Clas. final	NUMELE și PRONUMELE	TITLUL	CLUB	CIV.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	TOTAL
1	GRÜNBERG SERGIU	M.F.	A.E.M.	2365	●	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1	1	1	0,5	8,5
2	IONESCU CONSTANTIN	M.I.	M.F. Buc.	2420	0,5	●	0,5	1	0,5	0,5	1	0	0,5	0	0,5	1	1	1	8
3	PAVLOV MIRCEA	M.I.	I.T.B.	2390	0,5	0,5	●	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1	0,5	0,5	1	0,5	1	8
4	GHIȚESCU THEODOR	M.I.	Poli.B.	2455	0,5	0	0,5	●	1	0,5	0,5	1	1	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	7,5
5	FOIȘOR OVIDIU	M.I.	Poli.I.	2430	0,5	0,5	0,5	0	●	1	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1	0,5	7
6	BĂRBULESCU DAN	M.I.	I.T.B.	2465	0,5	0,5	0,5	0,5	0	●	0,5	0,5	0	0,5	1	0,5	1	1	7
7	JOIȚA PAUL	M.F.	Poli.B.	2320	0,5	0	0,5	0,5	0,5	0,5	●	0,5	0	1	1	0	1	1	7
8	RADOVICI CORVIN	M.I.	U.Buc.	2355	0,5	1	0,5	0	0,5	0,5	0,5	●	0,5	0	0,5	0,5	0,5	0,5	6
9	MĂRĂȘESCU ION	M.I.	A.E.M.	2370	0,5	0,5	0	0	0,5	1	1	0,5	●	0,5	0,5	0	0,5	0,5	6
10	HEGHEDUS IULIU	M.	Calc.B.	2255	0	1	0,5	0,5	0,5	0,5	0	1	0,5	●	0	0,5	0,5	0,5	6
11	TRATATOVICI MONEL	M.F.	Oțelul G.	2265	0	0,5	0,5	0,5	0,5	0	0	0,5	0,5	1	●	0,5	0,5	1	6
12	MARIN MIHAIL	M	Poli.B.	2365	0	0	0	0,5	0,5	0,5	1	0,5	1	0,5	0,5	●	0	0,5	5,5
13	NICOLAIDE VALERIU	M.F.	M.F.Buc.	2315	0	0	0,5	0,5	0	0	0	0,5	0,5	0,5	0,5	1	●	0,5	4,5
14	OLTEAN LIVIU	M.F.	C.S.M.C.I.	2235	0,5	0	0	0,5	0,5	0	0	0,5	0,5	0,5	0	0,5	0,5	●	4

Finala campionatului republican de seniori 1984 București, 6—20 ianuarie 1985

Pavlov, Ionescu, Grünberg și Bărbulescu —, Ghițescu și Foișor prezenți la Olimpiadă (ultimul jucând în turneul open la Salonic și contribuind cu analizele sale judicioase la rezultatele foarte bune ale olimpicilor noștri), și cîte 4 calificați din finala B de la Mediaș: Mărășescu, Radovici, Olteanu Liviu și Tratatovici, iar de la București: Marin, Heghedüs, Joița și Nicolaide.

Dau mai jos lista tragerii la sorți din care rezultă că finala s-a disputat între 7 maeștri internaționali, 5 maeștri FIDE și 2 maeștri naționali, concursul avînd media ELO, calculată pe baza listei EIDE de la 1 ianuarie 1985 de 2 364, care este media unui turneu de categoria V, iar CIV=2 397.

Tragere la sorți

		ELO	CIV
1. Marin Mihail	Politehnica București	m 2365	2410
2. Heghedüs Iuliu	Calculatorul București	m 2255	2390
3. Pavlov Mircea	I.T. București	mi 2390	2410
4. Bărbulescu Dan	I.T. București	mi 2465	2430
5. Radovici Corvin	Universitatea București	mi 2355	2375
6. Oltean Liviu	Electro Cluj-Napoca	mf 2335	2375
7. Ionescu Constantin	Intr. mec. fină București	mi 2420	2450
8. Mărășescu Ioan	A.E.M. Timișoara	mi 2370	2390
9. Tratatovici Moise	Oțelul Galați	mf 2265	2355
10. Ghițescu Teodor	Poli București	mi 2455	2450
11. Joița Paul	Poli București	mf 2320	2370
12. Foișor Ovidiu	Poli Iași	mi 2430	2445
13. Grünberg Sergiu	A.E.M. Timișoara	mf 2365	2365
14. Nicolaide Valeriu	Intr. mec. fină București	mf 2315	2345

Tragerea la sorți ne-a fost defavorabilă, ambii jucători timișoreni pe care i-am însoțit la finală avînd o partidă în plus de jucat cu negrele. Voi relata desfășurarea concursului pe runde cu partidele mai interesante în anexă, unele comentate de Grünberg, altele fără comentarii.

RUNDA I. Cele patru partide decise ale rundei au fost realizate cu negrele. Nicolaide depășește în complicații tactice, într-o poziție strategic pierdută, pe debutantul Marin Mihai. Grünberg joacă necruțător într-una din deschiderile sale preferate — apărarea Alehin — împotriva unui alt debutant, hunedoreanul Heghedüs. După o luptă interesantă, în care a cîștigat calitatea contra doi pioni, Ghițescu demonstrează o clasă înaltă în finalul de partidă pe care îl cîștigă împotriva lui Radovici. Partida Oltean — Tratatovici este dominată de jucătorul cu negrele care realizează atacul clasic al negrelor în indiana regelui. Albul joacă absolut inofensiv și intră în mare criză de timp. Partidele Pavlov — Foișor, Ionescu — Mărășescu și Bărbulescu — Joița au fost remize fără istoric.

Runda II. Singura partidă decisă este aceea dintre Foișor și Bărbulescu, în care campionul ediției 1982 valorifică superioritatea pozițională obținută în apărarea slavă, într-o lungă partidă de luptă. Remizele Nicolaide — Mărășescu și Marin — Heghedüs s-au desfășurat sub semnul inițiativei jucătorului cu albele. Tratatovici a obținut un mare avantaj în deschidere, concretizat cu cîștigul unui cal pentru doi pioni, dar s-a complicat în final și nu a reușit să cîștige datorită spiritului combativ și rezistenței ingenioase dovedite de Ionescu. Radovici a trecut pe lîngă victorie, obținînd cu negrele avantaj într-o variantă a apărării ruse împotriva lui Joița. Fără istoric remizele Ghițescu — Olteanu și Grünberg — Pavlov.

RUNDA III. Pavlov cîștigă fără probleme la Marin, care joacă slab în deschidere. Joița marchează prima sa victorie cu negrele, jucînd o variantă mai rară din spaniolă împotriva lui Olteanu, care intră într-una din caracteristicile sale crize de timp. Ionescu realizează prima sa victorie, în derbiul rundei, cîștigînd cu albele la Ghițescu o partidă de luptă. Două remize de luptă — Bărbulescu — Grünberg și Radovici — Foișor. În prima, jucătorul timișorean a avut două posibilități de a obține avantaj, după care se întrebuintează serios pentru a obține remiza după întreruperi. Partida Radovici — Foișor este încă una din ocaziile nefructificate de jucătorul brașovean, actualmente legitimat la Universitatea București. Fără istoric partidele Heghedüs — Nicolaide și Mărășescu — Tratatovici, încheiate remize în 15 mutări.

RUNDA IV. Ghițescu cîștigă la Mărășescu o partidă în care jucătorul cu negrele nu vede nimic, pierzînd în final o piesă. Această partidă va influența decisiv moralul coechipierului nostru în această finală, el obținînd un rezultat sub valoarea demonstrată prin cîștigarea turneului internațional de la Băile Herculane. Ionescu cîștigă la Joița, care joacă foarte pasiv cu albele și devine primul lider al campionatului. Remize de luptă în partidele Nicolaide — Tratatovici, Foișor — Olteanu, Grünberg — Radovici, Marin — Bărbulescu și o remiză scurtă Heghedüs — Pavlov, în 15 mutări.

RUNDA V. Aduce un număr mare de remize — 6. Pavlov luptă în poziție egală 45 de mutări împotriva lui Nicolaide. În partida Bărbulescu — Heghedüs, ultimul se dovedește la înălțime în lupta strategică rezultată în varianta Breyer din apărarea spaniolă, dar acceptă remiză la mutarea 41-a, într-o poziție superioară. Radovici ratează o nouă victorie în partida cu Marin, continuând a fi cel mai ghinionist jucător al finalei. Trei remize scurte Olteanu — Grünberg, Ionescu — Foișor și Tratatovici — Ghițescu. Jucând cu ambiție și profitând de inexactitățile lui Joița, Mărășescu câștigă revenind la 50% din punctajul posibil.

RUNDA VI. O partidă viu disputată este cea dintre Nicolaide și Ghițescu. Albul sacrifică calitatea și obține un pion care asigură remiza. Joița joacă o bună partidă pozițională, învingând sec pe Tratatovici. Remiză în partidele Foișor—Mărășescu și Marin—Olteanu, fără istoric. Partida Grünberg—Ionescu a fost viu disputată, negrul obținând inițiativă și atac pe flancul regelui, dar acțiunea sa ofensivă a fost contrarată în extremis de jucătorul cu albele. Pavlov încearcă zadarnic să învingă rezistența lui Bărbulescu, în timp ce Heghedüs câștigă într-una din cele mai lungi partide ale campionatului la Radovici, în 93 de mutări.

Astfel, la prima zi de odihnă, clasamentul se prezintă în modul următor: 1. Ionescu 4, 2—5 Ghițescu, Grünberg, Pavlov, Foișor 3 1/2 puncte.

RUNDA VII. Bărbulescu câștigă norocos, din poziție disperată, la Nicolaide. Remize de „salon“ sînt cele din partidele Radovici—Pavlov, Olteanu—Heghedüs, Tratatovici—Foișor, Mărășescu—Grünberg și Ghițescu—Joița, iar prin victoria la Marin, Mihai Ionescu pare a se desprinde în mod decisiv. Această partidă este o foarte bună realizare a tînărului maestru internațional, Ionescu, liderul echipei Mecanica fină, nou promovată în divizia A.

RUNDA VIII. Într-un moment cînd se părea că nimic nu-l mai împiedică pe Ionescu în marșul spre titlu, această rundă va aduce mari complicații în clasament, reechilibrînd competiția. Joița face un nou „break“, câștigînd cu negrele în apărarea spaniolă, după o lungă partidă pozițională, împotriva lui Nicolaide. Foișor pierde partida cu Ghițescu, în care ultimul cu negrele joacă tranșant și foarte energic. Grünberg depășește pe Tratatovici, care și-a legat speranțele de remiză în schimbul rapid al damelor, într-o variantă simetrică de engleză. Este o bună realizare pozițională a celui care va câștiga titlul de campion național. Mărășescu pierde cu negrele la Marin Mihai și confirmă indispoziția în care se află. Senzația campionatului și totodată partida care relansează lupta pentru titlu este victoria lui Heghedüs împotriva lui Ionescu Constantin, într-o variantă jucată de negru și împotriva lui Tratatovici. Heghedüs a întărit puțin jocul albului, și cu o tehnică fără cusur și-a impus superioritatea. Pavlov învinge ușor rezistența lui Olteanu care, datorită necunoașterii variantelor în care ajunge, este un mare consumator al timpului de gîndire. Radovici obține din nou poziție superioară cu negrele în apărarea rusă, câștigă calitatea și cînd urma să fructifice avantajul material face o gafă care readuce egalitatea pe tablă. Șansa suride această dată lui Bărbulescu.

Clasamentul după 8 runde: 1—4 Ionescu, Pavlov, Grünberg, Ghițescu 5 puncte. Acest cvartet va continua lupta pentru titlu.

RUNDA IX. Radovici nu reuşeşte să fructifice avantajul culorii albe împotriva lui Nicolaide. În schimb Olteanu pierde un pion la mutarea a 6-a, fără compensații, după care rezistența lui devine inutilă. Beneficiază Bărbulescu, care cu acest punct obținut cu negrele ajunge pentru prima dată la 50% din punctaj. Remizele Ionescu—Pavlov, Tratatovici—Marin și Ghițescu—Grünberg au fost ultrarapide. Mărășescu obține atac câștigător cu albele împotriva lui Heghedüs, dar în mare criză de timp repetă poziția în loc de a da mat în două mutări. Sub semnul echilibrului partida Joița—Foișor, în care albele au ales siciliana închisă, terminată cu remiză la mutarea a 35-a.

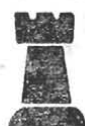
RUNDA X. În această rundă din cvartetul care conduce în clasament se desprinde Pavlov. Jucând împotriva lui Mărășescu, aduce o interesantă inovație pentru combaterea căreia timișoreanul pierde foarte mult timp și nu găsește soluția. Grünberg cu albele obține avantaj la Joița, dar acceptă propunerea de remiză a acestuia. Partida Bărbulescu—Ionescu nu aduce nimic interesant: remiză în 15 mutări. Ghițescu insistă mai mult împotriva lui Marin, dar nu reuşește decât egalitatea. Jucând inspirat cu negrele Foișor îl depășește pe Nicolaide și Tratatovici pe Heghedüs. Derbiul camerei de hotel Radovici—Olteanu s-a încheiat remiză.

Clasament: 1. Pavlov 6 1/2, 2—4, Grünberg, Ghițescu, Ionescu 6, 5 Foișor 5 1/2 puncte.

RUNDA XI. În această rundă principala partidă devine cea dintre Ionescu—Radovici. Albul obține joc bun și se credea că victoria va fi de partea sa. În ultima oră de joc Ionescu face câteva inexactități de care profită adversarul și partida se întrerupe cu avantajul negrului. După reluare albul joacă demoralizat și pierde repede. Mărășescu realizează cea mai bună partidă a sa din finală și îl învinge pe Bărbulescu într-o variantă a indianeii regelui. Partida s-a jucat „la o poartă”. Ghițescu nu obține nimic la Heghedüs, iar Pavlov joacă la simplificări în partida cu Tratatovici, ambele partide terminându-se la egalitate. Joița obține poziție superioară la Marin, dar în urma a două mutări catastrofale reuşește s-o piardă. Pentru grupul de timișoreni de mare importanță avea să fie partida Foișor—Grünberg. În deschiderea olandeză negrul egalează ușor și preia inițiativa. Foișor apărându-se cu dîrzenie găsește soluții ingenioase și obligă negrul să intre într-un final egal. În loc să accepte acest final, Grünberg joacă din inerție la câștig și pierde doi pioni, în finalul de dame, ajungînd în poziție pierdută. Dar de această dată zeița șahului Caissa se hotărăște să-l ajute pe timișorean care, cu o cursă ingenioasă, reuşește să egaleze situația și să termine remiză.

Clasamentul: 1. Pavlov 7, 2—3. Ghițescu, Grünberg 6 1/2, 4—5 Ionescu, Foișor 6 puncte.

RUNDA XII. Grünberg redivivus! Jucând energic cu negrele în varianta celor 4 pioni din apărarea Alehin obține o poziție câștigată pe care o valorifică fără greșală împotriva lui Nicolaide. Derbiul Pavlov—Ghițescu se termină remiză într-o poziție în care șansele negrului păreau mai bune. Foișor nu obține nimic cu negrele la Marin și, după o serie de schimburi, partida se termină remiză. O adevărată comedie a erorilor în partida Heghedüs—Joița, câștigată de ultimul. Bărbulescu l-a învins pe Tratatovici aplicînd schema care l-a purtat la victorie și împotriva lui Browne (S.U.A.) la Olimpiadă. Mărășescu s-a apărut cu dîrzenie mult

timp împotriva lui Radovici și, deși la întrerupere avea o poziție mai slabă, s-a salvat cu remiză. Olteanu pierde la Ionescu, exclusiv din cauza proastei dozări a timpului de gândire. În urma acestor rezultate, ultima rundă se va relua de la următoarea situație :

1—2. Pavlov, Grünberg 8 1/2, 3—4. Ghițescu, Ionescu 8 puncte.

RUNDA XII. Partidele Mărășescu—Olteanu, Tratatovici—Radovici, Heghedüs—Foișor, fără implicații asupra luptei pentru titlu, se termină repede remiză. Ionescu obține poziție superioară la Nicolaide și o fructifică spre ora a cincea de joc. În timp ce partida Joița—Pavlov se desfășoară sub semnul echilibrului, Grünberg joacă ingenios și obține avantaj împotriva lui Marin Mihai. Ghițescu deține atac decisiv la Bărbulescu, dar ratează finalizarea și partida se termină remiză.

După terminarea rundei au rămas întrerupte doar două partide cu implicații directe în lupta pentru titlu. De fapt rezultatele lor erau previzibile, motiv pentru care ele nici nu au fost reluate. Pavlov a propus remiză, finalul de nebuni de culori diferite la care s-a ajuns fiind absolut egal, iar Marin Mihai a decis să nu continue partida în care avea doi pioni în minus. El este primul care l-a felicitat pe noul campion.

Astfel, după întrerupere de cinci decenii titlul de campion al țării poposește la Timișoara, grație jocului complet practicat de Sergiu Grünberg.

Stabilit la Timișoara din 1981, inginerul automatist Sergiu Grünberg (37 ani) este în prezent antrenor și jucător la echipa divizionară A.E.M. Timișoara. Fiind secundantul marelui maestru Mihai Șubă la turneul zonal de la Băile Herculane și la Interzonalul de la Las Palmas (1982), are un repertoriu bine pus la punct, cu multe analize personale.

În finală Grünberg a jucat bine în deschidere, neavînd probleme pentru egalarea situației. De altfel, el a cîștigat de două ori cu albul și de două ori cu negrul, jucînd constant și cu ambiție. Principala lacună a jocului său o constituie după părerea mea lipsa sa de concentrare sau superficialitatea de calcul în poziții avantajoase. Acest defect care l-a costat multe jumătăți de punct sau puncte întregi de-a lungul carierei sale șahiste, s-a manifestat mai ales în partida cu Foișor, în care din poziție ceva mai bună a trecut pe lângă înfrîngere, sau cea cu Joița unde a ratat cîștiguri elementare.

În urma acestui rezultat, Grünberg se impune ca al doilea reprezentant timișorean în echipa națională, după Mihai Șubă. Le dorim succes, ca și întregii echipe, la prima ediție a Campionatului mondial pe echipe de la Lucerna.

Pavlov a jucat mai combativ decît în anii precedenți. În partidele decisive nu a reușit să joace cu calmul necesar, motiv care l-a împiedicat să obțină victoriile necesare pentru o performanță superioară ; este drept însă că în partidele cîștigate adversarii au jucat catastrofal deschiderea.

Ionescu a avut cel mai bun start, dar repertoriul său restrîns cu negrele au constituit cauza ratării titlului. Rămîne unul din cei mai talentați jucători ai noii generații, de la care se așteaptă mai mult.

Ghițescu a fost unul din animatorii luptei pentru titlu. Nu a reușit să cîștige unele partide din situații favorabile și datorită oboselii cauzată de participarea la Olimpiadă.

Foișor nu a fost în forma cea mai bună, dar s-a dovedit același jucător ambițios și tenace. Bărbulescu a dovedit mare putere de luptă, reușind să întoarcă multe

situații defavorabile. Mi s-a părut în criză de repertoriu cu negrele împotriva lui d4, atât în apărarea slavă (partidele Foișor-Bărbulescu, Ghițulescu), cât și în indiana veche (Mărășescu-Bărbulescu), unde nu a reușit să egaleze în deschidere.

Joița a furnizat multe partide interesante la finală, dar pierde la Sonnenborn calificarea pentru ediția viitoare.

Radovici a jucat în general bine, avînd cel puțin 3—4 jumătăți de puncte risipite de-a lungul turneului. Acest defect se datorează lipsei de concentrare de-a lungul întregii partide.

Mărășescu nu a jucat la valoarea lui. Sperăm că este un accident, avînd în vedere că în unele partide a avut prestații superioare (partida cu Bărbulescu).

Hegedüs a fost la un pas de surpriză. Dacă cîștiga partida „cîștigată” cu Joița s-ar fi clasat în primii 6. Este un jucător original, dar foarte inconstant, fiind capabil să cîștige cu oricine și să piardă la oricine.

Tratatovici este un bun tactician, căruia nu-i convin rezolvările poziționale. Marin Mihai a jucat timorat în finala de debut. Credem că valoarea sa este superioară actualului rezultat. Nicolaide după ce a început bine — la jumătatea concursului avea +1 — dar după ce a pierdut o poziție ca și cîștigată la Bărbulescu, a pierdut ultimele cinci partide.

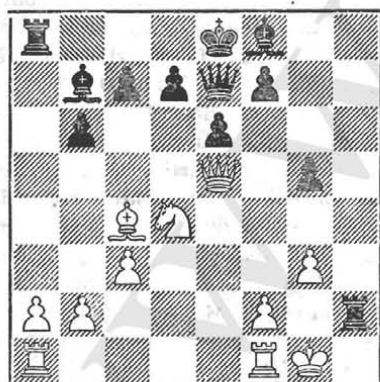
Tinărul Olteanu Liviu a fost depășit de nivelul întrecerii, mai ales datorită slabei pregătiri teoretice, ceea ce îl obligă la consumarea excesivă a timpului de gîndire și îl duce la mari crize de timp.

Organizarea finalei în condiții cît mai bune se datorează efortului depus de asociația sportivă Metalul București și conducerea întreprinderii „23 August”.

Erwin Mozes

HEGHEDÜS-GRÜNBERG

1.e4-Cf6 2.e5-Cd5 3.c4-Cb6 4.c5-Cd5 5.Nc4-e6 6.Cc3-C : c3 7.d : c3-Cc6 8.Nf4-Dh4!? (o variantă ieșită din uz, fiind considerată aproape cîștigătoare pentru alb). 9.g3-De7 10.Cf3-h6 11.Ne3-b6!? (această mutare propusă de Ba-

girov, fără analize speciale, se pare că nu a fost verificată pînă acum în practică). 12.c : b6-a : b6 13.De2 (împiedică

Na6) 13...Nb7 14.00 ? !-g5 (la această mutare am gîndit 45', calculînd următoarea variantă posibilă : 15.Cd2 !-C : e5 16.Nd4-C : 17.N : h8-C : d2 18. D : d2-f6 ! cu joc mai bun pentru negru). 15. Cd4 ? ! (o mutare dubioasă la care albul a gîndit foarte puțin, deși provoacă complicații mari) 15... C : e5 16.N : g5-h : g5 17.D : e5-T : h2 ! ! (vezi diagramă ; această mutare a scăpat din vederile albului. Evident nu merge R : h2-f6 urmat de Dh7+ și Dh1 mat). 18.f3 (singura apărare) 18... T : b2 19. Dc7-Tc8 (cîștiga mai repede Dd6). 20.D : b7-T : c4 21.Tad1-T : c3 22.Tae1-Dc5 și după o rezistență inutilă de peste 20 de mutații albul s-a recunoscut învins.

GRÜNBERG-MARIN

1.d4-Cf6 2.Cf3-c5 3.d5-d6?! 4.Cc3-g6 5.e4-Ng7 6.Nb5+—Nd7 7.a4-00 8.00-Ng4 9.Te1 ? ! (poate mai exact era h3 prevenind manevra următoare efectuată de negru). 9... Ca6 10.h3-N : f3 11.D : f3-Cb4 12.Dd1 (nu merge Te2 din cauza

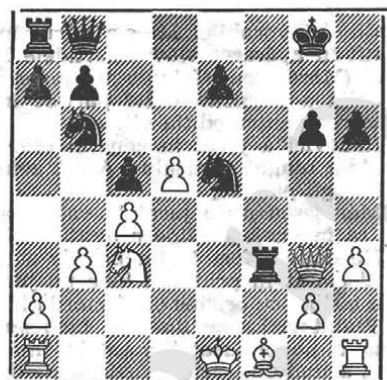
12...26 13.Nc4-Cd7 ! 12...e6 13.Ng5 !
(singura modalitate de a păstra ini-
țiativa). 13...h6 14.Nh4-a6 15.Nc4-e : d5
16. e : d5-Dd7 (din nou o mutare natu-
rală, cu amenințarea Df5, dar care
pierde forțat !) 17. N : f6-N : f6 18. Ce4-

N : b2 (la altă retragere de nebul, ca g7,
se pierde o piesă cu c3) 19. c3 (vezi
diagrama) 19...f5 20. Tb1-f : e4 21.
T : b2-Dg7 ! (la 21...Cd3 22. N : d3-e :
d3 23. Te6±) 22. Dd2-Cd3 23. N : d3-e :
d3 24. Dd3 (această poziție este în mod
simplu câștigată de alb datorită slăbi-
ciunilor liniei a treia) 24...Tf6 (la
Te8 25. Te6) 25. Te6-Taf8 26. Dg3-Dd7
27. Tb6-T : e6 (nu mai există apărare
pentru pionul d6) 28. d : e6-D : e6 29.
T : d6-De4 30. T : g6-Rh7 31. Tg7-Rh8
32. Tg4-Df5 33. De3-Rh7 34. a5 ! (asi-
gură câștigarea oricărui final de tur-
nuri). 34...Tf7 35. Tc4-Df6 36. Tc5 și
după câteva mutări negrul a cedat.

NICOLAIDE-GRÜNBERG

1. e4-Cf6 2. e5-Cd5 3. d4-d6 4. c4-
Cb6 5. f4-d : e5 6. f : e5-c5 7. d5-g6 ! ?
(o mutare rară, aproape netratată de
teoria deschiderilor). 8. Cc3-Ng7 9. Nf4-
00 10. Cf3 ? (o mutare naturală, dar
care se va dovedi cauza tuturor neplă-

cerilor albului ; era de încercat Dd2
sau Ne2) 10...Ng4 11. h3-N : f3 12. Df3
(este interesant de remarcat că această
poziție este deja pierdută pentru alb,
fără ca acesta să fi făcut vreo greșeală
evidentă). 12...Cbd7 (centru impozant
al albului sare în aer). 13. Dg3 (intr-o
partidă jucată cu o lună înaintea fina-
lei în turneul A.E.M., Lorenz a încercat
13. De3, dar după...Db8 14. e6-Ce5 !
15. e : f7-T : f7 16. Nh3-Cee4 ! 17. N : c4-
18. De2-Ne5 19. D : c4-N : h2 20.000-
Df4+, negrul a intrat într-un final
fără speranțe). 13. ...Db8 14. e6-Ne5 15.
N : e5-C7 : e5 16. e : f7-T : f7 17. b3 ? ?
(Pierde imediat, dar nu se vedea conti-
nuare satisfăcătoare, de exemplu după
Dh4-Df8 !). 17. ...Tf3 ! (vezi diagramă)
18. g : f3-Cd3+ 19. N : d3-D : g3+ 20.
Rd2-Df3 (poziția albului este evident
compromisă. Interesant e că până aici a
decurs identic cu partida unui obscur
jucător brazilian, Jabel, la Paris, prin
1930. Un semnal de alarmă pentru cei
care minimalizează rolul învățării teo-
riei deschiderilor și consideră că se pot
descurca la tablă ! Mai departe este doar
o chestiune de tehnică) 21. Tad1-Cd7 22.
Rc2-Ce5 23. h4-Tf8 24. Ne4-Df4 25. h5-
Cg4 26. Te1-De5 ! 27. Te2-Tf2 28. The1-
T : e2 29. T : e2-D : h5 și după câteva mu-
tări albul a cedat.

PAVLOV MIRCEA MARIN MIHAIL

Runda a III-a

1. e4-c5 2. Cf3-Cc6 3. d4-c : d4 4. C : d4-e6 5. Cc3-a6 6. Ne2-Dc7 7. 00-Cf6 8. Rh1-Nb4 9. C : c6-b : c6 10. f4-d6 11. Ca4-Cd7 12. Dd4-Da5 13. D : g7-Thf8 14. a3-D : a4 15. b3-Da5 16. a : b4-D : b4 17. Na3-Dd2 18. Nd3-c5 19. Nb2-Db4 20. D : h7-Rd8 21. Dg7 (1-0).

IONESCU C. MARIN MIHAIL

Runda a VII-a

1. Cf3-Cf6 2. c4-b6 3. Cc3-Nb7 4. d4-e6 5. a3-d5 6. c : d5-e : d5 7. g3-Nd6 8. Ng2-00 9. 00-Te8 10. Nf4-a6 11. N : d6-D : d6 12. b4-Cbd7 13. Tc1-Cf8 14. Db3-Ce6 15. e3-Ce4 16. Tc2-Tab8 17. Td1-h6 18. Ce1-C6g5 19. Cd3-Te7 20. Tdc1-Td8 21. a4-c6 22. a5-b5 23. Ce5-Tc7 24. h4 !-C : c3 25. h : g5-Ca4 26. g6 !-f : g6 27. e4-Tdc8 28. e : d-c : d 29. T : c7-T : c7 30. T : c7-D : c7 31. N : d5+-N : d5 32. D : d5+-Rh7 33. De6-Dc1+ 34. Rg2-Dc2 35. d5-Cc3 36. d6-De+ 37. Rh2-Dd4 38. Dg6+ şi negrul cedează.

HEGHEDUS IULIU IONESCU C.

Runda a VII-a

1. e4-c5 2. Cf3-e6 3. d4-c : d4 4. C : d4-a6 5. Nd3-Cf6 6. 00-d6 7. c4-b6 8. Cc3-Nb7 9. f4-g6 10. f5 !-g : f5 11. e : f5-Tg8 12. Cf3-e5 13. Ng5-Cbd7 14. Ne4-Dc7 15. N : f6-C : f6 16. Da4+-Re7 17. N : b7-D : b7 18. Cd5-C : d5 19. c : d5-Ng7 20. De4-Nf6 21. Tac1-b5 22. Rh1-Da7 23. Tc6-Tad8 24. Tfc1-Td7 25. Tlc2-h5 26. h3-Tb8 27. a3-Tg8 28. Rh2-Tb8 29. b3-a5 30. De1-Tg8 31. Dc1-a4 32. b4-Tb8 33. Tc7-Db6 34. Cg5-e4 35. Ce4-Ne5 36. Rh1-Tc7 37. Tc7-Re8 38. f6-Tb7 39. Tc6 (1-0).

PAVLOV MIRCEA MĂRĂŞESCU I.

Runda a IX-a

1. e4-c5 2. Cf3-d6 3. d4-c : d4 4. C : d4-Cf6 5. Cc3-e6 6. Ng5-Ne7 7. Dd3 !?-a6 8. f4-h6 9. Nh4-Dc7 10. Ne2-Cd7 11. 000-Tg8 12. Dg3-g5 13. f : g5-Ce5 14. Thf1-h : g5 15. N : g5-Ch7 16. h4-C : g5 17. h : g5-b5 ? 18. Nh5-T : g5 19. Dh3-b4 20. Ce2-Cg6 21. Ng6-Tg6 22. Dh8-Nf8 23. Cf4-Th6 24. Dg8-De7 25. e5-d5 26. g4 (1-0).

MĂRĂŞESCU I. BĂRBULESCU D.

Runda a X-a

1. d4-Cf6 2. Cf3-g6 3. c4-Ng7 4. Cc3-00 5. e4-d6 6. h3-e5 7. d5-c6 8. Ne2-c : d 9. c : d-Ca6 10. Ne3-Cc5 11. Cd2-a5 12. a3-Nd7 13. b4-Ca6 14. Db3-a : b 15. a : b-Ch5 16. Nh5 : -g : h5 17. 00-f5 18. e : f5-N : f5 19. Cde4-Dd7 20. Rh2-Cc7 21. f3-T : a1 22. T : a1-N : h3 23. Ta7-Ce8 24. Da4-D : a4 25. T : a4-Nf5 26. Ta7-N : e4 27. C : e4-Cc7 28. T : b7-C : d5 29. Ng5-Tf7 30. Tb5-Cc7 31. Tb8+-Tf8 32. Tb7-d5 33. T : c7-d : e 34. f : e-Tb8 35. Ne7-Nf8 36. Ne5-Nh6 37. Td7-Nc1 38. Rh3-Nb2 39. Rh4-Nc3 40. Td1-Tb5 41. Tb1-Nd4 42. Tc1-Rf7 43. R : h5-N : c5 44. b : c5-Re7 45. Rg4-Tb2 46. g3-Tf2 47. Th1-Tf7 48. Th6-Rd7 49. Td6-Re7 50. Ta6-Tf8 51. Ta7-Rf6 52. c6-Tg8 53. Rh4 (1-0)

BĂRBULESCU D. TRATATOVICI M.

Runda a XII-a

1. e4-c5 2. Cf3-d6 3. d4-Cf6 4. Cc3-c : d4 5. C : d4-a6 6. Ne3-e6 7. Dd2-b5 8. f3-Nb7 9. g4-Cc6 10. 000-Ne7 11. h4-Tc8 12. h5-Cd7 13. Cc6-Nc6 14. Ce2-d5 15. Cd4-Nb7 16. e : d5--N : d5 17. Rb1-Ce5 18. Th3-Cc4 19. Nc4-Tc4 20. g5-Nb4 21. Dd3-Ne7 22. Cf5-e : f5 23. D : f5-00 24. T : d5-Da5 25. Nd2 -Nb4 26. h6 (1-0)

OTILIA GANȚ

Campioană națională
de junioare mari
pe anul 1984

Între 5—14 septembrie 1984 s-a disputat în frumoasa stațiune EFORIE NORD finala campionatului național de șah pentru junioare. Participând pentru prima oară la finala de junioare mari, deși mai avea încă dreptul să joace la junioare mici, Otilia s-a impus în final, relizind 7 puncte din 9 posibile.

La finală au participat cele mai bune șahiste ale tinerei generații, în frunte cu Smaranda Boicu, Cristina Bădulescu, Mădălina Stroe (vicecampioană europeană de junioare mici pe anul 1984) Nadejda Mitescu, Iuliana Olărașu, Laura Caplar, Iuliana Șuşnea, Lavinia Popescu, etc.

Startul Otiliei a fost furtunos, ea câștigând primele trei partide destul de ușor, la Berechet, Dianu și Lavinia Popescu. În runda a IV-a se produce un scurtcircuit în jocul ei, pierzând la Mitescu o poziție în care avea o piesă pentru doi pioni. Își revine și punctează de două ori la rind în fața ieșencelor Olărașu Iuliana și Dan Sorina. În runda a VII-a o întâlnește cu negrele pe Cristina Bădulescu, partida termi-

nindu-se remiză. Urmează o nouă victorie în runda a VIII-a cu Şuşnea Liliana şi cu 6½ puncte din 8 Otilia se instalează singură pe Locul I, la o jumătate de punct de principalele rivale.

Ultima rundă îi aduce ca adversară pe favorita turneului, Smaranda Boicu. Aceasta, după ce fusese învinsă în runda a II-a de Laura Caplar, revenise puternic şi prin victoria la Bădulescu în penultima rundă ţinea acum la primul loc, într-o eventuală victorie la Otilia. Deşi avea negrele, Otilia a jucat foarte bine această partidă şi într-un final superior a acceptat propunerea de remiză a adversarei, remiză care îi aducea locul I. La o jumătate de punct, pe locurile II—V s-au clasat Bădulescu, Stroe, Mitescu şi Boicu.

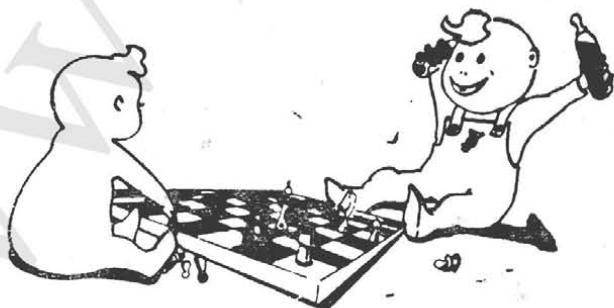
Succesul acesta a fost confirmat o lună mai târziu, când Otilia Ganţ a câştigat finala B de senioare de la Alba Iulia, calificându-se pentru a doua oară în finala de senioare pe anul 1984.

Prin munca şi seriozitatea de care dă dovadă în pregătirea şahistă, prin talentul şi forţa de joc pe care deja le posedă, îi prevedem şi dorim succese mult mai mari în anii ce urmează.

Redăm mai jos partida din runda a III-a : Ganţ — Popescu Lavinia

1. d4-Cf6	13. Nb1-c : d	25. Ng6-Dg6
2. c4-e6	14. C : d4-C : c3	26. f5-Dg3
3. Cf3-b6	15. N : c3-d : c	27. Nh4-De5
4. e3-Nb7	16. b : c-Dh4	28. Te1-Te8
5. Cc3-d5	17. h3-Ce5	29. T : e3-D : e3
6. Nd3-Cbd7	18. f4-Cg6	30. D : e3-T : e3
7. 00-a6	19. C : e6-Nc5	31. Tb1-Ne4
8. b3-Nd6	20. C : c5-b : c	32. Tb8+-Rg7
9. Nb2-00	21. Ng7-Tfe8	33. Te8-f6
10. De2-c5	22. Db2-Tab8.	34. Rf2 (1—0).
11. Tac1-Ce4	23. Nf6-Dg3	
12. Tfd1-De7	24. Df2-Te3	

Emil Ungureanu

Succese ale juniorilor

Activitatea susținută pe care a desfășurat-o în ultimii ani Comisia județeană de șah în vederea promovării acestui sport în rîndul tineretului și al copiilor începe să-și arate roadele. După o serie de rezultate bune obținute la toate nivelele sintem în pragul unui salt pe care îl întrevădem și îl așteptăm ca o consecință firească a eforturilor depuse. În cele ce urmează vom face o scurtă sinteză a rezultatelor obținute după care vom prezenta cîțiva sportivi care s-au impus în mod deosebit.

La nivelul junioarelor baza de masă este încă insuficient de largă. Cu toate acestea au fost obținute cîteva succese care merită să fie subliniate. Un foarte frumos succes a fost obținut de Otilia Ganț. Această talentată jucătoare ne impresionează zi de zi prin seriozitatea cu care se pregătește și prin rezultatele pe care le obține, începînd cu anul 1976 cînd, la primul ei concurs — „Cupa vacanței” — a ocupat locul I. Printre numeroasele succese cu care se poate mîndri menționăm titlul de campioană națională la junioare mari (1984), participarea la ultimele două finale ale campionatului național individual (1983 și 1984) — unde a fost de fiecare dată cea mai tînră participantă — cit și rezultatul de ultimă oră, locul II la festivalul „Hercules” de la Băile Herculane și prima notă de maestră internațională. Alături de Otilia Ganț se situează o altă junioară, Liliana Șuşnea, mai puţin constantă în rezultate, dar foarte talentată și ea. Unul din cele mai bune rezultate îl constituie locul II obținut la festivalul șahist internațional de juniori, Timișoara '84, într-un grup de 30 de jucătoare, printre care campioana de junioare a Iugoslaviei și alte 8 jucătoare fruntașe din Cehoslovacia, Polonia, R.F. Germania. Tot printre fruntase la junioare mari se situează componentele echipelor divizionare: Laura Caplar, Dușița Caplar și Teodora Ivan, care luptă pe două fronturi, șah și școală, unde au trepte succesive de urcat. După ele se afirmă un grup mare de speranțe. Printre care Pop Dorina, Martin Dana, Adamescu Alina, Rusu Marcela, cit și jucătoare mai consacrate, ca E. Lörenz și V. Appeltauer.

La băieți dispunem de un număr mult mai mare de tineri, unii care și-au creat deja un nume, alții pe cale de afirmare. La juniorii mari, cu deosebire, dispunem de elemente cu care ne putem mîndri. La ultimul campionat de juniori mari între primii 7 s-au clasat 4 timișoreni. Rezultate deosebit de frumoase au obținut Alin Ardeleanu și Ion Cosma, componenți ai reprezentativei naționale care a obținut titlul

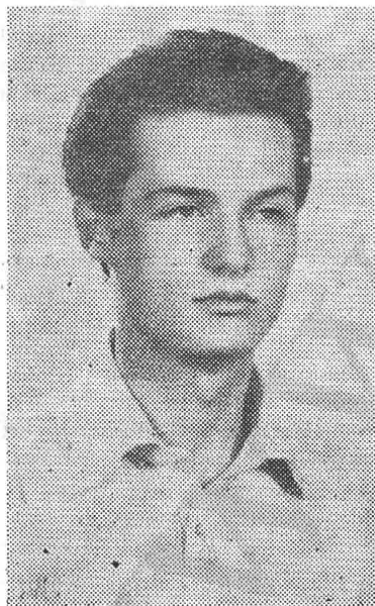

de campioană balcanică. Acestor doi jucători le vom face în paginile care urmează o scurtă prezentare. La această categorie mai menţionăm, ca elemente care promit, pe Călin Ardeleanu, Ovidiu Ganţ, Stănilă Octavian, Suci Marius, Sentef Nicolae. Urmează apoi un grup mare de jucători mai tineri care luptă pentru afirmare şi în care ne punem mari speanţe : Zetocha Claudiu Andrei, Mircov Nicolae şi Ranko Szuhaneck, căror le vom face cite o prezentare, ei putând fi consideraţi ca reprezentanţi a trei categorii de juniori. Grupul de speranţe este însă mult mai mare şi în întâlnirile care au avut loc au strălucit cînd unii, cînd alţii : Gaşpar Ioan, Zarcula Ion, Iercoşan Cătălin, Binzar Adrian, Păian Ovidiu, Buzatu Horaţiu, Cărpinişan Cristian, Lind Cristian, Deleanu Valentin, Bud Dinu, care s-au clasat în ordinea de mai sus la Festivalul open Electromotor, cit şi Zarcula Andrei care n-a participat din cauză de boală şi Grünberg Florin. Care din ei va reuşi să urce mai repede pe înaltele trepte ale ierarhiei sportive ? Poate fraţii Grünberg care au învăţat să joace şah înainte de a învăţa să citească şi care joacă acum aşa cum alţi copii de vîrsta lor se joacă cu soldaţii de plumb.

Aproape toţi aceşti tineri sînt elevi ai şcolii sportive din localitate căreia îi revin merite mari în pregătirea lor. Sincere mulţumiri profesoarei Ligia Jicman, deţinătoarea catedrei de şah şi directorului şcolii, Dezideriu Bleier.

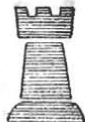
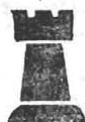
P. B.

ALIN ARDELEANU

S-a născut în 1964 şi este în prezent student anul I la Politehnica din Timişoara. A participat la vîrsta de 10 ani la primul său concurs, cînd a obţinut categoria III. Trei ani mai tîrziu, în 1977, ocupă locul I la „Căluţul de fildes”, apoi trece cu repeziciune de la o categorie la alta. În 1981 obţine titlul de maestru al sportului, iar doi ani mai tîrziu devine maestru FIDE. Printre marile succese pe care le-a obţinut menţionăm locul I cu echipa şcolară a judeţului la finalele R.S.R. 1978, 1980, 1981, unde a jucat la masa 1 ; participarea la finala campionatului naţional individual de seniori în 1982 ; locul IV la turneul internaţional de juniori de la Paris (1984) ; locul II la un turneu de maeştri şi maeştrii internaţionali în Polonia (1984) ; vicecampion naţional de juniori (1984), la egalitate cu primul clasat ; locul I la Balcaniada din Jugoslavia unde reprezentativa noastră a obţinut titlul de campioană, Alin Ardeleanu jucînd la masa 1.

Ca stil de joc Alin Ardeleanu manifestă preferinţe pentru combinaţii tactice, unde demonstrează o reală forţă de calcul, totul bazat pe un joc strategic, fundamentat la rîndul său pe o bogată documentare teoretică. Ca exemplu redăm în continuare o partidă jucată în Polonia împotriva iugoslavului PAVLIK (ELO 2355).

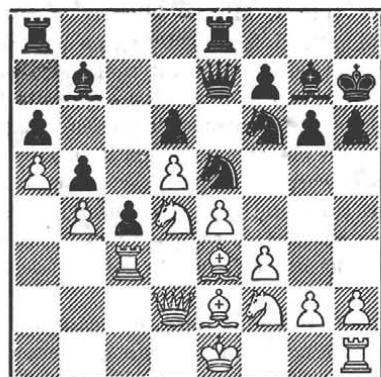

PAVLIK R. ARDELEANU ALIN

Turneul internațional

„Puchar Warty” '84

GORZON WLKP. 16—29 sept.

IOAN COSMA

S-a născut în 1965 în orașul Victoria și a venit în Timișoara în 1981 la clubul AEM. Vădind un talent deosebit și mai ales o pasiune ieșită din comun, Ionuț, cum îi spunem noi, s-a ridicat an de an. În 1983 a ieșit vicecampion la juniorii mari și a realizat rezultate deosebite în meciurile internaționale de juniori cu Bulgaria (2—0) și Polonia (1½—½). În 1984 se clasează cu ghinion pe locul IV la juniori, după care joacă cu succes la Balcaniadă, făcând parte din echipa de juniori câștigătoare a titlului balcanic.

La turneul AEM se clasează pe locul III—VI. Deși face parte din categoria fanaticilor în șah, nu-și neglijează învățătura, actualmente fiind student la Facultatea de chimie (I. P. Timișoara). Fiind antrenat inițial de Marius Chiricuță, apoi de mine, Ionuț demonstrează o mare receptivitate, e dornic mereu de perfecționare și noutăți. În cadrul echipei a adus un aport deosebit la juniori și va fi, în mod sigur, un component de bază și la seniori.

Ca repertoriu a „furat” ce e mai bun de la Șubă, de la mine și de la Mărășescu devenind încetul cu încetul jucător complex, capabil să joace la fel de bine tactic sau pozițional.

Personal îi prevăd un mare viitor în șah și în viață, mai ales dacă va dovedi aceeași seriozitate și perseverență ca pînă acum.

Sergiu Grünberg

1. d4-Cf6 2. c4-g6 3. Cc3-Ng7 4. e4-d6 5. f3-00 6. Ng5-c5 7. d5-h6 8. Ne3-e6 9. Dd2-ed5 10. cd5-Te8 11. Cge2 (11. Nh6-Ce4! 12. Ce4-Dh4+ 13. g3-Dh6±) 11. ... Rh7 12. Cc1-a6 13. a4-Da5 14. Ta3!-Cbd7 15. Ne2-Ce5 16. Cd1-Dc7 17. b4-b6 18. a5-b5 19. Tc3-c4 20. Cb3-De7 21. Cd4-Nb7 22. Cf2 ? (22. Cc2) vezi diagrama 22. ... Nd5 23. ed5-Cd5 24. Cf5 ! ? (24. Ta3-Cd3± ; 24. 00-Cc3 25. Dc3-Cd3—+) 24. ... gf5 25. Dd5-Cd3+ ! 26. Td3-cd3 27. Df5+-Rg8 28. Cg4-de2 29. Rf2-De6 30. Dh5-Rh7 31. Te1-f5 (0—1).

Aurel Jicman

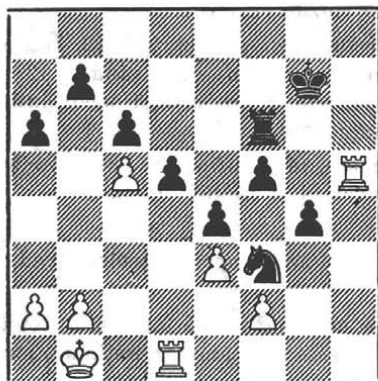
Redăm partida jucată împotriva lui W. Appeltauer la campionatul municipal Timișoara (1985) din care reiese caracteristicile sale de joc: partide bine gândite, fundamentate pe principii strategice corect însușite, din care nu lipsesc elementele de ordin tactic care dau frumusețe jocului. Partida este comentată de către învingător:

APPELTAUER W.

COSMA I.

Campionatul Timișorilor, 1985

1. d4-f5 (La Asociația sportivă AEM s-a format o adevărată școală a Apărării Olandeze. Partizanii acestei apărări, folosită de obicei în dorința de a juca la cîștig cu negrul, sînt: campionul țării pe anul 1984 — Sergiu Grün-

berg —, maestrul internațional Ioan Mă-rășescu, maestrul Ervin Mozeș și Marius Chiricuță, iar, mai recent, și subsemnatul) 2. c4-Cf6 3. Cc3-g6 (Mai bine este aici 3...d6 pregătind la 4. Ng5 răspunsul 4...Cbd7. După mutarea negrului, albul ar fi obținut un oarecare avantaj schimbînd la „f6” și jucînd apoi 6. e4) 4. Ng5-Ng7 5. e3-00 6. Nd3-d6 7. Cge2-e5 8. h4-Ne6 (Negrul amenință acum 9...e4, cu cîștigul pionului „c4”) 9. d5-Nf7 10. h5-Cbd1 11. g4!? (Un sacrificiu de pion interesant) 11...e4 12. Nc2-Ce5 13. Cd4 (Forțat) 13...Ceg4 14. hg6-hg6 15. De2-Dd7? (După cum se va vedea, dama neagră stă mai bine la „c8”) 16. Na4-Dc8 17. 000-Ne8! (Pregătind sacrificiul calității pentru încă un pion

după care dispare slăbiciunea cîmpurilor albe din poziția negrului) 18. Ne8-Te8 19. Ce6-Te6 20. de6-De6 21. Thg1-a6 22. Rb1-c6? (După această mutare negrul pierde avantajul care consta în majoritatea de pioni pe flancul damei. Trebuia 22...Tb8, cu ideea 23...b5) 23. Nf4!-Td8 24. c5-d5 25. Ng5-Ce5 26. Dc2-Cf3 27. Ce2! (O mutare frumoasă a cărei justificare se găsește în varianta 27...Cg1 28. Cf4-Df7 29. Tg1 și negrul pierde pionul „g6”, după schimbul la „f6”. Următoarele mutări ale negrului sînt forțate) 27...Tf8 28. Cf4-De8 29. Nf6-Tf6 30. Th1-Tf8 31. Th3-g5 (Pentru a împiedica dublarea turnurilor albe pe coloana „h” 32. Ch5-g4?! (Mult mai bine era 32...Ne5, amenințînd 33...g4) 33. Cg7-Rg7 34. Thh1-Df7 35. Dc3?-Df6 36. Df6-Tf6 37. Th5? (După aceasta, negrul decide partida pe cale tactică. Vezi diagramă) 37...d4! 38. ed4-g3 39. fg3-e3 40. Thh1-e2 41. Td3! (O ultimă cursă. Dacă negrul joacă acum 41...e1D? urmează 42. Te1-Ce1 43. Te3-Cg2 44. Te2 și calul negru este prins. La 41. Tde1 albul ajunge în „zugzwang” prin 41...Te6 42. Rc2-Te3! după care negrul capturează cu regele, mai întîi pionul din „d4”, apoi pe cel din „g3”) 41...Th6! (Cîștigă un tempo pentru a apăra calul) 42. Tc1-e1D 43. Te1-Ce1 44. Tb3-Th1 (mutarea din plic) 45. Tb7-Rf6 46. Td7-Tg1! (O mutare foarte bună, găsită la analiza de acasă după care albul este nevoit să mai piardă o mutare) 47. a4-Cd3 48. Rc2-Cb4 49. Rb3-a5 50. Ta7-Tg3 51. Rc4-Tg7! 52. Ta5-f4 53. Ta8-f3 54. Tf8-Tf7 55. Th8-f2 56. Th1-Cd5 57. Rd3-Rg5 58. Re2-Rg4 Albul ce-dează.

ZETOCHA CLAUDIU ANDREI

S-a născut la 18 februarie 1970. Şah a început să joace în jurul vârstei de 8 ani. La 10 ani ocupă locul VI la prima ediție a „Daciadei” la şah copii până la 14 ani, organizat la Sfântul Gheorghe.

În aprilie 1982 câștigă turneul „Memorialul Mihai Rădulescu” cat. a II-a, organizat la București, în urma căruia i se acordă categoria I. După acest turneu revista bucureșteană „Săptămîna” scria: „Locul I, Claudiu Zetocha, elev, 12 ani, un talent autentic, care a condus cu autoritate turneul, o adevărată revelație despre care sperăm să mai auzim curînd”.

Tot în același an, septembrie 1982, la finala campionatului republican, copii până la 12 ani, organizat la Eforie Nord, câștigă locul întâi și medalia de aur.

În anii următori participă, cu rezultate frumoase, la semifinalele seniorilor și la câteva turnee internaționale organizate în țara noastră și în R.P. Polonia.

La 14 ani obține titlul de candidat maestru.

A fost component al echipei C.P.L. Arad și a Clubului sportiv școlar Arad, iar în prezent face parte din echipa AEM Timișoara.

În drumul său a fost îndrumat și sprijinit — antrenat — de tatăl său, Zetocha Andrei, apoi de Laurențiu Farcaș, iar în prezent de actualul campion național, maestrul FIDE Sergiu Grünberg.

S. G.

MIRCOV NICOLAE

Este un jucător de mare perspectivă: pasionat, muncitor, bătaios, fără complexe. Ar fi de comparat, deși încă un copil, cu un boxer de categoria grea care lovește puternic și nu iartă. S-a născut în ziua de 4 mai 1971, la Timișoara. Cum a prins gust pentru şah, o mărturisește el însuși: „Mama m-a învățat, mai mult în joacă, mutarea pieselor de şah, cînd aveam patru ani. De asemenea, seara, cînd tata juca şah cu prietenii, eu urmăream partidele cu interes. Cei apropiați susțin că eram cam neastîmpărat și tata a încercat să-mi canalizeze energia spre ceva util, care să-mi placă; așa mi-am început primele antrenamente în primăvara lui 1982, sub îndrumarea profesoarei Jicman, la Clubul de şah al Medicinei. Cel care a creat întotdeauna o atmosferă caldă și entuziastă pentru copiii şahiști, înconjurîndu-i cu o grijă aproape părintească, pe toți deopotrivă, este tatăl profesoarei, profesor de limba română, Aurel Jicman (de aceea noi îi spunem „papa”)” În palmaresul său notăm: participări cu rezultate bune la finalele campionatelor naționale de copii și juniori

din 1982, 1983, 1984 și calificarea pentru finala din 1985; participarea la optimile de finală seniori în 1983 unde ocupă locul I (8,5 puncte din 10); participarea cu rezultate meritorii la mai multe concursuri în Iugoslavia, Ungaria, Polonia. Cel mai mult a impresionat rezultatul obținut la Festivalul internațional Electromotor '85. Aici s-a clasat al XVIII-lea, cu 6 puncte din 9, un concurs la care au luat parte 176 de jucători, din mai multe țări, 40 dintre ei având titluri internaționale. Iată ce spune Dana Nuțu, maestră internațională, despre acest rezultat în ziarul „Drapelul Roșu”: Revelația turneului a constituit-o juniorul Mircov Nicolae (13 ani) care a stat în permanență în primul plan al întrecerii. Elev în clasa a 8-a a Școlii generale nr. 16 (școală unde am făcut și eu primii pași în șah, iar cîțiva ani mai tîrziu s-au ridicat frații Otilia și Ovidiu Ganț), este legitimat la Clubul sportiv școlar Timișoara. În

1983 a fost vicecampion național de copii, iar anul trecut, într-un meci de juniori din Iugoslavia l-a învins pe campionul de juniori al Voivodinei (20 ani). În acest an el s-a calificat pentru finala campionatului de juniori, de unde îl așteptăm cu rezultate pe măsura talentului și ambiției sale“.

O partidă caracteristică pentru stilul său de joc este cea jucată în runda a VII-a la Festivalul EMT '85:

MARIUS CHIRICUȚA

NICOLAE MIRCOV

1. e4-c5 2. Cf3-e6 3. d4-cd4 4. Cd4-a6 5. Cc3-Dc7 6. g3-Nb4 7. Ce2-Cf6 8. Ng2-Ne7 9. 00-Cc6 10. Ne3-00 11. Cd4 ? ! (11. Ca4-b5 12. Cb6-Tb8 13. Cc8-Tbc8 = Unzicker — Smejkal, Milano 1975) 11. ...d6 12. De2-Nd7 13. Cb3-Ce5 14. Tad1-b5 15. Nc1 ? !-Tac8 16. Cd4-Cc6 17. a3-Cd4 18. Td4-e5 19. Td2-Ne6 20. Cd5-Cd5 21. ed5-Nf5 22. Ne4-Ne4 23. De4-Ng5 24. Td3-f5 25. De2-Nc1 26. Tc1-f4 27. Dg4-fg3 28. De6+-Df7 29. hg3-Rh8 30. f3 ? (în ideea 30. D : f7-T : f7±) 30. ...Da7+ 31. Rg2-Tce8 ! 32. Dg4 (32. D : d6 ?-e4±) 32. ...e4 33. Tc3 (33.

f : e4 ?-Df2+ 34. Rh3-Tf6—+) 33. ...Dd4 34. Tf1 !-D : d5 35. Tc7-Dd2 36. Rg1-Dd4+ 37. Rg2-Dd2+ 38. Rh1-Dh6+ 39. Rg2-Dd2+ 40. Rh3-Dh6+ 41. Rg2-Dd2+ 42. Rh3 (albul propune remiză) 42. ...Dh6+ 43. Rg2-Rg8 44. fe4-T : f1 45. R : f1-Dc1 46. Re2-D : b2 47. Tc8 ? (47. De6 !-De5 48. D : e5-d : e5 49. Ta7=) 47. ...De5 48. T : e8+-D : e8 49. Rd3-h6 50. Df5-De5 51. Dc8+ (mutarea din plic) 51. ...Rh7 52. Dg4-Dc5 ? (aici se putea continua cu 52. ...h5 cu șanse de câștig pentru negru) 53. c3-D : a3 ? ? 54. Df5+-Rg8 55. Dc8+-Rf7 56. Dd7+-Rf6 57. Df5+-Re7 58. Dg6-b4 59. D : g7+ (1/2—1/2)

Comentarii de Mircov

SZUHANEK RANKO

S-a născut în ziua de 24 iulie 1974, la Timișoara. La vârsta de 6 ani învață primele noțiuni de șah în cadrul familiei. La 7 ani, fiind elev în clasa a II-a începe să participe în mod organizat la lecțiile de șah predade de prof. Ligia Jigman și prof. Aurel Jicman, în cadrul Clubului sportiv școlar Timișoara.

În 1981 obține primele succese câștigând titlul de campion al municipiului Timișoara, locul II la faza județeană și dreptul de a participa la finalele campionatului R.S.R. de copii.

În 1982 câștigă două concursuri locale, concursuri la care au participat cei mai buni copii din municipiu: Cupa „1 Mai” și cupa „30 Decembrie”.

În anii 1983-1984 participă cu succes la diferite concursuri locale și în țară: Cupa „Constructorul”, Festivalul AEM, Turneul internațional EMT, Vara șahistă bucureșteană, Festivalul Călimănești.

Face parte din lotul județean de șah care participă la campionatul școlar pe echipe. În 1984 echipa județului Timiș s-a clasat pe locul I la faza pe zonă, dar numai pe locul IV în finala pe țară.

Începând din iulie 1984 Școala sportivă îi acordă dublă legitimare pentru AEM, astfel că de pregătirea lui se ocupă acum maestrul Marius Chiricuță. În 1985 participând la semifinalele campionatului de copii obține locul V din 94 participanți și dreptul de a participa la turneul final.

Îi place să joace mai ales în concursuri de adulți. În afară de șah fotbalul și baschetul sînt sporturile preferate. Pentru a ilustra stilul său de joc și temperamentul jucătorului, prezentăm o partidă în care s-a războit cu un maestru FIDE, partidă după care a plîns:

SZUHANEK RANKO ARDELEAN A.
Apărarea Siciliană

Festivalul EMT, februarie '85

1. e4-c5 2. c3-b6 3. d4-Nb7 4. f3-e6
5. Ne3-c: d4 6. c: d4-Cf6 7. Nd3-Cc6
8. Cc3-d5 (negrul încearcă să spargă centrul) 9. e5-Cfd7 10. Nc2-Ca5! (negrul vrea să pună la următoarea mutare calul la „c4” și să imobilizeze nebunul alb) 11. b3-Nb4 12. Cge2-Tc8 13. Dd3! (singura mutare de apărare) 13. ... Na6 14. D: a6-N: c3 15. C: c3-T: c3 16. De2-Dh4?! (mutare discutabilă) 17. Nf2-De7 18. 00-00 19. Ne1-Tc7 20. Dd3-g6 21. a3 (albul amenință Nb4 cu prinderea turnului din f8) 21. ... Tfc8

22. Tf2-Cc6 23. Ta2-Dh4 24. f4-Cdb8 25. De3-a5 26. Td2?! (era mai bună mutarea Tf3) 26. ... Dh6 27. Nd3-Df8 28. Tdc2-Ce7 29. T: c7-T: c7 30. Tc2-Dc8 31. T: c7-D: c7 32. Dd2-Cf5 33. Dc3-D: c3 34. N: c3-Cc6 35. N: f5-e: f5 36. Rf2-b5 37. b4-a4 38. h3-Rg7 39. g4-f: g4 40. h: g4-Ce7 41. Rg3-h5? (mutare care permite remiza) 42. Nd2? (trebuia „f5!!”, după care se putea obține remiza) 42. ... h: g4 43. R: g4-Cf5 44. Nc3-Ce3+ 45. Rg5-Cc4 46. f5-C: a3 47. e6-f: e6 48. f: e6-Cc2 49. e7-Rf7 50. e8D-R: e8 51. R: g6-a3 52. Rf5-Rd7 53. Re5-Rc6 54. Re6-a2 și albul cedează.

partidă comentată de Szuhaneek

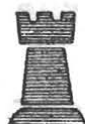

**PARTICIPAREA
MARGARETEI MUREȘAN
LA TURNEE
INTERNATIONALE
MASCULINE**

*Turneul
„Berliner Sommer“*

august 1984

Un turneu open de mare amploare a găzduit hotelul „Steinberg“ din Berlinul occidental în călduroasele zile ale lunii august. La startul competiției s-au aliniat jucători din toate continentele: 430 de șahiști, dintre care 105 jucători de peste graniță, 105 sportivi din Berlin și 220 șahiști dintre participanții campionatului vest-german pe echipe. Cele 216 mese de joc au fost așezate una lângă alta, organizatorii fiind luați prin surprindere de numărul neașteptat de mare de participanți. La turneu au participat 16 mari maestri, 31 maestri internaționali și 20 de maștrii FIDE. Însoși președintele Federației internaționale, Florencio Campomanes a deschis, prin cuvântul său, marea întrecere la care s-au făcut departajările finale în clasamente separate pentru seniori, juniori, femei, și un clasament general al tuturor celor care au luat parte la „ostilități“, desfășurate în 9 runde. Câștigătorul ediției precedente, marele maestru Vlastimil Hort, a încercat să recucerească laurii victoriei, dar a jucat nesigur și greoi, iar în final a fost depășit în clasament de 22 de jucători. Remizând în ultima rundă marii maestri E. Lobron, H. Hulak și I. Lein au împărțit primele trei locuri, cumulând câte 7,5 puncte. Ei au fost urmați de Murey, Sharif, Smeikal, Groszpeter, Ftačnik, Inkiov, Johanes, Kagan, Rigo, Minić, Hjort, Padevski Braga, Wessendorf, cu 7 puncte, Iansa, Florin Gheorghiu, Cserna, Kruszynski, Benjamin, Hort, Brünckner, Emil Ungureanu, Ditt, de Boer, Forintos, Kovacs, dr. Lehmann,

Adamski, Szölösi, cu 6,5 puncte, etc. Cei mai în vîrstă participanți, sau „seniorii” au desemnat ca învingător pe dr. Hans Lehmann, care a realizat 6,5 puncte, în timp ce la juniori Stefan Mohr, campionul de juniori al R.F. a Germaniei a realizat 7 puncte clasîndu-se primul la juniori, nesperat de sus în clasament. În turneu au concurat și 15 șahiste, dintre care 3 mari maestre — Tatiana Lemaciko, Barbara Hund, Margareta Mureșan —, o maestră internațională — Gertrude Baumstark —, o maestră FIDE și mai multe maestre naționale. Jucătoarele nu s-au întîlnit în partide directe, punctaverajul final fiind alcătuit din cumularea punctelor înregistrate în partidele jucate în compania șahiștilor. Primele clasate, în clasamentul feminin, au fost: 1—3 Margareta Mureșan, Gertrude Baumstark, Barbara Hund cu 5 puncte, 4 Nicole Tagnon 4 puncte, 5. Tatiana Lemaciko 3,5 puncte, etc. Departajarea în caz de egalitate s-a făcut conform criteriului Bucholz.

Una dintre cele mai interesante partide a turneului a fost înfrîngerea lui V. Hort de către J. Klundt, în runda a II-a, iată desfășurarea ei :

KLUNDT

HORT

Apărarea spaniolă

1. e4-Cc6 2. Cf3-e5 3. Nb5-a6 4. Na4-d6 5. c3-Cf6 6. 00-Nd7 7. d4-g6 8. Cbd2-De7 9. Te1-Ng7 10. Cf1-00 11. Ng5-b5 12. Nb3-h6 13. Nh4-Tfe8 14. Ce3-Df8 15. d : e5-C : e5 16. C : e5-T : e5 17. f4 !-Th5 18. N : f6-N : f6 19. e5-Ng7 20. Dd3-Rh8 21. Nd1-Th4 22. g3-Th3 23. e : d-c : d 24. Nf3-Td8 25. Rg2-Th5 26. N : h5-g : h5 27. Tad1-d5 ! 28. Cf5-Nf6 29. h3-Nc8 30. Rh2-b4 31. c : b-D : b4 32. b3-Da5 33. C : h6-Rg7 34. g4-h : g4 35. C : g4-N : g4 36. Tg1 !-Da2 37. Td2-Da5 38. T : g4-Rf8 39. Tdg2-Td6 40. Df5-Te6 41. Dc2 !-Re7 42. Tg8-Nd4 43. Tc8-Ne3 ? ? (criză mare de timp, trebuia 43. ... Nb6) 44. Tc7-Rf8 45. T : f7 și negrul cedează, deoarece la 45. ... R : f7 urmează 46. Dh7-Rf6 47. Tg6-Rf5 48. Tg5 și mat.

O bună partidă s-a desfășurat în foarte puține mutări în Indiana regelui între marele maestru maghiar G. Forintos și H. Baldauf, din Markdorf. Această miniatură a cunoscut următorul curs :

FORINTOS

BALDAUF

Indiana — regelui

1. d4-Cf6 2. c4-g6 3. Cc3-Ng7 4. e4-d6 5. Cge2 (o mutare neașteptată) 5. ... 00

6. Cg3-e5 7. d5-Cbd7 8. h4-h5 9. Ng5-a5 10. Ne2-Cc5 11. N : h5 (albul sacrifică o piesă în atac) 11. ... g : h5 12. C : h5-Rh7 13. Df3-Rg6 14. C : g7-R : g7 15. 000 (albul rochează în liniște înaintea declanșării atacului decisiv) 15. ... Rg6 16. h5 !-Rg7 17. h6-Rg6 18. h7-Ccd7 19. Th6-Rg7 20. Dg3-Rh8 21. Dh4-Ta6 (la 21. ... Rg7 urma 22. T : f6-C : f6 23. Dh6) 22. T : f6 și negrul a cedat deoarece la mutarea de apărare 22. ... De8 decisiv era 23. Nh6 !

Margareta Mureșan a realizat cele 5 puncte obținînd victoria la Morgenthaller, Boris, Huber, Becker și remize la Kretz și Gottschlak.

Iată două din partidele cîștigate :

H. HUBER

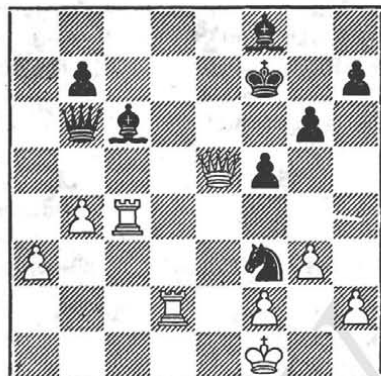
M. MUREȘAN

Apărarea Benoni

1. d4-Cf6 2. c4-g6 3. Cc3-c5 4. d5-d6 5. e4-Ng7 6. Cf3-00 7. Ne2-e6 8. 00-Te8 9. Dc2-e : d5 10. c : d5-Ca6 11. Nf4-De7 12. Cd2-Cd7 13. Nb5-Df6 14. Ng3-Cc7 15. Cc4 !-Nf8 16. e5 ! (un sacrificiu de pion foarte interesant care are drept scop eliberarea cîmpului e4 pentru cal) 16. ... d : e5 17. Ce4-Dg7 (la 17. ... Dd8 urma 18. Ccd6-f5 ! 19. C : e8-C : e8 ! cu joc bun pentru negru) 18. N : d7-N : d7 19. Ccd6-f5 ! 20. C : e8-C : e8 21. C : c5-

Tc8 22. N: e5 ! (aceasta era ideea albului. Dacă, negrul ar fi continuat cu 22. ...De7 ar fi urmat 23. d6 !-D: c5 24. C: d7 cu avantaj clar pentru alb) 22. ...T: c5 ! 23. D: c5-D: e5 ! ? (bine era şi 23. ... N: c5 24. N: g7-R: g7 şi negrul are trei piese pentru două turnuri, menţinând egalitatea la pionii prin capturarea imparabilă a pionului liber d5, dar nu poate spera într-o victorie) 24. D: a7- Nd6 ! 25. g3-D: d5 26. Tad1-Db5 27. Dd4-Nc6 28. Tfe1-Nc5 ? ! (mai bine era Nf8) 29. De5-Db6 30. Te2-Cg7 31. Df6-Ne8 32. De5-Nb5 33. Ted2-Ce6 34. Df6 (nu mergea desigur 34. Td6-N: d6 35. T: d6 cu avantaj deoarece negrul ar fi continuat cu 34. ...N: f2 35. Rg2-

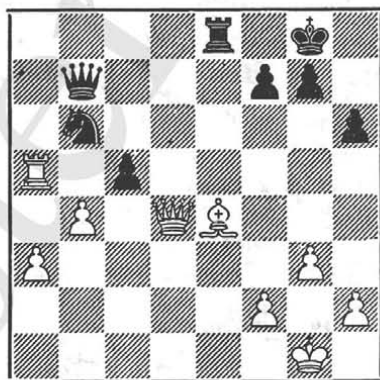
Nc6 cu joc foarte activ pentru negru) 34. ...Ne8 35. De5 (albul nu găseşte tactic continuările şi repetă mutările în speranţa depăşirii crizei de timp) 35. ...Rf7 36. a3-Na4 37. Tc1-Nc6 38. Tc4-Nf8 39. b4 ? ?-Cg5 ! 40. Rf1 ? ! (ce altceva ? Albul nu a intuit cursa ce i s-a întins şi a căzut pradă unei combinaţii motivate de aşezarea geometrică nefericită a pieselor) 40. ...Cf3 ! (vezi diagramă ; negrul „culege roadele”) 41. De3 ? ? (o gafă teribilă, după care albul rămâne practic fără două turnuri !) 41. ...D: e3 şi albul cedează. 0-1

M. MUREŞAN

L. BECKER

Apărarea Tarrasch

1. Cf3-d5 2. c4-e6 3. d4-c5 4. g3-Cc6 5. c: d5-e: d5 6. Ng2-Cf6 7. 00-Ne7 8. Cc3-00 9. d: c5-N: c5 10. Ca4-Ne7 11. Ne3-Da5 ! ? (este cunoscut planul ce începe cu 11. ... Te8 ; dama va sta neferesc pe cîmpul a5) 12. Tc1-Ce4 13. Cd4-Te8 14. a3-Nd7 15. Cc3 !-Nf6 16. Te1-Tac8 (prea dogmatic, trebuia 16. ...Ce5) 17. C: c6-N: c6 18. Nd4-Tcd8 19. e3-Te6 20. Te2-Nb5 21. C: b5-D: b5 22. Tec2-Tc6 (negrul are slăbiciuni clare, superioritatea strategică a albului este cople-

şitoare) 23. T: c6-b: c6 24. N: f6-C: f6 25. b4-Te8 26. Tc5-Db7 27. Dcl-a5 ! (negrul iniţiază un plan activ de combatere a poziţiei solide a albului) 28. T: a5-Cd7 ! (se izolează turnul alb, neutralizîndu-i atacul asupra pionilor slabi de pe flancul damei. Albul trebuie să joace foarte atent pentru a reactiva turnul) 29. Dd1-Cb6 30. Dd4-h6 31. e4 ! (mutare caracteristică de atacare a pionilor centrali) 31. ...d: e4 32. N: e4-c5 ! ! (mutare cu mare efect psihologic ! Negrul obligă adversarul la calcule prelungite, care necesită mult timp de gîndire — vezi diagramă) N: b7-Te1 ! 34. Rg2-c: d4 35. Na6 (mutare unică) 35.

... Ta1 ? ! 36. Rf3-Te1 37. Nd3-Rf8 (aflat în criză de timp negrul nu mai găseşte resurse tactice într-o poziţie cu un pion în minus) 38. Ta7-g6 39. h4-Rg7 40. Tb7-

Te6 41. b5-h5 42. Tc7-Rf6 43. Tc6-T : c6 44. b : c6-Re5 45. a4-Rd6 46. a5-Cc8 47. Re4-Rc6 48. Rd4-Cd6 49. Re5-Ce8 50. f4-Rd7 51. Nb5. 1—0

TURNUL INTERNAŢIONAL WILHELFSFELD

R.F.G., 1984

Turneul internaţional de la Wilhelmsfeld (lingă Heidelberg) a cunoscut cea de a doua sa ediţie. După desfăşurarea celor 9 runde, în mod neaşteptat victoria a revenit juniorului Olivier Renet care a obţinut 6,5 puncte şi a realizat prima sa normă de maestru internaţional. De reţinut este faptul că la prima ediţie Renet îşi făcea debutul de internaţional. În continuare : Sharif (Iran) 6 puncte, Lau, **Constantin Ionescu, Mircea Pavlov**, H. Schulz, (Ugaria), H. Meyer 5,5 puncte. Cel mai bun rezultat individual feminin l-a obţinut Margareta Mureşan cu un procentaj de 50%, fiind urmată de N. Tagnon şi U. Tauterbach.

Iată partida câştigată de M. Mureşan împotriva lui H. Lehmann, în runda a VI-a :

MARGARETA MUREŞAN

dr. HANS LEHMANN

Indiana regelui

1. Cf3-Cf6 2. c4-g6 3. Cc3-Ng7 4. e4-d6 5. d4-00 6. Ne2-Cbd7 7. 00-e5 8. Te1-c6 9. Nf1-a6 10. Tb1-b5 11. a3-e : d4 12. C : d4-Nb7 13. Ng5-h6 14. Nh4-Te8 15. f3-Dc7 16. c : b5-a : b5 17. Tc1-Db8 18. Nf2-Ce5 19. Dc2-Cfd7 20. Tcd1-Cc5 21. Rh1-Dd8 ? 22. Cd : b5 !-c : b5 23. N : c5-

Dc8 24. N : d6-Cc4 25. N : c4-D : c4 26. e5-Te6 27. Df2-Tae8 28. Ce4-N : e4 29. T : e4-Dc6 30. Tde1-Nf8 31. N : f8-R : f8 32. Dd2-Rg7 33. Tc1-Db6 34. f4-Td8 35. Dc2-Td5 36. h3-Dd8 37. Te2-Td3 38. Rh2-Dd4 39. Tf1-Dd5 40. Dc1-Te6 41. De1-Td4 42. Dg3-Td3 43. Df2-Td1 (întrerupere) 44. T : d1-D : d1 45. Td2-Db1 46. De3-Df5 47. Td6-Tc4 48. Td4-Tc2 49. Tb4-Dd7 50. Dg3-Tc1 51. Df3-Td1 52. T : b5-D : b5 53. D : d1-D : b2 54. Dd6-h5 55. e6 negrul cedează.

TURNUL INTERNAŢIONAL OPEN

„MEPHISTO-GRAND-PRIX“

Hannovra 1984

Turneul internaţional contind pentru „Grand Prix“ a fost organizat de către realizatorii maşinii de jucat şah „Mephisto“, deţinătoare a titlului mondial între computerele de jucat şah. Marele premiu revine aceluia ce acumulează cel mai mare punctaveraj din patru turnee (ce se desfăşoară pe parcursul a patru sezoane). În turneu participă şi şahiste ce obţin premii pe baza celui mai bun rezultat realizat împotriva bărbaţilor. Primul turneu, cel organizat la Hannovra, a revenit marelui maestru internaţional Florin Gheorghiu. El a obţinut un punctaveraj foarte mare, aproape 100%, adică 5,5 din 6 posibile, remizind în ultima rundă.

Turneul s-a desfăşurat cu limită de timp : cite o oră şi jumătate pentru 40 de mutări şi încă un sfert de oră pentru restul partidei.

La turneu au luat parte 96 de participanţi.

Margareta Mureşan, cu 3,5 puncte din 6 a obţinut cel mai bun rezultat individual feminin.

Margareta Mureşan

Aplauze pentru

DANA NUȚU

Evoluția maestrei internaționale Dana Nuțu (AEM) la întrecerile sportive din țară și de peste hotare este urmărită întotdeauna cu mult interes de către iubitorii șahului din Timișoara. Aceasta, pentru că rezultatele pe care le obține sînt foarte frumoase. Și, le obține la marile turnee și nu la concursuri open, unde participarea este în general mai slabă, iar rezultatele puțin convingătoare.

Ca membră a echipei naționale și componentă a echipei olimpice, ea și-a adus aportul la toate succesele înregistrate de reprezentativele țării noastre. Mai ales, este de reținut participarea la Olimpiada de la Salonic, unde a contribuit din plin la obținerea medaliilor de bronz. În ce privește participarea la turneele individuale ea a luat parte în cursul anului trecut la patru mari întreceri internaționale, clasîndu-se de fiecare dată pe unul din primele trei locuri : Turneul internațional „ACROPOLIS”, Atena — locul III ; Turneul internațional Biel, Elveția — locul II ; Turneul internațional Moscova — locul III ; Turneul păcii și prieteniei popoarelor din Balcani, Rodos, Grecia — locul I. Aceste rezultate, în special ultimele două, au făcut o impresie deosebită în cercurile din străinătate. Redăm diagramele acestor două puternice turnee și cite o partidă din fiecare.

Turneul internațional Moscova

Martie—aprilie 1984

LOC	NUMELE PRENUMELE	ȚARA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	total puncte
1	IOSELIANI N.	URSS	●	0,5	1	1	1	0	1	1	0,5	0,5	1	1	1	1	10,5
2	AHSARUMOVA E.	URSS	0,5	●	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	0,5	1	10
3	NUȚU D.	R.S.R.	0	0	●	1	1	0,5	0,5	0,5	1	0,5	1	0,5	1	1	8,5
4	FATALIBEKOVA	URSS	0	0	0	●	0,5	0,5	1	0,5	1	0,5	1	1	1	1	8
5	ZAITEVA	URSS	0	1	0	0,5	●	0,5	1	0	1	1	1	0	1	1	8
6	KONOPLEVA	URSS	1	0	0,5	0,5	0,5	●	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1	7
7	BAUMSTARK G.	R.S.R.	0	1	0,5	0	0	0,5	●	0,5	0,5	1	1	0,5	0	0,5	6
8	TITORENKO T.	URSS	0	0	0,5	0,5	1	0,5	0,5	●	1	0	0	1	0	1	6
9	WAGNER A.	R.D.G.	0,5	0	0	0	0	0,5	0,5	0	●	1	0	1	1	1	5,5
10	BALAȘOVA	URSS	0,5	0	0,5	0,5	0	0,5	0	1	0	●	0	0,5	1	1	5,5
11	DE ARMAS	CUBA	0	0	0	0	0	0,5	0	1	1	1	●	0,5	0,5	1	5,5
12	VOISKA M.	R.P.B.	0	0	0,5	0	1	0,5	0,5	0	0	0,5	0,5	●	0,5	1	5
13	MODROVA	R.S.C.	0	0,5	0	0	0	0,5	1	1	0	0	0,5	0,5	●	1	5
14	MATHE	R.P.U.	0	0	0	0	0	0	0,5	0	0	0	0	0	0	●	0,5

Turneul de la Moscova a fost unul din cele mai puternice turnee feminine din cursul anului trecut. Dana Nuțu a jucat strălucit obținând un meritoriu loc III, după jucătoarele Nana Ioseliani și Ana Ahsarumova înaintea altor mari maestre din U.R.S.S. sau din alte țări. Un frumos rezultat a obținut și Gertrude Baumstark, clasată pe locul VII din 14 valoroase participante.

Redăm în continuare partida câștigată de Dana Nuțu împotriva jucătoarei Fatalibekova.

NUȚU

FATALIBEKOVA
Moscova, 1984

1. Cf3-Cf6 2. c4-b6 3. g3-Nb7 4. Ng2-e5 5. 00-e4 ? 6. Ce1-Dc8 7. Cc3-d6 8. Cc2-Ne7 9. Ce3-c6 (nu se vede apărare împotriva lui Dc2) 10. C:e4-h5 11. Dc2 (în ideea C:f6+, Dc4±) 11...g6 12. d4-h4 13. C:f6-N:f6 14. De4+-Ne7 15. d5-c5 16. b3-f5 17. Dc2 ? ! (17. Df4 ! ?)

17...Nf6 18. Nb2-Dd8 19. g4-h3 20. Nf3-Cd7 21. gf-Ce5 22. fg-C:f3+ 23. ef-N:b2 24. D:b2-Dg5+ 25. Cg4-000 26. Df6-D:f6 27. C:f6-Th6 28. Rh1-T:g6 29. Ce4-b5 30. Tg1-T:g1 31. T:g1-bc 32. bc-Na6 33. Tc1-Rd7 34. Tc3-Rc7 35. f4-Te8 36. f3-Tb8 37. Rg1-Tb2 38. f5-Tg2+ 39. Rf1-T:h2 40. f6-Tb2 41. Rg1-Rd7 42. f7-Tb8 43. a3-Nb7 44. T:a7-Re7 45. Cd6-R:d6 46. T:b7-Tf8 47. a4 1-0.

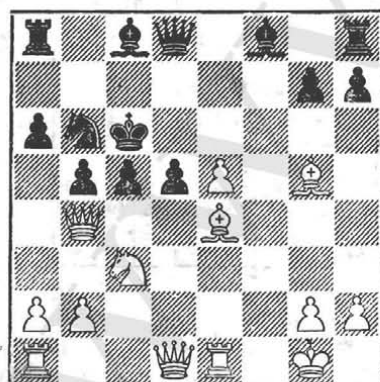
Turneul păcii şi prieteniei popoarelor din Balcani

Rodos, Grecia, 1984

LOC	NUMELE PRENUMELE	TARA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Total puncte
1	NUŢU D.	R.S.R.	●	0	0,5	1	0,5	0,5	1	1	1	1	1	1	8,5
2	ZLATANOVA	R.P.B.	1	●	0,5	0,5	1	0,5	0,5	0,5	1	1	0,5	1	8
3	POLIHRONIADE	R.S.R.	0,5	0,5	●	0,5	0,5	1	0,5	0,5	1	1	1	1	8
4	PIHAILICI A	R.S.F.	0	0,5	0,5	●	0,5	1	0,5	0,5	1	1	1	1	7,5
5	MAXIMOVICI	R.S.F.	0,5	0	0,5	0,5	●	0,5	1	1	1	1	1	0,5	7
6	BOJADGIEVA	R.P.B.	0,5	0,5	0	0	0,5	●	1	1	1	0,5	1	1	7
7	KONDOU	GRECIA	0	0,5	0,5	0,5	0	0	●	0,5	0,5	1	1	1	5,5
8	YONEY	TURCIA	0	0,5	0,5	0,5	0	0	0,5	●	0,5	1	1	1	5,5
9	PETRAKI	GRECIA	0	0	0	0	0	0	0,5	0,5	●	1	0,5	1	3,5
10	KASICURA	GRECIA	0	0	0	0	0,5	0,5	0	0	0	●	0,5	1	2,5
11	TANISKIDOU	GRECIA	0	0,5	0	0	0	0	0	0	0,5	0,5	●	1	2,5
12	ARBIL	TURCIA	0	0	0	0	0,5	0	0	0	0	0	0	●	0,5

Prima ediţie a „Turneului păcii şi prieteniei popoarelor din Balcani”, dotat cu „Cupa prieteniei balcanice”, în versiune feminină, s-a disputat în insula Rodos din Grecia. Un succes de prestigiu a fost obţinut de Dana Nuţu care a realizat 8,5 puncte din 11 posibile, ocupînd primul loc. Un rezultat frumos a obţinut şi marea maestră Elisabeta Polihroniade-Rusu, ocupanta locului III, la egalitate de puncte cu a doua clasată.

Iată partida jucată de Dana Nuţu împotriva jucătoarei iugoslave Amalia Pihailici.

NUŢU

PIHAILICI

Rodos, 1984

1. Cf3-d5 2. c4-c6 3. e3-Cf6 4. Cc3-e6
5. d4-Cbd7 6. Nd3-d : c 7. N : c4-b5 8.
Nd3-a6 9. e4-c5 10. d5-ed5 11. e5-Cg4
12. 00 ! ? (12. Ng5 !) 12... Cb6 13.
Cg5-C : e5 14. Te1-f6 15. f4-Rd7 16. fe-
fg 17. Ne4-Rc6 18. N : g5 ! (vezi diagramă
15... Dd7 (18... D : g5 19. N :
e4 ! ±) 19. e6-D : e6 20. N : d5-C : d5
21. T : e6-N : e6 22. Df3-b4 23. De4 ? !
(23. Te1 ! + —) 23... Nf7 24. Ca4-Nd6
25. Tc1-Ng6 26. Dc4-Cb6 27. D : b4
1—0. Comentarii de DANA NUŢU

Ioan Mărășescu

cîștigătorul celui de-al XXXIII-lea turneu internațional

Băile Herculane, 13—23 aprilie 1984

Loc	NUMELE ȘI PRENUMELE	ȚARA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	PUNCT
1	I. MĂRĂȘESCU	ROM.	●	0,5	0	0,5	0,5	0,5	1	1	0,5	1	0,5	0,5	1	0,5	8
2	R. HOLMOV	UR.SS.	0,5	●	0	1	0,5	0,5	0,5	0,5	1	0,5	0,5	0,5	1	1	8
3	P. LUKACS	UNG.	1	1	●	0	0,5	0,5	0,5	0	1	0	1	0,5	0,5	1	7,5
4	D. BĂREULESCU	ROM.	0,5	0	1	●	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1	0,5	0,5	7,5
5	L. SPIG	R.D.G.	0,5	0,5	0,5	0,5	●	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1	0,5	0,5	1	7,5
6	TH. GHITESCU	ROM.	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	●	0,5	0	0,5	0,5	0,5	1	1	1	7,5
7	A. PETROSIAN	URSS.	0	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	●	1	0,5	1	0,5	0,5	0,5	0,5	7
8	D. FOISOR	ROM.	0	0,5	1	0,5	0,5	1	0	●	0,5	0,5	0	1	0,5	0,5	6,5
9	G. MAKROPOULOS	GRECIA	0,5	0	0	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	●	1	0	1	0,5	1	6,5
10	I. ARMAȘ	ROM.	0	0,5	1	0,5	0,5	0,5	0	0,5	0	●	0,5	0,5	0,5	0,5	5,5
11	S. GRÜNBERG	ROM.	0,5	0,5	0	0	0	0,5	0,5	1	1	0,5	●	0	0,5	0,5	5,5
12	R. VERA	CUBA	0,5	0,5	0,5	0	0,5	0	0,5	0	0	0,5	1	●	0,5	1	5,5
13	C. IONESCU	ROM.	0	0	0,5	0,5	0,5	0	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	●	0,5	5
14	P. ȘTEFANOV	ROM.	0,5	0	0	0,5	0	0	0,5	0,5	0	0,5	0,5	0	0,5	●	3,5

Cel de al XXIII-lea turneu internațional de șah al României, desfășurat la Băile Herculane, a fost cîștigat în mod surprinzător de Ioan Mărășescu, la egalitate cu marele maestru Ratmir Holmov, dar cu un Sonnenborn-Berger mai bun.

Mărăşescu nu conta printre favoriți. El deținea și cel mai mic ELO dintre participanți (2265), față de media turneului relativ ridicată (2412). Străinii care au luat parte la turneu au reprezentat un grup valoros de jucători, printre care Holmov care a participat la mai multe turnee în țara noastră — turneele internaționale din 1954 și 1962 și turneul internațional Medicina 1977.

Prin victoria la turneu Mărăşescu a obținut cea de a doua normă de maestru internațional, depășind chiar baremul care era de 7,5 puncte pentru obținerea acestei norme. Mai mult decât atât, Mărăşescu a făcut dovada că a depășit perioada de stagnare și declin, care făcea pe mulți să pună la îndoială viitorul său șahist. O redresare spectaculoasă în tot cazul.

Iată una din partidele jucate de Mărăşescu la turneu :

I. MĂRĂŞESCU A. PETROSIAN
Apărarea Philidor

1. d4-Cf6 2. Cf3-d6 3. Cc3 (albul nu urmează intenția adversarului de a juca indiana veche propunându-i Pirc-Ufimțev sau Philidor) 3... Cbd7 4. e4-e5 5. Nc4-Ne7 6. 00-00 7. Te1-c6 8. a4-a5 9. Na2 (o mutare profilactică care, pe lângă că menține nebulul pe diagonală mare, are darul să prevină combinațiile cu C:e4, urmat de d6-d5, sau aducerea în joc cu tempo a calului din d7 pe câmpurile b6 sau e5) 9... Db6 (mai logic era 9... Dc7) 10. h3-Nd8 ? (aceasta este însă realmente o greșeală, începutul unei strategii eronate) 11. Ne3!-Db4 ? (nu era încă târziu pentru negru să-și recunoască eroarea de la mutarea precedentă, jucând cel puțin acum 11... Dc7, după care ar fi intrat în poziție grea, dar cu material egal) 12. Nb3 ! (acum se amenință direct prinderea damei cu 13. Cb5 ! sau câștig de figură cu 13. Ca2) 12... e:d4 (forțat) 13. N:d4-Cc5 (poate mai bine era... c5 deși poziția negrului ar fi rămas oricum dificilă) 14. Ca2 (nu mai merge acum 14. Cb5 ? căci negrul se apără cu Cg:e4 ! și la 15. T:e4 ? !-c:b5 16. Cd2-b:a4 ! și dama iasă din

strimtoare) 14... Db6 X 15. e5 ! (această mutare i-a scăpat din calcul lui Petrosian, atunci când a jucat 11... Db4) 15... Cfd7 (Ce altceva ? 15... Ce8 16. e:d6-C:d6 17. Te5, sau 15... d:e5 16. C:e5 cu amenințările Cd3 sau Cc4) 16. e:d6 (iată rodul manevrărilor neinspirate ale negrului : pion alb în plus pe linia a-6-a, poziție practic pierdută, pe care n-o salvează nici tenacitatea cu care a jucat în continuare șahistul sovietic) 16... Da6 17. Cc3-C:b3 18. c:b3-b6 19. Dc2-Cb8 20. Tad1-c5 21. Ne5-Ne6 22. Cb5-Cc6 23. Nc3-h6 24. Cd2-Db7 25. Cc4-Ca7 26. C:a7-T:a7 27. Ca3-Dc6 28. Ne5-Td7 29. Dc3-f6 30. Ng3-Nd5 31. f3-Nf7 32. Cb5-Te8 33. T:e8 + — N:ed 34. Te1-Nf7 35. Ca3-Dd5 36. Cc4-Rf8 37. Rh2-h5 38. Dc2-Rg8 39. Td1-Dg5 40. h4-Dh6 41. De4-Dg6 42. Dc6 (mutarea din plic. Aici negrul putea liniștit să cedeze și întreruperea mișcării a părut numai o chestiune de orgoliu) 42... Df5 43. C:b6-N:b6 44. D:b6-g5 45. h:g5-D:g5 46. Dc6-Df5 47. Te1-Ne6 48. Te4-Rh7 49. Db5-Tg7 50. D:a5-Dg5 51. De1-f5 52. Th4-Nd7 53. Df2-Nc6 54. Nf4-Dg6 55. Dg3 și, în sfârșit negrul a cedat.

Comentarii : IOAN MĂRĂŞESCU

Ligia Jicman

*victorioasă la festivalul
„Hercules '84“*

Băile Herculane 3—14 martie 1984

Clas. final	NUMELE și PRENUMELE	ȚARA	TITLUL	ELO.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	PUNCTE
1	JICMAN LIGIA	ROM.	M.I.	2075	●	1	0,5	1	0,5	0,5	0	1	1	0,5	0,5	1	7,5
2	DUMINICĂ MARIANA	ROM.	M.	1915	0	●	0,5	1	0,5	1	0,5	0	1	1	1	1	7,5
3	OLTEANU GABRIELA	ROM.	M.	1940	0,5	0,5	●	0,5	0,5	0,5	1	0,5	0,5	1	0,5	1	7
4	IONESCU VIGORICA	ROM.	M.I.	2020	0	0	0,5	●	0,5	1	1	0,5	0,5	1	1	1	7
5	KAS RITA	UNG.	M.F.	2080	0,5	0,5	0,5	0,5	●	0,5	0,5	0,5	1	0	1	1	6,5
6	SOSNOWSKA ELZBIETA	POL.	M.	2125	0,5	0	0,5	0	0,5	●	1	1	1	1	0,5	0,5	6,5
7	LEBEL ARIAS IULIA	FRANTA	M.	1990	1	0,5	0	0	0,5	0	●	1	1	0	0,5	1	5,5
8	BĂDULESCU CRISTINA	ROM.	C.M.	1935	0	1	0,5	0,5	0,5	0	0	●	0,5	1	0,5	0	4,5
9	CHIS EMILIA	ROM.	M.	1975	0	0	0,5	0,5	0	0	0	0,5	●	1	1	1	4,5
10	NAGROCKA EVA	POL.	M.F.	2060	0,5	0	0	0	1	0	1	0	0	●	1	0,5	4
11	CHIRICUȚĂ IUBITA	ROM.	M.F.	2085	0,5	0	0,5	0	0	0,5	0,5	0,5	0	0	●	1	3,5
12	TÖLGYI VIGORICA	ROM.	M.	1905	0	0	0	0	0	0,5	0	1	0	0,5	0	●	2

Festivalul „Hercules '84“ a fost primul concurs internațional feminin din 1984. El s-a desfășurat în luna martie, paralel cu turneul internațional masculin, în aceleași condiții bune care sînt oferite șahiștilor la Băile Herculane. Din partea țării

noastre au participat jucătoare aparţinând în majoritatea cazurilor generaţiei tinere. În finalul întrecerilor pe primul loc s-a clasat Ligia Jicman, cu acelaşi punctaj dar cu victorie directă la Mariana Duminică, clasată pe locul II. S-au comportat bine şi Gabriela Olteanu şi Viorica Ionescu. Iudit Chiricuţă a ţinut să participe deşi era handicapată de o condiţie fizică puţin favorabilă, obţinind astfel un rezultat sub valoarea ei.

Iată una din partidele câştigate de învingătoarea turneului :

V. IONESCU

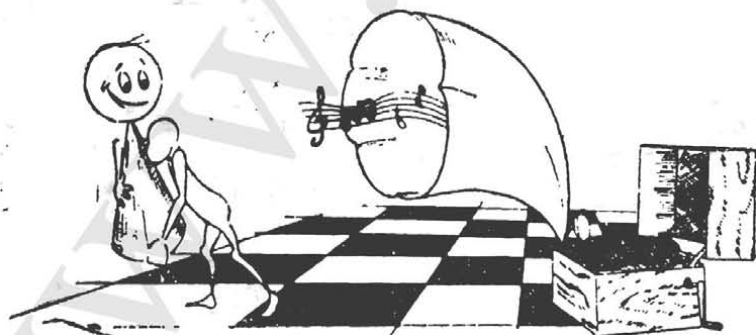
L. JICMAN

Apărarea — Nimzovici

1. d4-Cf6 2. c4-e6 3. Cc3-Nb4 4. e3-c5 5. Cge2-00 6. a3-cd4 7. cd4-Ne7 8. d5-ed5 9. cd5-Te8 10. d6?! (g3-Nc5 11. b4?!-Nb6! 12. h3-a5 13. b5Dc7! 14. Nb2-Dc5 12. Th2-a4! 16. Dd3-d6 17. Tc1-Cbd7 18. Ce4-Ce4! 19. Tc5-Cec5 20. Dc2-Ce5 21. Rd1-Ced3 22. Nc3-Nf5 23. Cd4-Ng6 干 = =partida Gligorić-Timman; Niksić,

1983) 10... Nf8 11. g3-Te6 12. Ng2-Td6 13. Dc2-Te6 14. 00-Cc6 15. b4-a6 16. Nb2-d5 17. Tad1-Td6 18. Cf4 (18. b5-Ca5 în ideea Cc4) 18... Ne6 19. Db3-d4 20. Ce6-Te6 21. Ca4-b5 22. Cc5-Nc5 23. bc5-Ce4 24. Dc2-Dd5 25. Tfe1-Tac8 26. Dd3-h6 27. Nd4-Cd4 28. c6-Dc6 29. Dd4-Dc2 30. h4-Cd2 31. Tc1-Te1! (0—1).

Comentarii de Ligia Jicman

Turneul maestrilor Tîrgu-Mureș 1984

Turneul maestrilor, de la Tîrgu-Mureș, la prima sa ediție s-a jucat în sistem tur-retur. Au participat 8 jucători: 1 maestru internațional, 2 maestrii FIDE și 5 maestrii ai sportului. Câștigătorul turneului a fost Kertesz Alfred, membru al echi-

Clas. final	NUMELE ȘI PRENUMELE	Titlul	1	2	3	4	5	6	7	8	Puncte
1	KERTESZ ALFRED	M.F.	●	1	1,5	1	1,5	1,5	1	2	9,5
2	GEORGESCU VASILE	M.F.	1	●	1	1,5	1,5	1,5	2	1	9,5
3	BONDÓC DAN	M.	0,5	1	●	1	1	1	1,5	1	7
4	TÖRÖK FRANCISC	M.	1	0,5	1	●	1	1	1	1	6,5
5	ERDEUS GHEORGHE	M.	0,5	0,5	1	1	●	1	1	1	6
6	PRANITZKI TEODOR	M.	0,5	0,5	1	1	1	●	1	1	6
7	GLODEANU ION	M.	1	0	0,5	1	1	1	●	1	5,5
8	SOLOMON ALEXANDRU	M.	0	1	0,5	1	1	1	1	●	5,5

pei Electromotor Timișoara. Câștigarea acestui turneu și a festivalului șahist EMT '85, ca și participarea la ultimele finale ale campionatului individual seniori al țării noastre, ilustrează forța de joc a unui șahist foarte talentat, serios și muncitor.

Redăm o partidă jucată la acest concurs, terminată remiză, dar care comportă implicații tactice demne de interes :

KERTESZ A. — TÖRÖK F.

Apărarea siciliană

1. e4-c5 2. Cf3-Cc6 3. d4-cd 4. Cd4-Cf6 5. Cc3-e5 6. Cdb5-d6 7. Ng5-a6 8.

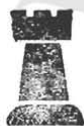
Ca3-Ne6 9. Nf6-gf 10. Cc4-Tc8 11. Ce3-Ce7 12. Nd3-Nh6 13. Df3-Tg8 14. Cd5-Nd5 15. ed-f5 ! 16. Nf5-Cf5 17. Df5-Tg2 18. Ce4-Tg6 19. h4-Tc2 ! 20. Cd6 ! (după 20. Cf6 + — Df6. Dc2-Df3 ! negrul câștigă repede !) 20... Dd6 21. Dc2-Dd5 22. Re2 !-Db5 23. Re1-Dd5 24. Re2-Db5 25. Re1-Tc6 26. De2-Da5 + (după De2-Re2, Tc2 + — Rf3, Tb2, Tbd1 ! negrul stă mai rău) 27. Rf1-Tg6 28. Th3-Nf4 29. Df3-Db5 30. De2-Dc6 31. Df3-Db5 și remiză prin repetare de mutări. Deși s-a terminat remiză, consider partidă plină de conținut tactic și cred că după mutarea 22-a a albului negrul trebuie să câștige.

Comentarii A. Kertesz

Turneul internațional Battonya — Ungaria

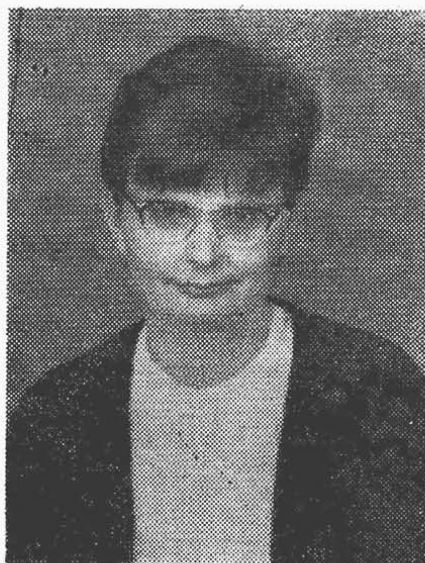
9—22 septembrie 1984

Clas. final	NUMELE și PRENUMELE	TARA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Puncte
1	SEMENOVA LIDIA	URSS	●	0,5	1	0,5	0,5	0,5	1	1	1	1	1	1	9
2	ALEHINA ALEXANDRIA	URSS	0,5	●	0	0,5	1	0,5	1	0,5	1	1	1	1	8
3	BAUMSTARK GHERTRUDE	ROM.	0	1	●	0,5	0,5	0,5	1	1	0,5	1	0,5	0,5	7
4	GROSCH MARIA	UNG.	0,5	0,5	0,5	●	0,5	0,5	0,5	1	1	0,5	0,5	1	7
5	RAMON GARCIA	CUBA	0,5	0	0,5	0,5	●	1	0,5	0,5	1	0	1	0,5	6
6	CSONKICS TUNDE	UNG.	0,5	0,5	0,5	0,5	0	●	0	0,5	1	0,5	0,5	1	5,5
7	KURUCSAI ILONA	UNG.	0	0	0	0,5	0,5	1	●	0,5	0,5	0,5	0,5	1	5
8	KERESZTÚRI SÁRA	UNG.	0	0,5	0	0	0,5	0,5	0,5	●	0,5	1	0,5	0,5	4,5
9	KOVACS MÁRTA	UNG.	0	0	0,5	0	0	0	0,5	0,5	●	1	0,5	1	4
10	NAGY HELGA	UNG.	0	0	0	0,5	1	0,5	0,5	0	0	●	1	0	3,5
11	MÁTHÉ EMCKE	UNG.	0	0	0,5	0,5	0	0,5	0,5	0,5	0,5	0	●	0,5	3,5
12	HORVATH IULIA	UNG.	0	0	0,5	0	0,5	0	0	0,5	0	1	0,5	●	3

Turneul internațional feminin de șah de la Battonya a fost cel mai puternic turneu care s-a desfășurat în cursul anului trecut în Ungaria. La acest turneu Gertrude Baumstark a avut o comportare foarte frumoasă, clasându-se după marelă maestre Lidia Semenova și Alehina, înaintea tuturor celorlalte jucătoare.

Un succes deosebit de meritoriu. Partida ciștigată de jucătoarea noastră împotriva lui Alehina a fost condusă în mod magistral.

BAUMSTARK G.

ALEHINA A.

1. e4-e5 2. Cf3-Cc6 3. Nb5-a6 4. Na4-Cf6 5. 00-B5 6. Nb3-Nb7 7. Cc3-Ne7 8. d3-00 9. a4-b4 10. Ce2-d5 11. Cg3-d : e4 12. d : e4-h6 13. De2-Ne5 14. Ne3-Cd4 15. N : d4-e : d4 16. Dc4-Na7 17. D:b4-Tb8 18. Dc4-Ce4 19. C : e4-N : e4 D : a6-N : Tb8 18. Dc4-Ce4 19. C : e4- 20. D : a6-N : f3 21. g : f3-Nc5 22. Rh1-Nd6 23. Tg1-Df6 24. Dd3-Tfe8 25. Tg4-h5 26. Te4-Te5 Tae1-Tbe8 28. a5-Nb4 29. T : e5-T : e5 30. T : e5-D : e5 31. Nf7 + — Rf8 32. Ng6-a5 33. Da3 + — Dd6 34. D : a5-D : g6 35. D : c7-Df6 36. Rg2-h4 37. f4-Dg6 + 38. Rh3-Df6 39. De5-Db6 40. b3-Db4 41. Rh4-Dd2 42. Dc5 + — Rf7 43. Rg3-Dd1 44. Dch + — Rf8 45. Dd3-Dg1 + 46. Rf3-Dh2 47. Dd4-Dh1 + 48. Re2-Dh5 + 49. Rd2 1—0.

Din activitatea Clubului sportiv școlar Timișoara

În cadrul clubului sportiv școlar Timișoara se desfășoară o activitate remarcabilă (Director — Prof. Dezideriu Bleier, șefă a catedrei de șah — Prof. Ligia Jicman, maestră internațională). Școala asigură selecția tinerilor jucători, îi pregătește în grupe de începători și avansați, și dotează echipele divizionare cu juniori valoroși, grație dublei legitimări. Munca depusă în cadrul școlii, calitatea antrenamentelor, se reflectă în rezultatele obținute, atât pe plan individual cât și pe echipe. Titlul de campioană a țării la junioare mari obținut de eleva Otilia Ganț este un exemplu grăitor. Dar rezultate frumoase au fost obținute și pe echipe, în țară și în afara țării. Pe această linie este de menționat deplasarea făcută în R.F. Iugoslavia de o selecționată a Clubului sportiv școlar compusă din 21 de sportivi — juniori și junioare, pionieri și pioniere — care a avut loc în zilele de 28—31 mai 1984. Această selecționată a întâlnit trei selecționate ale regiunii Voivodina, obținând două victorii și un rezultat de egalitate :

C.S.S. Timișoara — SREM MITROVICA	13—8
C.S.S. Timișoara — BAKCA NOVI SAD	10,5—10,5
C.S.S. Timișoara — ZRENIANIN	12—9

În cursul întrecerilor s-au remarcat la juniori mari : Ardeleanu Alin, Ardeleanu Călin, Ganț Ovidiu, Sentef Nicolae și Gașpar Adrian, la junioare : Ganț Otilia, Caplar Laura, Caplar Dușița și Ivan Teodora, la pionieri : Mircov Nicolae, Iercoșan Cătălin și Lind Cristian, la pioniere : Appeltauer Valentina, Brădean Daniela, Adamescu Alina și Martin Dana.

Primul festival internațional de șah pentru juniori Timișoara '84

Festivalul internațional de șah pentru juniori, care s-a desfășurat la Timișoara între 18 și 27 august 1984, a fost o frumoasă reușită și un succes pentru organizatori, îndeosebi pentru Școala sportivă și pentru Comisia județeană de șah. La întreceri au participat 74 de jucători, dintre care 33 erau din afara țării. Cea mai importantă delegație a fost cea din Iugoslavia (16 participanți), ceilalți jucători străini fiind din

Cehoslovacia (6), Polonia (4), Ungaria (4), R.F. Germania (3). Întregerile s-au desfășurat la trei categorii: juniori mari, juniori mici și junioare. Primii trei clasati la aceste categorii au fost următorii:

juniori mari

1. Micić Cedomir, R.S.F. Iugoslavia	7,5 puncte
2. Cosma Ioan, A.E.M. Timișoara	7,5 puncte
3. Milosević Alexander, R.S.F. Iugoslavia	7 puncte

juniori mici

1. Kosić Dragan, R.S. Iugoslavia	7,5 puncte
2. Pisulinski Ian, R.P. Polonă	7 puncte
3. Walek Milan, R.S. Cehoslovacă	7 puncte

junioare

1. Marcov Vesna, R.S.F. Iugoslavia	8 puncte
2. Șuşnea Liliana A.E.M. Timișoara	7,5 puncte
3. Caplar Dușita, El-Motor Timișoara	6,5 puncte

Pe marginea întrecerilor se pot face mai multe observații:

— În primul rând se remarcă organizarea festivalului, care a fost ireproșabilă. Întregerile s-au desfășurat într-o atmosferă de prietenie și de sportivitate, în cel mai nobil înțeles al acestor cuvinte. Condițiile create participanților (cazare, alimentație) au fost foarte bune și delegațiile din afara țării au plecat cu cele mai frumoase impresii din Timișoara. Meritul organizării revine unui întreg grup de pasionați animatori ai șahului timișorean, printre care se remarcă în mod deosebit membrii Subcomisiei de juniori din Comisia județeană de șah.

— Este, apoi, de remarcat numărul mare al jucătorilor străini, selecționați dintre cei mai buni juniori ai țărilor participante la întreceri (membrii ai echipelor naționale, campioana de junioare a Iugoslaviei, campionii categoriei cadeti ai Iugoslaviei, Cehoslovaciei, Poloniei și Ungariei). Aceștia le-au fost opuși jucători români, dar fără a se fi reușit o selecționată în măsură să le poată face față. La juniorii mari nu au participat decît jucători din Timișoara, deoarece în același timp se desfășura un turneu internațional de juniori la Galați. Locul obținut în aceste condiții de Ioan Cosma, la egalitate cu primul clasat, în lupta cu un întreg lot de jucători fruntași din Iugoslavia, este deosebit de meritoriu. La junioare, situația a fost asemănătoare, echipa națională de junioare fiind angajată în aceeași perioadă de timp într-un meci internațional (România—R.F. Germania), cîștigat în mod strălucit de țara noastră. Din această cauză din rîndul jucătoarelor din Timișoara a lipsit Otilia Ganț, campioana de junioare a țării. În schimb lupta a fost mai egală datorită participării unor talentate jucătoare din Rîmnice Vilcea și Sibiu, iar rezultatele relativ bune, două din jucătoarele noastre clasîndu-se în primele trei locuri. Cît privește cadeti, lupta a fost cu totul inegală. Pe primele locuri s-au clasat campionii a trei din țările vecine. De menționat că jucătorii noștri erau cu 2—3 ani mai tineri decît adversarii lor.

— În afară de popularizarea şahului în rândurile tineretului, festivalul a constituit un stimulent deosebit pentru juniorii timișoreni care au avut ocazia să se confrunte cu adversari redutabili. Pe de altă parte, faptul că acești tineri jucători, ca urmare a legăturilor contractate cu conducătorii delegațiilor străine, au putut efectua câteva deplasări în afara țării, a avut drept consecință creșterea forței lor de joc, lucru de bun augur pentru noi. Sintem convinși că ei se vor afirma tot mai mult în mișcarea şahistă a tineretului din țara noastră.

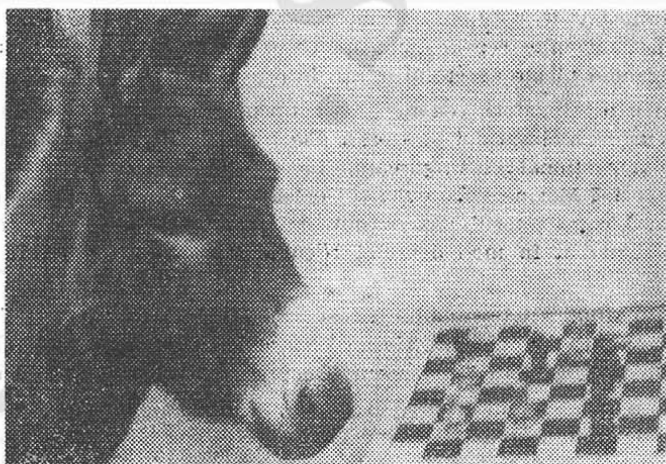
— În fine, succesul festivalului și experiența câștigată de organizatori au dus la hotărîrea de a se conferi un caracter tradițional acestei manifestări sportive, care va fi în acest an închinată Anului internațional al tineretului și va fi organizată într-un cadru mult mai larg. Au fost luate toate măsurile ca să se evite suprapunerile cu alte întreceri, astfel ca să putem opune participanților din afara țării, care se anunță într-un număr și mai mare, pe cei mai buni juniori din patria noastră.

Eforturile care se fac pentru lărgirea bazei de masă în rândurile copiilor și tineretului, ca și condițiile bune de pregătire care li se oferă, ne fac să privim cu multă încredere viitorul şahului timișorean.

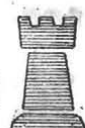
NEDUMERIRE

*Jocul de şah face cinste
spiritului omenesc*

VOLTAIRE

Dacă este așa cum spune Voltaire, atunci,
ce așteptați de la mine ?

Festivalul șahist „EMT '85” un mare succes!

Festivalul șahist organizat de Asociația sportivă Electromotor, s-a desfășurat în cursul lunii februarie, pe parcursul a 9 runde, în sistem elvețian. Interesul stîrnit a fost foarte mare, iar rezultatul un succes pe toată linia. În primul rînd este de menționat numărul mare al participanților: 174 de concurenți din țara noastră și din 7 alte țări. În al doilea rînd, valoarea ridicată a multor partide datorită participării a 40 de sportivi cu calificări internaționale. Apoi, merită subliniat faptul că prin însăși natura întrecerii porțile concursului au fost deschise șahiștilor de toate categoriile, ceea ce a constituit un stimul deosebit pentru cei tineri, care au avut astfel ocazia să înfrunte adversari cu categorii superioare. În fine, este de reținut interesul manifestat de publicul spectator care a luat cu asalt sălile Centrului de șah „Medicina”, devenite repede neîncăpătoare. Un moment important, deci, în favoarea propagandei făcute sportului minții în orașul nostru.

Dar, pentru organizatori, cea mai mare bucurie a constituit-o faptul că pe primele două locuri s-au clasat doi jucători ai Electromotorului, maestrul FIDE A. Kertsz și maestrul internațional E. Ungureanu. La concurs au participat și fete, printre care marea maestră Marina Pogorevici și Gertrude Baumstark. Reprezentanta noastră, aparținînd tot Electromotorului, a obținut cel mai bun punctaj. Dintre juniorii timișoreni s-a remarcat în mod deosebit Nicolae Mircov, de la Școala sportivă din localitate.

Clasamentul final al concursului a fost următorul: 1. A. Kertesz (Electromotor), 2. E. Ungureanu (Electromotor), 3. Goran Todorovici (Iugoslavia), 4. Radu Mihăilescu (Politehnica Iași), 5. Șerban Teodorescu (București), 6. Cristian Ionescu (București).

Organizarea concursului a fost excelentă, arbitrajele fără probleme, iar sprijinul acordat de Conducerea întreprinderii Electromotor larg și generos. O greutate neașteptată pentru organizatori a fost aglomerarea din sălile de concurs. S-a încercat să se reducă afluența spectatorilor instituindu-se taxe de intrare. Spectatorii au rămas însă în număr tot atît de mare. La viitoarea ediție, dat fiindcă este vorba de o manifestare sportivă cu caracter tradițional, aceasta va trebui să fie organizată

intr-una din marile săli de sport din Timișoara. Pentru că, îi prevedem un viitor strălucit.

Iată câteva partide frumoase jucate la acest festival :

PANCU GH.

KERTESZ A.

UNGUREANU

CIOLAC

1. e4-c5 2. Cf3-Cc6 3. d4-cd4 4. Cd4-Cf6 5. Cc3-e5 6. Cdb5-d6 7. Ng5-a6 8. Ca3-b5 9. Cd5-Ne7 10. Nf6-Nf6 11. c3-Ne6 12. g3-Ce7 13. Cf6-gf6 14. Ng2-d5 15. 00-Ta7 16. Df3-f5 17. ef5-Nf5 18. De3-Db8 19. Tfe1-f6 20. Dh6-Rf7 21. Tad1-Td7 22. Nh3-Dg8 23. Nf5-Cf5 24. Dh3-Dg6 25. Cc2-Thd8 26. Ce3-Ce3 27. Te3-h5 28. f3-Td6 29. Dh4-d4 30. cd4-Td4 31. Td4-Td4 32. Te4-Td2 33. Dh3-f5 34. Te1-Db6 35. Rh1-Rg6 36. Df1-Dd4 37. Tc1-Db2 38. Tc6-Rg7 39. Dg1-Tf2 40. Ta6-De2 41. Ta7-Rf6 42. Ta6-Rf7 43. Ta7-Re6 44. Ta6-Rd5 0—1.

1. d4-Cf6 2. Cf3-e6 3. Ng5-d5 4. e3-c5 5. c3-Cc6 6. Cbd2-Ne7 7. Nd3-b6 8. 00-Nb7 9. Te1-h6 10. Nh4-Dc7 11. Ng3-Nd6 12. Tc1-Ng3 13. hg3-Td8 14. b4-00 15. Da4-cb4 16. cb4-Dd6 17. a3-a5 18. ba5-Ca5 19. Ce5-Ta8 20. Db4-Tfd8 21. Dd6-Td6 22. Tc7-Tf8 23. Tb1-Na8 24. f3-Ce8 25. Ta7-Cf6 26. Ta6-Cc6 27. Nf1-Tdd8 28. Cc6-Nc6 29. Tbb6-Nd7 30. Cb3-Tb8 31. Ce5-Tb6 32. Tb6-Ta8 33. Tb3-Rf8 34. Na6-Re7 35. Tb4-Rd6 36. a4-Ne8 37. Tb6-Rc7 38. Tb7-Rd6 39. Nb5-Nb5 40. ab5-Ta1 41. Rf2-e5 42. Tb6 1—0.

MARCIA G.

BEER ALFRED

DUMITRACHE

KERTESZ

1. d4-Cf6 2. Cf3-e6 3. e3-c5 4. Nd3-d5 5. b3-Da5 6. Dd2-Dd2 7. Cbd2-Cc6 8. a3-Ne7 9. Nb2-00 10. 00-Td8 11. Tfd1-b6 12. Tac1-Nb7 13. c4-cd4 14. ed4-dc4 15. bc4-Tac8 16. Cb3-a5 17. Cbd2-Cb8 18. Ce5-Cbd7 19. Cd7-Td7 20. f3-Tcd8 21. Nc2-Nc6 22. Rf2-Ce8 23. Ce4-f5 24. Cc3-Td4 25. Td4-Td4 26. Cd5-Nc5 27. Ce7-Rf7 28. Cc6-Td6 29. Re2-Tc6 30. Ne5-Na3 31. Td1-Cd6 0—1.

1. c4-e5 2. Cc3-Cf6 3. Cf3-d6 4. d4-Cbd7 5. e4-Ne7 6. Ne2-00 7. 00-c6 8. Dc2-Dc7 9. Te1-Te8 10. h3-Cf8 11. Ne3-a6 12. de5-de5 13. c5-Ne6 14. Ca4-Tad8 15. b4-C6d7 16. Cb2-Rh8 17. Cc4-Nc4 18. Nc4-Ce6 19. Ne6-fe6 20. Nd2-Cf8 21. Nc3-Cg6 22. Db2-Nf6 23. Tad1-Rg8 24. g3-h5 25. Cd2-h4 26. Cc4-hg3 27. fg3-Td1 28. Td1-Td8 29. Td8-Dd8 30. Dd2-Dd2 31. Nd2-Nd8 32. Nc3-Nc7 33. h4-Rf7 34. h5-Cf8 35. Ne5-Ne5 36. Ce5-Rf6 37. Cf3-Cd7 38. g4-a5 39. g5-Rf7 40. a3-ab4 41. ab4-Cb8 42. Rf2-Re7 43. Ce5-Ca6 44. Cd3 1—0.

P. B.

Turneul internațional BLED — IUGOSLAVIA

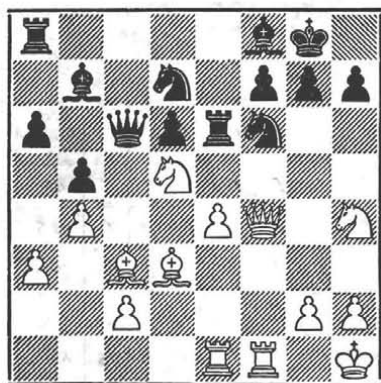
15—23 martie 1985

LOC	NUMELE PRENUMELE	NR S ART	ȚARA	RUNDA									PUNCT
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1.	L. JICMAN	3	ROM.	4 ¹	1 ¹⁵	5 ^{2.5}	9 ^{3.5}	7 ^{4.5}	13 ^{5.5}	16 ⁶	10 ^{6.5}	12 ⁷	7
2	G. BAUMSTARK	1	ROM.	2 ¹	3 ^{1.5}	16 ²	18 ^{2.5}	11 ^{3.5}	7 ^{4.5}	4 ^{5.5}	13 ⁶	9 ^{6.5}	6.5
3-4	B. DEKIĆ	7	YUG.	8 ¹	5 ²	9 ³	15 ⁴	3 ⁴	1 ⁴	10 ^{4.5}	18 ^{5.5}	16 ⁶	6
3-4	I. KOLAR	16	YUG.	15 ^{0.5}	2 ^{1.5}	1 ²	13 ²	5 ³	18 ⁴	3 ^{4.5}	4 ^{5.5}	7 ⁶	6
5-6	K. SKULJ	10	YUG.	9 ⁰	8 ¹	11 ^{1.5}	4 ^{1.5}	15 ^{2.5}	12 ^{3.5}	7 ⁴	3 ^{4.5}	13 ^{5.5}	5.5
5-6	P. KOŠIR	4	YUG.	3 ⁰	6 ¹	8 ²	10 ³	13 ^{3.5}	15 ^{4.5}	1 ^{4.5}	18 ^{5.5}	12 ^{5.5}	5.5
7-12	V. LAP	5	YUG.	6 ¹	7 ¹	3 ¹	12 ²	16 ²	9 ²	14 ³	17 ⁴	2 ⁵	5
7-12	T. RAZINGER	9	YUG.	10 ¹	11 ²	7 ²	3 ²	17 ^{2.5}	5 ^{3.5}	13 ^{3.5}	15 ^{4.5}	9 ⁵	5
7-12	S. IOVANOVIĆ	11	YUG.	12 ¹	9 ¹	10 ^{1.5}	14 ²	5 ^{2.5}	8 ^{2.5}	2 ^{3.5}	6 ^{4.5}	3 ⁵	5
7-12	B. ČAVUZIĆ	13	YUG.	14 ¹	18 ²	15 ²	3 ³	13 ^{3.5}	3 ^{3.5}	9 ^{4.5}	1 ⁵	10 ⁵	5
7-12	N. MARUŠIĆ	15	YUG.	16 ^{0.5}	17 ^{1.5}	13 ^{2.5}	2 ^{2.5}	18 ³	4 ³	8 ⁴	9 ⁴	14 ⁵	5
7-12	S. OREL	18	YUG.	17 ¹	13 ¹	2 ²	2 ^{2.5}	15 ³	16 ³	12 ⁴	7 ⁴	6 ⁵	5
13	T. KOSEC	17	YUG.	10 ⁰	15 ⁰	17 ^{0.5}	15 ^{0.5}	9 ²	10 ²	6 ³	5 ³	8 ⁴	4
14	N. MIHEVC	12	YUG.	16 ⁰	14 ⁰	10 ^{0.5}	5 ^{0.5}	6 ^{1.5}	2 ^{2.5}	18 ^{2.5}	8 ^{3.5}	3 ^{3.5}	3.5
15	V. MARUŠIĆ	14	YUG.	10 ⁰	12 ¹	18 ¹	11 ¹	10 ¹	6 ²	5 ²	2 ³	15 ³	3
16	I. RAVNIK	8	YUG.	9 ⁰	10 ⁰	2 ⁰	6 ¹	2 ^{1.5}	11 ^{2.5}	15 ^{2.5}	12 ^{2.5}	2 ^{2.5}	2.5
17	T. EINSPIELER	2	AUS.	10 ⁰	16 ⁰	17 ^{0.5}	12 ^{0.5}	8 ¹	12 ¹	11 ¹	1 ¹	5 ¹	1
18	P. CECCARONI	6	ITA.	5 ⁰	6 ⁰	20 ^{0.5}	8 ^{0.5}	12 ^{0.5}	16 ^{0.5}	10 ^{0.5}	10 ^{0.5}	18 ^{0.5}	0.5

La turneul internațional feminin disputat în sistemul open la Bled au participat două jucătoare din Timișoara — Ligia Jicman și Gertrude Baumstark, care s-au clasat pe primele două locuri din 18 participante. Au fost jucate partide frumoase, multe din ele încheiate cu combinații spectaculoase. Iată două exemple :

În **partida Jicman L. — Lap V.** (Iugoslavia) în care s-a jucat o variantă a apărării sicilene s-a ajuns la următoarea poziție

alb : Rh1, Df4, Tf1, Te1, Nd3, Nc3, Cd5, Ch4

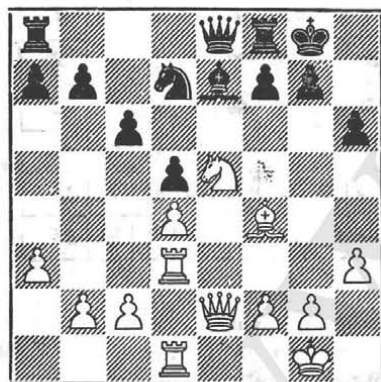
a3, b4, c2, e4, g2, h2

negru : Rg8, Dc6, Te6, Ta8, Nb7, Nf8, Cd7,

Cf6, a6, b5, d6, f7, g7, h7

A urmat 1...Tae8 ? 2. Cf5-Cd5 ? (albul amenința 3. Cd4) 3. Ch6 !-Th6 (la ...Rh8, Df1-C5f6, Dg8-Cg8, Cf7 mat) 4. Df7-Rh8 5. Ng7-Ng7 6. De8 și negrul a cedat în fața matului imparabil.

O altă poziție interesantă a survenit în **partida Baumstark — Iovanović** (Iugoslavia) în care s-a jucat apărarea Caro-Kann :

alb : Rg1, De2, Td1, Td3, Nf4, Ce5

a3, b2, c2, d4, f2, g2, h3

negru : Rg8, De8, Ta8, Tf8, Ne7, Cd7

a7, b7, c6, d5, f7, g7, h6

Partida a continuat cu 1. Te3-Cb6 2. Cg4-Cc8 ? 3. Cf6 !! cu mat sau pierderea damei.

Turneul internațional „Hercules”

Băile Herculane martie 1985

LOC	Numele și prenumele	Tara	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	Total Puncte
1	M. POGOREVICI	ROM	●	1	0,5	1	1	0,5	1	1	1	1	1	1	0	10
2	O. GANT	ROM	0	●	0,5	0,5	0	1	1	1	1	1	1	0,5	1	8,5
3	V. SHIKOVA	BULG	0,5	0,5	●	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1	0	1	1	0,5	7,5
4	G. OLTEANU	ROM	0	0,5	0,5	●	0,5	1	0,5	1	0,5	1	0,5	1	0,5	7,5
5	M. KOVACS	UNG	0	1	0,5	0,5	●	1	0	1	0	1	0,5	0,5	0,5	6,5
6	E. GHINDĂ	ROM	0,5	0	0,5	0	0	●	0	1	0,5	1	1	1	1	6,5
7	M. DUMINICĂ	ROM	0	0	0,5	0,5	1	1	●	0	0,5	0,5	1	0,5	0,5	6
8	M. NECHIFOR	ROM	0	0	0	0	0	0	1	●	0,5	1	1	0,5	1	5
9	S. BOICU	ROM	0	0	0	0,5	1	0,5	0,5	0,5	●	0	0	1	1	5
10	E. NAGROCKA	POL	0	0	1	0	0	0	0,5	0	1	●	0	1	1	4,5
11	D. LAZAREVICI	YUG.	0	0	0	0,5	0,5	0	0	0	1	1	●	0,5	0,5	4
12	L. OTOVIC	YUG.	0	0,5	0	0	0,5	0	0,5	0,5	0	0	0,5	●	1	3,5
13	R. REICHER	ROM	1	0	0,5	0,5	0,5	0	0,5	0	0	0	0,5	0	●	3,5

La turneu internațional „Hercules '85” Otilia Ganț a repurtat un mare succes. locul II, după marea maestră Marina Pogorevici, dar înaintea unui grup de jucătoare cunoscute, din țară și de peste hotare, cit și prima sa notă de maestră internațională. Este un rezultat care demonstrează din plin talentul deosebit al acestei tinere jucătoare care urcă, repede și sigur spre cele mai înalte culmi ale ierarhiei sportive. Partida pe care o redăm ilustrează forța de joc a acestei mari speranțe a țării noastre.

OTILIA GANȚ

DRAGICA LAZAREVICI

1. d4-cf6 2. Cf3-d5 3. Ng5-Ce4 4. Nf4-h6 5. e3-Nf5 6. Nd3-e6 7. c3-Nd6 8. De2-N:f4 9. e:f4 00 10. g3-Cd6 11.

N:f5-C:f5 12. Cbd2-Cbd7 13. g4-Ch4 14. 000-c5 15. g5-h:g5 16. f:g5-C:f3 17. C:f3-c:d4 18. T:d4-g6 19. h4-Rg7 20. h5-Th8 21. Tdh4-Dc7 22. h:g6-T:h4 23. T:h4-f:g6 24. Del De6 25. Dh1-Tg8 26. Cd4-a6 27. Th7-Rf8 29. Df3+ 1-0

Fruntașul TR OVIDIU GANȚ primul campion militar de șah

În ziarul Apărarea Patriei din 3 aprilie 1985 a apărut un articol intitulat „O CONVINGĂTOARE. PLEDOARIE PENTRU SPORTUL MINTII”. În articol se face o relatare despre întrecerea finală a campionatului militar de șah, care s-a desfășurat la Tîrgu Mureș, în cursul lunii martie. După o dispută în nouă runde, însumînd peste 100 de partide, titlul de campion a fost cîștigat de proaspătul recrut Ovidiu Ganț, student la Politehnica din Timișoara.

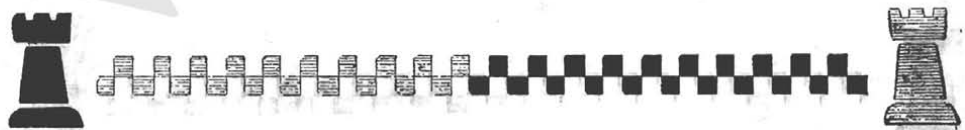
Studentul Ganț s-a format la Școala sportivă din Timișoara, sub îndrumarea profesoarei Ligia Jicman, șefa catedrei de șah. În prezent este legitimat la divizionara A Electromotor și este antrenat de maestrul internațional Emil Ungureanu. Serios și muncitor, Ovidiu Ganț s-a pregătit cu multă conștiinciozitate, obținînd rezultate bune atît la învățătură cit și la sport.

Obținerea titlului de campion militar de șah al țării i-a prilejuit și atribuirea unei note de candidat maestru. Este saltul pe care îl face acest tînar sportiv de la care așteptăm noi rezultate, pe măsura unui talent care se afirmă tot mai mult.

ERWIN MOZEȘ cîștigătorul turneului de la TAPOLCA, UNGARIA

În cursul lunii aprilie 1985 a avut loc la Tapolca, Ungaria, un turneu internațional la care au participat jucători din cinci țări: Austria, Iugoslavia, Polonia, România și Ungaria. Concursul a avut o medie ELO de 2331 (cat. IV-a) și s-au confruntat 3 maeștrii internaționali, 9 maeștrii FIDE și 2 maeștrii ai sportului. Pe primul loc s-a clasat jucătorul Erwin Mozeș de la AEM Timișoara, cu 9 puncte din 13. Cu această ocazie jucătorul timișorean a obținut cea de a doua notă de maestru internațional.

Performanța realizată de Mozeș este foarte meritorie. Ea răsplătește un jucător serios, foarte bine pregătit, apreciat în cadrul colectivului pentru comportarea sa prietenoasă, pentru spiritul de colegialitate și corectitudinea de care dă permanent dovadă.

ULTIMA ORĂ

DANA NUȚU calificată în interzonal

Turneul zonal feminin de șah disputat la Veliko Tîrnovo (Bulgaria) în cursul lunii aprilie 1985 a fost urmărit cu multă emoție de iubitorii șahului din țara noastră. La turneu au participat cele mai bune jucătoare din cinci țări — Bulgaria, Cehoslovacia, Polonia, România și Ungaria — care au ocupat locuri fruntașe la ultima Olimpiadă. La turneu au participat Elisabeta Polihroniade-Rusu, mare maestră, Dana Nuțu, maestră internațională, Gabriela Olărașu, vicecampionă mondială de juniori a Europei și Cristina Bădulescu, o tânără speranță a țării noastre. La capătul unor întreceri viu disputate Dana Nuțu a reușit să se califice pentru interzonal. Foarte bine s-au comportat toate reprezentantele noastre, cele două tinere jucătoare obținând fiecare cît o notă de maestră internațională.

La un turneu de tip zonal obiectivul principal al participanților este calificarea. Reușita sportivei Dana Nuțu constituie o nouă dovadă a forței de joc, a ambiției și tenacității cu care luptă sportiva noastră, mai ales atunci cînd sînt în joc interesele țării. Și de data aceasta a demonstrat un joc complet, în care strategia se îmbină cu calități tactice și o forță de calcul ieșite din comun. La turneul recent încheiat, finisul a fost însă foarte prudent, reprezentanta noastră dorind să evite orice riscuri privind calificarea.

Iată clasamentul final :

1—2	VERÓCI SZUZSA	Ungaria
	BRUSTMAN	Polonia
3—4	NUȚU DANIELA	România
	NANKA MARIA	Ungaria
5	VISZE MARGARETA	Polonia

Un merit în comportarea bună a reprezentantelor noastre revine Federației de specialitate care a asigurat jucătoarelor un grup puternic de secundanți, în frunte cu Mircea Pavlov și Șerban Neamțu, antrenori emeriți.

Din repertoriul jucătorilor timișoreni

Partide, finaluri, aprecieri...

KORCINOI ȘUBĂ
Turneul internațional de la Beersheva,
Israel 1984

1. d4-Cf6 2. c4-e6 3. Cf3. Albul evită prin această mutare Apărarea Nimzovici și propune intrarea în Indiană nouă. 3...c5. Prin această continuare negrul conduce jocul înspre apărarea Tarrasch, în cazul în care albul ar fi urmat jocul prin 4. e3 sau 4. Cc3, fie înspre Apărarea Benoni, prin mutarea albului 4. d5, pe care de altfel Korcinoi o preferă. A urmat 4. d5-c : d5 5. c : d5-d6 6. Cc3-g6 7. Nf4. În repertoriului vicecampionului mondial această continuare este o surpriză. Mai des jucată era varianta începând cu 7. g3 în care, la Olimpiada de la Lucerna din 1982, a reușit să-i pună probleme serioase lui Garri Kasparov. Partida cu actualul șalanger la titlul mondial Korcinoi a pierdut-o, deși avusese șanse clare de remiză. Prin complicațiile apărute în domeniul teoretic această deschidere este o armă periculoasă în mina unui jucător experimentat, bun tactician. În partidă,

Șubă a continuat cu planul cel mai exact: 7...a6 8. e4-Ng7 9. Da4-Nd7 10. Db3-Dc7. Mai bine decât 10...De7 11. D : b7-00 12. 000-C : e4 13. Te1-N : c3 14. b : c3-Df6 15. T : e4-D : c3 cu avantaj pentru alb, Teoria modernă a deschiderilor nu face aprecieri exacte asupra sacrificiului de piesă propus de Korcinoi prin 11. N : d6 ! ? cu scopul înlăturării damei negre din apărarea cîmpului b7 și al capturării turnului negru a8. A urmat 11...D : d6 12. D : b7-00 13. e5. La 13. D : a8 ? ar fi urmat 13...Db6 ! cu ideea cîștigării unei piese prin 14...D : b2 sau a pierderii damei albe prin 14...Nb7. Mutarea din partidă constituie rodul analizelor personale ale lui Korcinoi și ale secundanților săi. După cum recunoștea V. Korcinoi la sfîrșitul partidei, mutarea excepțională 13...Nc8 !! găsită de marele maestru M. Șubă la tabla de joc răstoarnă analizele, reabilitînd varianta. Lui Korcinoi îi scăpase această posibilitate. S-a continuat cu 14. D : a8-Db6 15. N : a6. Albul sacrifică nebunul pentru a evita amenințarea decisivă Nb7 cu capturarea

damei albe. Korcinoi ar fi putut salva dama prin 15. 000-Nb7 16. Ca4-Db4 17. Da7-C:e4, urmat de 18...Nh6 sau 18...C:f2, dar avantajul pe care îl obţinea negrul era hotărîtor. Sacrificiul de piesă nu dă compensaţie suficientă albului. 15...N:a6 16. 000-Cg4 17. d6. Ce altceva? 17...C:e5?! Negrul greşeşte uşor, mai clar era C:f2 sau Cd7. Albul reuşeşte în sfîrşit să-şi activeze dama. 18. C:e5-N:e5 19. Df3-Cd7 20. Thel-Tb8 21. Td2-Nb7 22. De3. Negrul are o piesă în plus şi atacă, dar greşeşte prin 22...Nd4? Mult mai simplu ar fi fost după 22...Ng2 23. f3-Nd4!! Astfel Korcinoi a mai obţinut un scurt răgaz în amînarea deciziei finale. S-a continuat cu 23. Dg3-Cf6 24. Te7-Nc8 Greşit era 24...Ch5? din cauză de 25. d7!!-C:g3 26. Te8-Reg7 27. T:b8 cu ideea transformării pionului în damă prin d7-d8D. Albul reuşeşte să reducă forţa atacului negru prin schimbul damelor, dar în acest mod se condamnă la acceptarea unui final pierzător: 25. Ca4-Db5 26. Db3-D:b3 27. a:b3-Ne6 28. Tc7-Ce4 29. Te2-Cd6 30. C:c5-Nf5 31. Td2?? O nouă greşeală gravă a lui Korcinoi ce duce la pierderea unei calităţi: 31...N:c5 şi albul a cedat. Negrul cîştigă duelul teoretic într-o variantă foarte tăioasă, cu posibilităţi tactice nebănuite.

Rezultatul obţinut de Şubă în confruntarea cu vicecampionul mondial constituie o victorie antologică!

Margareta Mureşan

UHLMANN W.

MOZES E.

MMI 2480

FM 2305

Turneul internaţional, Kecskemét,
Ungaria, 1984

1. c4-e5 2. Cc3-d6 3. Cf3-c5?! 4. e3-Cc6 5. d4-e:d4 6. e:d4-Ng4 7. Ne2-Cf6 8. 00-Ne7 9. Ne3-00 10. h3-Nh5. (Desigur, nu mergea 10...N:f3 11. N:f3-

c:d4 12. N:d4-C:d4 13. D:d4, cu mare avantaj pentru alb) 11. a3-Te8 12. Tb1-Tc8 13. d5!-Cb8 14. Da4-a6 15. b4!-b6 16. b:c5-b:c5 17. Tb7-Cfd7!?! (Cu ultimele mutări forţate, albul a obţinut avantaj de spaţiu. Poziţia este însă echilibrată; negrul nu are slăbi-ciuni) 18. Cd2-Ng6 (Schimbul nebuniilor era favorabil albului) 19. Cce4? (Începutul unui plan greşit, care permite negrului să cîştige un pion. În analizele de după partidă marele maestru Uhlmann a arătat că jucînd la mutarea anterioară Cce4 albul ar fi obţinut joc superior) 19...f5! 20. Cg3- (La 20. Cc3 decide 20...Nf6 urmat de f4 cu cîştig de piesă) 20...Nh4 21. Ch5-N:f2!! (O mutare splendidă care putea decide partida; la R:f2-De7, Db3-N:h5, N:h5-Dh4+, Rg1-D:h5 cu avantaj pentru negru) 22. T:f2-N:h5 23. N:h5-T:e3 24. Cf1-Te7 25. Tfb2-Cf6 26. Nf3-T:b7 27. T:b7Tc7 28. Da5 (jucînd 28. Tb1 albul păstra compensaţie pentru pionul pierdut) 28...Td7 29. Db6-D:b6 30. T:b6-Td8 31. Cg3-g6 32. Ce2-Rf7 33. Cf4-Re7 34. Ce6-Cbd7! (Fără această replică, albul ar fi stat mai bine. Din păcate, deşi am avantaj, sînt în mare criză de timp) 35. T:a6-Tb8 36. h4-Ce5 37. Ne2-Tb2 38. Cf4-Tc2 39. Ta7+ — Re8 40. Ta8+ — Re7 41. Ta7+ şi remiză.

În poziţia finală negrul putea încerca cîştigul, după 41...Cfd7, dar minuţul de gîndire rămas pentru cele 9 mutări (controlul se făcea la 50 mutări pentru 2h30') m-a determinat să accept propunerea de remiză a adversarului. O variantă analizată imediat după partidă întăreşte impresia că negrul are o poziţie superioară: 41...Cfd7 42. a4-C:c4 43. a5-Cce5 44. Nb5-Tb2 45. Nc6-c4 cu avantaj.

Prin această remiză am reuşit să mă număr printre frunţaşii turneului

open de la Kecskemét 1984, încheiat cu următorul rezultat: 1—2 Uhlmann și Vogt (R.D.G.) 9 puncte din 11 posibile, 3—8 Grünberg-Mozeș (R.S.R.), Perényi, Forgacs (R.P.U.), Gauglitz (R.D.G.), Holzhäuer (R.F.G.) 7 puncte.

MOZEȘ E.

FORGACS GY.

Fm 2305

IM 2400

Kecskemét, 1984

1. g3-g6 2. Ng2-Ng7 3. e4-c5 4. Ce2-Cc6 5. c3-e5 6. d3-Cge7 7. Ne3-b6! (Negrul pregătește înaintarea d5) 8. Da4-00 9. 00-Nb7 10. d4-e: d4 11. c: d4-d5 12. Cbc3-c: d4 13. C: d4-C: d4 14. N: d4-Nc6? (Prima inexactitate. Jucînd 14... N: d4 15. D: d4-e4 16. D: d8-Ta: d8 17. C: e4 partida s-ar fi terminat repede remiză) 15. Db4-N: d4 16. D: d4-c: e4 17. Df6! (Mutare excelentă care subliniază eroarea negrului de la mutarea 14-a. Piesele negre nu ocupă poziții armonioase. Greșit era 17. D: d8-Ta: d8 18. C: e4-f5 19. Cc3-N: g2 20. R: g2-Td2+, varianta luată în calcul de adversarul meu) 17... Dc7 18. C: e4-N: e4? (Deși negrul are probleme datorită slăbirii cîmpului f6, finalul ales nu oferă șanse) 19. N: e4-Tad8 20. Tac1-Dd6 21. D: d6-T: d6 22. Tc7-Te6 23. Nf3-a5 24. Td1-Cf5 25. T1d7-h5 26. h3-Tf6 27. Tc6-T: c6 28. N: c6-Tc8 29. Nd5!-Tc1+ 30. Rg2-Rg7 (La 30... Ch6 cîștigă Td6 cu atac simultan asupra pionilor b6 și g6) 31. T: f7+—Rh6 32. Tf6-Tc2 33. Ne4-T: b2 34. N: f5-Rg5 35. T: g6+—Rf5 36. Th6!-a4 (La 36... Rg5 decide 37. Td6-a4 38. h4+—Rf5 39. Th6-T: a2 40. T: h5+, urmat de Tb5) 37. T: h5-Re6 38. Th6+—Rd7 39. g4-b5 40. a3!-Tb3 41. Th5!-Rc6 42. g5-Rd6 43. g6-Re7 44. Tf5-Td3 45. g7-Td8 46. T: b5-Rf7 47. Tg5-Rg8 48. h4 și; în fine negrul a cedat.

Comentarii de Mozeș E.

ALEXANDRU ROMULUS

ROZVAN MIRCEA

Sferturi de finală R.S.R., 1963

1. d4-Cf6 2. c4-e6 3. Cf3-b6 4. g3-Nb7 5. Ng2-Ne7 6. Cc3-Ce4 7. Ce4-Ne4 8. 00-00 9. Ce1-Ng2 10. Cg2-d6 11. e4-c5 12. d5-Cbd7 (Ambele părți și-au cristalizat planul: albul va pregăti împingerea tematică c5 întîrziind tactic contra-jocul negrului cu f5, iar negrul va căuta să întîrzie înaintarea c5 pregătind în același timp avansarea f5) 13. Dc2-a5 14. Ne3-Ng5 15. b3 (Nu mergea 14. f4-ef4 15. gf4-Nh6 cu ideea f5±) 15... Ne3 16. Ce3-g6 17. b4-Cf6 18. Rg2-Dd7 (Ambele părți și-au terminat pregătirile și încearcă să-și realizeze planurile strategice) 19. a3-Ch5 20. De2-f6 21. b4-De8 22. Dc2-Dd7 23. f3?! (Mai bine propunerea de remiză prin repetarea mutărilor 23. De2, etc. Este totuși de semnalat și posibilitatea negrului de a juca la un moment dat Cf4, ef4, Dg4 și f3, etc. — +, ca și mutarea De2, care prevenea tocmai această posibilitate. Prin mutarea 23. f3 se previne combinația de mai sus, dar permite realizarea planului strategic al negrului) 23... f5 24. ef5-gf5 25. g4-Cf4+ 26. Rh1-fg4 27. fg4-ab4 28. ab4-Ta1 29. Ta1-h5! (Negrul a luat-o înaintea albului și strategic stă mai bine: un cal bine instalat în f4, imposibilitatea instalării unui cal la f5 și o structură de pioni vulnerabilă) 30. Tg1-Rh8! 31. c5 (Albul și-a realizat planul strategic, dar prea tîrziu și negrul rezolvă pe cale tactică avantajul strategic) 31... bc5 32. bc5-hg4 33. cd6-cd6 34. Tg4-Cd5 35. Dg6-Cf6! 36. Tg3-Dh7! 37. Cc4-Dh4 38. Rg1-Tg8! și albul cedează.

Comentarii de Mircea Rozvan

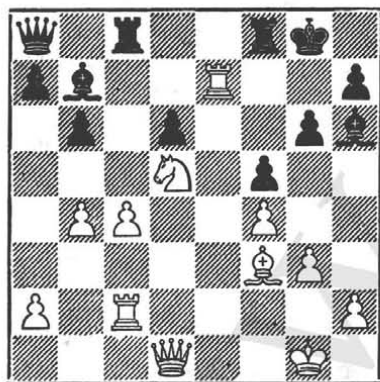

MARGARETA MUREȘAN

V. RAMON

Olimpiada Salonic, 1984

1. Cf3-Cf6 2. c4-c5 3. Cc3-Cc6 4. d4-c:d4 5. C:d4-g6 6. e4-Ng6 7. Ne3-00 8. Ne2-b6 9. 00-Nb7 10. f3-Tc8 11. Tc1-C:d4 12. N:d4-Nh6 13. Tc2-Ch5 14. g3-Cg7 15. f4-f5 ?! (Mai bine era 15... d6) 16. e5! (Piese ușoare ale negrului stau nefiresc, este greu de găsit un plan rapid de repliere) 16... Ce6 17. Ne3-De8 18. Cd!-d6 (Nu era mai bine nici 18... N:d5 19. c:d5-Cc5 20. b4 cu avantaj decisiv pentru alb) 19. e:d6-e:d6 20. Nf3! (Piese albe ocupă cimpurile cele mai importante din centru tablei, amenințând câștig de material) 20... Cc5 21. N:c5-T:c5 (Dacă s-ar fi jucat 21... d:c5, albul ar fi câș-

tigat o piesă prin 22. Te2-De8 23. Ce7 și la 22... Df7 28. Te7) 22. Te1-Da8 (Poziția albului este superioară, dezno-dământul partidei se apropie pe cale tactică 23. b4!-Tc8 24. Te7 (Tot la fel de eficace ar fi fost 25. Ce7, cu câștigul calității — vezi diagrama) 24... Tf7 25. T:b7! (Un sacrificiu de calitate care face orice rezistență de prisos) și

negrul cedează (La 25... D:b7 se pierde damă prin 26. Cf6 și T:b7, iar la 25... T:b7 urma 26. Ce7-Rh8 27. N:b7-D:b7 28. C:c8-D:c8 29. Dd6 cu avantaj decisiv. Nu mergea continuarea 26... T:e7 27. N:a8-T:a8 și albul rămâne cu damă pentru nebun).

Comentarii Margareta Mureșan

GERTRUDE BAUMSTARK

G. MIULESCU

Călimănești, februarie 1985

1. e4-c5 2. Cf3-e6 3. d4-c:d4 4. C:d4-Dc7 5. Nd3-Cc6 6. C:c6-D:c6 7. 00-a6 8. Cc3-d6 9. a4-b6 10. De2-Cf6 11. Ng5-Nb7 12. N:f6-g:f6 13. Cd5-Ne7 14. Cb4-Dc8 15. Ta3-a5 16. Tc3-a:b4 17. T:c8-T:c8 18. Na6-N:a6 19. D:a6-00 20. D:b6-T:c2 21. D:b4-Tfc8 22. a5-T2c4 23. Db7-T8c7 24. Db3-d5 25. e:d5e:d5 26. a6-Nd6 27. Db8-Rg7 28. a7 și negrul cedează.

L. SAPI

I. BIRIESCU

Polă (Iugoslavia), 1984
Gambitul Volga

1. d4-Cf6 2. c4-c5 3. d5-b5 4. c:b5-a6 5. e3-g6 6. Cc3-Ng7 7. Cf3-00 8. a4-e6 9. e4-Nb7 10. Ng5-e:d5 11. e5-De8! 12. Ne2-Ce4 13. Nf4-C:c3 14. b:c3-d6 15. b:a6-C:a6 16. Tb1-Nc6 17. Tb6-d:e5 18. C:e5-N:e5 19. N:c5-D:e5 20. T:c6-D:c3+ 21. Dd2-Da1+ 22. Dd1-D:d1+ 23. N:d1-Cb4 24. Tc7-Cd3 25. Re2-c4 26. Nc2-Cf4 27. Rd2-C:g2 28. Tb1-Cf4 29. Td7-Tfe8 30. Tbb7- Te2+ 31. Rd1-T:f2 32. T:f7-Tf1+ 33. Rd2-c3+ (0-1).

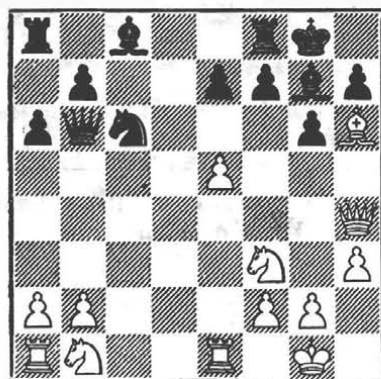
I. BIRIESCU

J. MICHENKA

Trinec (Cehoslovacia), 1984

Apărarea siciliană

1. e4-c5 2. Cf3-Cc6 3. Nb5-g6 4. 00-
Ng7 5. c3-Cf6 6. Te1-00 7. h3-a6 8. N :

c6-d : c6. 9. d4-Cd7 10. Ne3-c : d4 11.
c : d4-c5 12. e5-c : d4 13. D : d4-Cb8 14.
Dh4-Cc6 15. Nh6-Db6 (vezi diagramă) 16.
Cc3 ! D : b2 17. Cg5-Db4 18. Cce4-f6 ?
19. e : f6-e : f6 20. C : h7-g5 21. Ch : f6-
T : f6 22. C : f6-N : f6 23. Te8+ Rh7 24.
Dh5 și negrul cedează.

CHIRICUTA MARIUS

ARDELEANU ALIN

Turneul internațional EMT '85

1. e4-c5 2. Cf3-d6 3. d4-Cf6 4. Cc3-
cd4 5. Cd4-a6 6. Ng5-e6 7. Dd3 (albul
încearcă să evite variantele compli-
cate ce survin după 7. f4) 7... Cbd7 8.
f4-Dc7 9. Ne2-Ne7 10. De3 (cu ideea
10... b5- 11. Nf3-Nb7 12. e5-de5 13. fe5-
Cg8± ; dar...) 10... b5 (continuarea
normală 10... h6 asigură negrului joc
bun) 11. Nf3-Nb7 12. e5-de5 13. fe5-Ce5 !
(aspectul estetic pe primul plan ! vezi

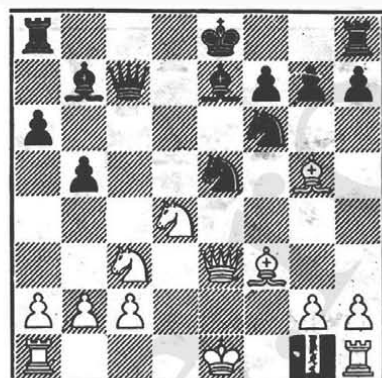

diagrama) 14. Nb7-Db7 15. De5-Dg2 16.
Tf1 (16. 000-Cd7 ♞) 16... Td8 ! 17.
Nd2 ? ! (greu de găsit o mutare salva-
toare. La 17. Cce2 putea urma 17... h6
18. Nf6-Nf-6 19. Tf6-gf6 20. Df6-Tg8 ! ±)
17... Cg4 18. Df4-Nh4+ 19. Rd1-Td4 20.
Df7-Rd8 21. Ce2 (albul speră în conti-
nuarea 21... Ce3+ ? 22. Rc1-Df1+ —
22... Cfl ? ? 23. Na5+ — Rc8 24. Dc7 —
23. Df1-Cf1 24 Cd4 cu prelungirea ago-
niei) 22... Ng5 !! și albul cedează.

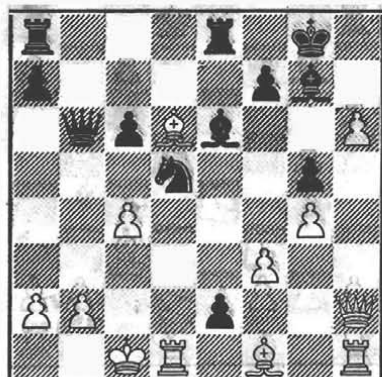
ARDELEANU ALIN

KISS OCTAVIAN

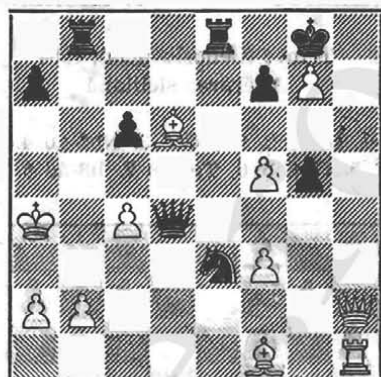
Campionatul R.S.R. juniori, 1984

1. e4-c5 2. Cf3-d6 3. d4-Cf6 4. Cc3-
cd4 5. Cd4-g6 6. Ne3-Ng7 (Varianta dra-
gonului, o specialitate a jucătorului
bucureștean) 7. f3-Cc6 8. Dd2-00 9. 000-
d5 10. ed5-Cd5 11. Cc6-bc-6 12. Nd4-e5 13.
Nc5-Ne6 14. Ce4 (Într-un concurs sis-
tem elvețian foarte scurt, numai 9
runde, ești obligat să joci mereu la cîș-
tig. De aceea am ales una dintre va-
riantele cele mai tăioase) 14... Te8 15.
h4-h6 16. g4-Dc7 17. h5 (Teoria reco-
mandă 17. g5-h5 18. Nc4-Ted8 19. Del !-
Tab8 20. Th2±) 17... g5 18. Nd6-Db6
19. Cg5 ! ? (Aceasta era ideea mutării
17. h5) 19... e4 ! 20. c4-hg5 21. h6-e3 22.

Dh2-e2 ? (Era mai bine 22...Db2+ restituind figura — vezi diagrama) 23. **hg7 !!-De3+** 24. **Rc2-Nf5+** (Disperare) 25. **gf5-ed1D+** 26. **Rd1-Dd4+** 27. **Rc2-**

Ce3+ 28. **Rb3-Tab8+** 29. **Ra4!** (poziția finală merită o diagramă (1-0).

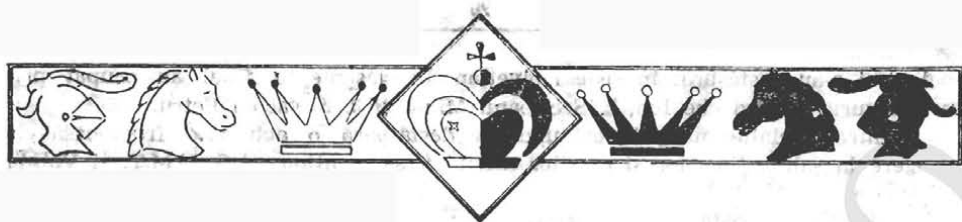
Comentarii de Alin Ardeleanu

O APRECIERE STIMULATOARE

Consiliul județean pentru educație fizică și sport a stabilit primii 10 sportivi ai județului pe anul 1984, la seniori și juniori. Printre acești 20 de sportivi fruntași sint 5 șahiști. Dacă ne gândim că în județ activează 32 discipline sportive, ne putem da seama de valoarea aprecierii făcute.

O apreciere care ne bucură și, în acelaș timp, constituie un element puternic stimulator !

DIVERSE

Șahul de masă

În afară de activitatea de îndrumare și sprijin acordată sportului de performanță, Comisia de șah a Consiliului județean de educație fizică și sport a desfășurat o muncă susținută privind șahul ca activitate de masă. Au fost inițiate numeroase concursuri, unele în organizarea directă a Comisiei județene de șah, altele desfășurate sub formă de întreceri pe secții și finală pe unitate, organizate de asociațiile sportive ale întreprinderilor respective. Cele mai multe din aceste concursuri au fost închinat unor evenimente politice deosebite: Cel de al XIII-lea Congres P.C.R., Alegerile din 17 martie 1985, sărbătorile de 23 August sau 1 Mai.

În organizarea Comisiei județene de șah a avut loc „Cupa închinată celui de al XIII-lea Congres P.C.R.” la care au participat 38 de sportivi. Pe primele trei locuri s-au clasat: 1. Kurunczi Dezideriu, 2. Veveriță Dan și 3. Gama Alexandru. Comisia județeană de șah a organizat și „Cupa Primăverii '85”, la care au luat parte 36 de participanți, repartizați în trei grupe a 12 jucători. La această întrecere s-au evidențiat în mod deosebit: în grupa I elevul Trifan Viorel, o autentică speranță; în grupa a II-a Mihălceanu Teofil și Sugy Adalbert; în grupa a III-a Seceleanu Mihai și eleva Adamescu Alina, care a luptat de la egal la egal cu băieții — unii dintre ei jucători maturi.

Concursuri și întreceri sub diferite forme au fost organizate și la marile întreprinderi din Timișoara. Menționăm între acestea, cu titlul de exemplu:

— A.S. ELECTROMOTOR a organizat „Cupa 23 August '84” la care au participat, pe secții ale întreprinderii, 64 de jucători, după care s-a disputat finala, cu 24 de participanți. Pe primele locuri s-au clasat: 1. Oană Ioan, 2. Sporn Evaldt și 3. Popovici Liviu.

— A.S. AEM s-a remarcat prin organizarea unui mare număr de concursuri populare de șah, la care au participat muncitori de la întreprindere, elevi și studenți fără calificări sportive, cît și participanți din comunele vecine. În plus au fost organizate întreceri pe secții destinate obținerii categoriilor III și II de către muncitorii întreprinderii.

— A.S. TEHNOMETAL a organizat „Cupa 17 martie 1985” la care au luat parte 32 de jucători, împărțiți în 4 grupe. După disputarea primelor runde în grupe, ulti-

mele trei s-au desfășurat în sistem elvețian. În clasamentul final au ocupat primele locuri: 1. Iordache Ion, 2. Seceleanu Mihai și 3. Novaconi Petru.

Printre celelalte întreprinderi unde se desfășoară o activitate fructuoasă de atragere la șah a tinerilor și copiilor merită a se menționa A.S. U.M.T. și Voința Timișoara.

În fine, pe această linie de atragere a tinerilor spre șah sînt de citat simultanele, cum este acela susținut de profesorul Jicman la Palatul pionierilor. Această organizare a simultanelor la școli este încă deficitară, deși mulți dintre profesorii de educație fizică și sport și-au luat angajamente în acest sens. Dar, cea mai mare deficiență pe acest plan este a Comisiei județene de șah care nu a făcut eforturi suficiente cu privire la răspîndirea practicii sportului minții în cadrul județului. Pentru remedierea acestei deficiențe au fost luate măsuri, mai ales privind stimularea organelor locale care nu acordă atenție suficientă acestui sport.

Știați că...

...Cea mai veche notație șahistă datează din secolul al XIV-lea și este cuprinsă într-un manuscris al lombardezului Nicola de Nicolai?

...Pentru primele mutări a celor doi adversari există 169,5 quadrilioane de posibilități. Pentru executarea tuturor acestor mutări întreaga populație a globului ar fi ocupată peste 200 miliarde de ani?

...Matematicianul și filozoful Jean-Jacques Rousseau (1712—1778) la vîrsta de 18 ani era atît de pasionat de jocul de șah încît i-au trebuit eforturi deosebite pentru a putea renunța, în caz contrar nu s-ar fi putut ocupa de altceva?

...Un vechi proverb chinez spune: „Arată-mi cum joci șah și eu îți voi spune ce poți ajunge“?

...Pînă în anul 1200 nebunii puteau muta în diagonală numai pînă la trei cîmpuri, în schimb însă puteau sări o figură?

...Yehudi Menuhin, virtuos al viorii, la vîrsta de 12 ani, după o seară de concert la opera din Paris, juca șah la cafenea, în timp ce acorda interviuri ziariștilor?

...Benjamin Franklin, savant, om de stat, filozof și inventator al secolului XVIII-lea, a scris prima carte de șah în America? Purta titlul de „Morales of Chess“.

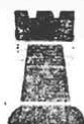
...José Raoul Capablanca, campionul mondial de mai tîrziu, a cîștigat la 13 ani titlul de campion al Cubei, învingînd pe Juan Corza.

...Primul timbru cu motiv șahist a fost scos în 29 sept. 1947 de administrația poștală a R.P. Bulgare, cu ocazia jocurilor balcanice?

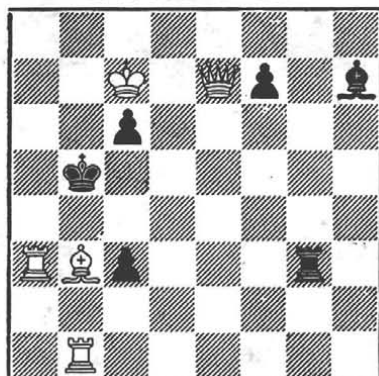
...Samuel Reshevski, copilul minune al șahului, a stat întîmplător, în anul 1920, în aceeași bancă la Chicago, cu copilul minune al filmului Jacky Coogan?

...Alexandr Alexandrovici Alehin a compus primele sale probleme de șah și studii de final la vîrsta de 7 ani, în 1900, cu ocazia călătoriei făcută cu părinții la expoziția mondială din Paris.

Dana Nușu

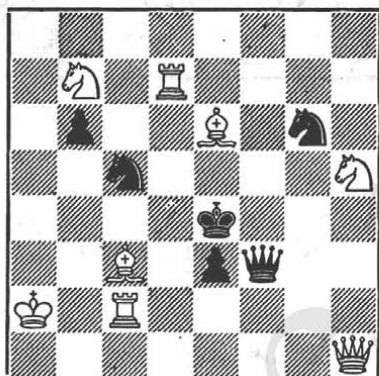

1. G. F. ANDERSON

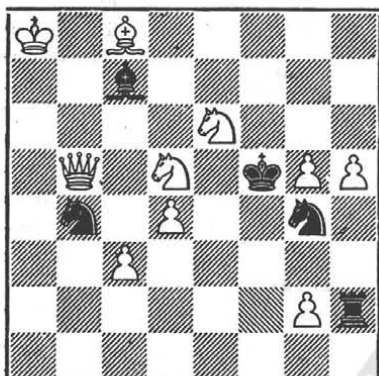
Mat în două mutări

2. H. BAHR

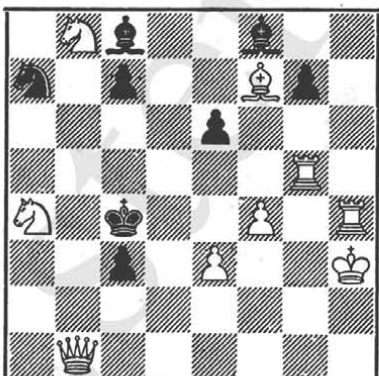
Mat în două mutări

3. E. BAUMGARTEN

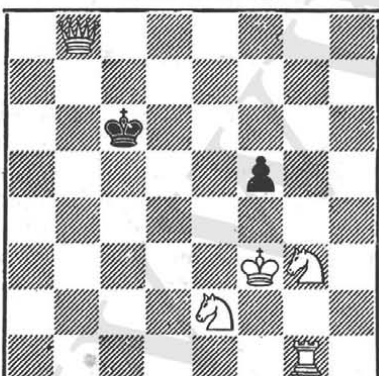
Mat în două mutări

4. P. F. BLAKE

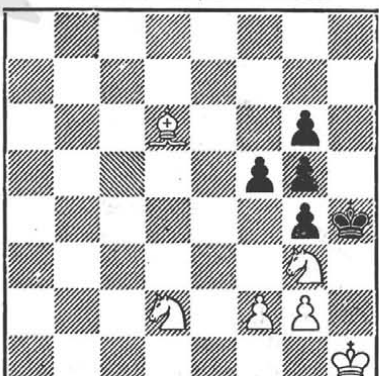
Mat în două mutări

5. M. HAVEL

Mat în trei mutări

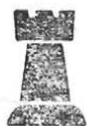
6. H. v. GOTTSCHALL

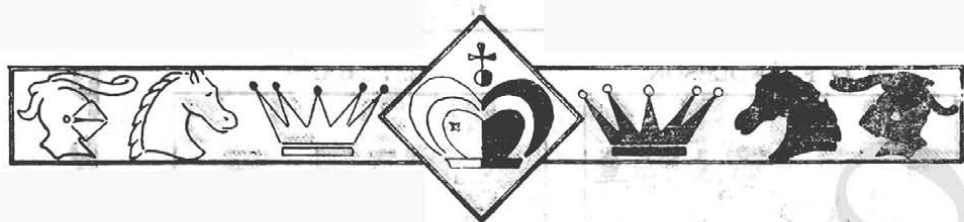

Mat în patru mutări

PROBLEME

Dezlegări
la pagină

Șahul și filatelia

Uniunea Republicilor Socialiste Sovietice

Primul timbru aparținând tematicii de șah a fost emis în Bulgaria cu prilejul jocurilor balcanice din 1947. Un an mai târziu o a doua serie de timbre pe teme de șah a fost emisă de poșta Uniunii Sovietice cu ocazia campionatului mondial de șah a cărui a doua rundă s-a desfășurat la Moscova. Câștigător a fost Mihai Botvinnik care a devenit astfel cel de al șaselea campion mondial. El se situează pe lista campionilor mondiali după genialul Alexandr Alexandrovici Alehin, care a dominat o lungă perioadă de timp toți șahiștii din acea epocă, dând o deosebită strălucire acestui sport. Marele șahist rus în cei 37 de ani de activitate competițională a jucat aproximativ 50 000 de partide, în turnee, meciuri sau simultane. Alehin a participat la 87 de turnee: în 62 a cucerit locul I; de asemenea a jucat 5 meciuri pentru campionatul mondial, fără să mai vorbim de numeroasele participări la turnee mărunte și partide de demonstrație. Remarcabilă este și activitatea sa de publicistică.

Bolnav și sărac, Alehin se stinge din viață pe neașteptate la 24 martie 1946, în fața tablei de șah, într-o modestă cameră de hotel din cartierul Estorial al Lisabonei, în speranța confruntării cu Botvinnik pentru titlul de campion mondial, pe pământul natal.

În istoria șahului anul 1948 marchează momentul în care s-au făcut evidente primele semne ale unei ascensiuni fără precedent a școlii de șah sovietice. A fost și anul când în Uniunea Sovietică au început emisiunile de timbre care au fost puse în circulație cu ocazia diferitelor confruntări pentru titlul mondial desfășurate în această țară.

Astfel, la 20 noiembrie 1948, poșta sovietică a emis o serie de timbre poștale, compusă din trei timbre dantelate, cu dantelura de 12 și cu un tiraj de 350 000 serii complete, în valoare de 30 copeici, 40 copeici și 50 copeici. Timbrele de 30 și 50 copeici redau clădirea uniunii sindicatelor (palatul sindicatelor) în care s-au jucat partidele la Moscova, iar timbrul de 40 copeici redă placheta — scut al campionatului — destinată a fi înmănată noului campion. Pe durata turneului de la Moscova și anume din 10 aprilie—18 aprilie 1948, tot la Moscova a fost dată spre întrebuințare a ștampilă poștală specială.

Se include în tematica șah și timbrul emis de poșta sovietică din seria apărută la 15 mai 1952, cu ocazia aniversării a 15 ani de la apariția Constituției U.R.S.S. Acest timbru prezintă muncitori la o casă de odihnă, cum stau în fața tablei de șah.

Această serie a fost emisă într-un tiraj de 500 000 serii complete şi are 4 timbre de a câte 40 copeici fiecare, dar numai a doua valoare din serie are motive de şah şi poate fi inclus în tema şah. Seria este dantelată, cu o dantelură de 12. Aceleaşi motive au apărut mai târziu şi pe timbrele emise de alte ţări, ca de exemplu Ungaria în 1950 şi China în 1956.

Cu ocazia comemorării a 50 ani de la moartea lui Mihail Ivanovici Cigorin, care a avut loc la 30 august 1958, în U.R.S.S. s-a emis un timbru cu portretul comemorativului, într-un tiraj de 1 000 000 de exemplare, avind valoare nominală de 40 copeici. Timbrul este dantelat şi are o dantelură de 12 : 12.

Mihail Ivanovici Cigorin deşi nu a fost campion mondial de şah, el este considerat unul dintre cei mai buni şahişti al epocii sale.

În perioada 21.XI—20.XII.1962, la Erevan a avut loc Campionatul U.R.S.S., cu care prilej a fost emis un timbru în valoare nominală de 4 copeici, cu un tiraj de 300 000 serii complete. Timbrul este dantelat şi ne redă între altele şi trei figuri de şah, într-un mod foarte expresiv.

Tot cu acest prilej a fost emis şi un plic poştal ocazional şi s-a pus în circulaţie spre întrebuinţare două ştampile poştale (neagră, din 21.XI.—19.XII. şi roşie, numai pentru 20.XII.1962) la poştă din Erevan. Câştigătorul acestui campionat a fost Victor Korcinoi.

La Moscova între 22.III. şi pînă la 20.V.1963, a avut loc meciul pentru desemnarea campionului mondial între Botvinnik şi Petrosian. Cu această ocazie la 18.V.1963 a fost emisă o serie dantelată de trei timbre şi o serie nedantelată de trei timbre. Timbrele au valoare nominală de 4 copeici, 10 copeici, şi 16 copeici. Timbrul de 4 copeici prezintă medalia destinată a fi înminată învingătorului, frumos stilizată în gravură, timbrul de 6 copeici redă motive şi figuri de şah stilizate, iar timbrul de 16 copeici redă clădirea Teatrului de Estradă (sala are o capacitate de 1 500 locuri) în care s-a disputat această confruntare.

Timbrele ştampilate au fost emise într-un tiraj de 3 milioane serii complete, iar timbrele nedantelate cu un tiraj de 500 000 serii complete. Învingător a fost declarat Petrosian cu un rezultat (scor) de $12\frac{1}{2}$ — $9\frac{1}{2}$ şi în felul acesta a fost declarat campion mondial de şah.

Cu această ocazie a apărut şi un plic poştal ocazional, precum şi o ştampilă poştală specială, care a fost întrebuinţată la Moscova pe durata 23.III. pînă la 22.V.1963.

Cu trei ani mai târziu, tot la Moscova a avut loc meciul pentru titlul de campion mondial de şah, între Petrosian şi Spaski. Petrosian l-a învins pe Spaski, cu scorul de $12\frac{1}{2}$ — $11\frac{1}{2}$ şi în felul acesta şi-a apărut titlul. La 31 mai 1966, cu acest prilej, a fost emisă o serie de timbre de 5 valori, iar un singur timbru cu valoare nominală de 6 copeici a fost închinată acestui eveniment, iar la 26.VII.1966, a fost emis şi un timbru cu valoare nominală de 10 copeici, în formă de bloc compus din 4 timbre, închinat sportivilor care au cucerit medalii de campioni mondiali la probele de spadă, şah, fotbal şi hochei pe gheaţă. Este vorba de sportivii sovietici care au cucerit medalii la aceste probe.

Acest timbru a fost emis într-un tiraj de 5 milioane de exemplare, iar blocul în 500.000 exemplare, în ambele cazuri dantelate. Evenimentul a fost onorat şi de întrebuinţarea unei ştampile poştale ocazionale la Moscova.

Moscova, ca un renumit centru de şah, a găzduit şi campionatul european pe echipe de şah, care a avut loc în perioada 13 pînă la 23.IV.1977. Evenimentul a fost marcat şi de apariţia unui timbru poştal în valoare de 6 copeici. La acest campionat au participat cele mai bune opt echipe şi s-a jucat la 8 table. Titlul a fost cîştigat de echipa U.R.S.S.-lui. Evenimentul a fost marcat de editarea unui plic poştal ocazional, care a fost pus în circulaţie împreună cu o ştampilă poştală specială.

Ştampila are toate caracteristicile unei ştampe de reclamă, avînd data fixă (13—23.IV.1977).

Zlatoie Mircov

Dezlegarea problemelor

1. G. F. ANDERSON

1. Rc7-d6 Tg3-d3+	1. ... Tg3-g6+
2. Nb3-d5 mat	2. Nb3-e6 mat
1. ... Rb5-b4	1. ... Rb5-b6
2. Rd6 : c6 mat	2. Nb3-c2 mat
1. La orice răspuns din partea negrului
De7-b7 mat

2. H. BAHR

1. Tc2-g2 Df3 : g2+	1. ... Df3-e2+ (f2+)
2. Dh1 : g2 mat	2. T : D mat
1. ... Cc5-d3	1. ... Calul c5 oriunde
2. Cb7-d6 mat	2. Dh1-b1 mat
1. ... Cg6-f4	1. ... Calul g6 oriunde
2. Ch5-f6 mat	2. Tg2-g4 mat

3. E. BAUMGARTEN

1. Db5-b7 Cb4 : d5	1. ... Calul b5 oriunde
2. Db7-b1 mat	2. Db7-b1 mat
1. ... Cg4 oriunde	1. ... Nebunul oriunde

2. Cd5-e3 mat	2. Db7-h7 mat
1. ... Rf5-e4	1. ... Orice altceva
2. Ce6-c5 mat	2. Cd5-e7 mat

4. P. F. BLAKE

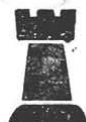
1. Tg5-d5 e6-d5+	1. ... e6-e5+
2. f4-f5 mat	2. Td5-d7 mat
1. ... Rc4 : d5	1. ... c7-c5
2. Db1-d3 mat	2. Ca4-b6 mat
1. ... Nf8-c5	1. ... Calul a7 oriunde
2. Td5 : c5 mat	2. Db1-b5 mat

5. M. HAVEL

1. Cg3-h5 Rc6-d7	1. ... Rc6-c5
2. Ce2-d4...	2. Tg1-c1+...
1. ... Rc6-d5	1. ... f5-f4
2. Db8-c7...	2. Ch5-f6....

6. H. v. GOTTSCHALL

1. Cd2-e4 f5 : e4	1. ... f5-f4
2. Nd6-b4 e4-e3	2. Ce4-f6 f4-f3
3. f2 : e3...	3. Cf3-f5+...

CATRENE ȘI EPIGRAME

Zîmbiți ... Vă rugăm

SFAT ȘAHISTILOR

Nevrînd să vă învăț la rele
Vă dau un sfat ce-i de folos :
„Zîmbiți pe-oricîte pătrățele,
Dar luați șahu-n serios“ !

OMAGIU CONCOMITENT OMENIRII ȘI ȘAHULUI

Savanții toți au declarat
Că viața noastră omenească,
Doar șahul de-ar fi inventat
Și merita ca să trăiască

ȘAHISTUL OCTOGENAR GH. MUREȘAN CE-A SACRIFICAT O DAMA PENTRU UN CAL

— „Un așa șahist halal
Dă o damă pentru-n cal !
Un chibiț ne lămurește :
— „Dama nu-i mai folosește“ !

V. Schiopescu

DRAMA ȘAHISTĂ

Intrînd NEBUNU-n „combinații“,
Știrni pe tablă complicații,
Pentru rege — un infern,
Ca DAMA-l ține-n ... șah etern ...

Petre Chira

Profesorului VIRGIL Șchiopescu
Doctor în științele economice
Epigramist
Șahist ...

Pot s-o spun fără de teamă
Căci o știe lumea toată
Maestru e la epigramă
Dar ... nici la șah nu șchioapătă

Red

Lui M. Tîrziu care, după ce i-a suris
victoria într-o partidă, s-a lăsat
surprins de adversar și a pierdut

Erai extrem de optimist
Și-n asta nu-i nimic hazliu
Dar rezultatul este trist :
Te-ai trezit ... foarte tîrziu !

N. M. Ineanu

Profesorului Pius Brinzeu, un mare
animator al șahului timișorean

Șahiști mai slabi sau mai de soi
Toți veșnic sprijinul ți-l cer
Căci tu deapuri pentru noi
Ești și sare și ... piper !

Fl. Bălan

FABULAŢIE ŞAHISTĂ

NEBUN, NEBUN, DAR...

Într-o partidă, disputată
la un concurs de şah, zonal,
partidă ca şi câştigată
de ALB, c-avea, în plus, un CAL,
printr-o măiastră lovitură,
NEBUNUL NEGRU, priceput,
recuperă CALUL pierdut,

dind, în acelaş timp, ŞAH-TURA !
Faţă de cele întâmplate,
REGELE ALB, contrariat,
spre cei din jur a exclamat :
„A fost NEBUNUL ? Nu se poate“ !
Dar un pion ce sta la post,
chiar la e2, în apărare,
ii spuse : „SIRE, cum se pare,
este NEBUN, dar nu e... PROST“ !

Victor Groşcovăz

SE SPUNE CĂ...

- ... profesorul Pius Brînzeu, membru corespondent al Academiei R.S.R., nu agreează şahul prin corespondenţă... Ca să vezi !
- ... într-o discuţie unde era vorba de jocul agresiv al ing. Ion Zarcu, maestru FIDE, acesta ar fi declarat : Liniştiţi-vă... sînt Zarcu, nu Dracula !
- ... avocatul Zlatoie Mircov s-a împăcat cu ideea că nu mai este în măsură să câştige o partidă de şah la fiul său Nicky. Se pare însă că actualul campion al ţării, Sergiu Grünberg, nu se împacă cu această idee. Este adevărat că fiili săi, Mihăiţă şi Florin, nu au decît 6½ şi 5½ ani...
- ... la Praga, la începutul turneului zonal, în luna februarie, era un ger năpraznic. Lumea îl invidia pe marele maestru Şubă pentru şuba pe care o purta. În curînd au început însă să-l invidieze pentru rezultate. Şi, ce rezultate !
- ... profesorul Dezideriu Bleier, directorul Şcolii sportive este foarte afectat cînd presa redă rezultatele întrecerilor de şah fără să menţioneze şcoala căreia îi aparţin aceşti elevi, sau menţionează numai echipa unde au dublă legitimare. A găsit însă cel mai elegant mijloc de a se răzbuna : luptă ca şcoala să dea cît mai mulţi şahişti pentru sportul de performanţă. Şi profesoara Ligia Jicman, care deţine catedra de specialitate, este de acord. Nu-i frumos ?
- ... jucătorul Emil Ungureanu, maestru internaţional, s-a împăcat, pînă la urmă, cu locul II ocupat la festivalul internaţional organizat de clubul Electromotor la care au participat 176 jucători. Aceasta pentru că locul întii a fost ocupat de Kertesz, un coleg de echipă. Să mai spui că nu-i o atmosferă sănătoasă în cadrul echipei Electromotor...
- ... cînd la tragerea la sorţi jucătorului Kertesz i-a ieşit numărul 1, acesta a exclamat : „trebuie neapărat să iau locul întii“ ! Şi a reuşit ! Unde mai pui că a rămas la masa întia tot timpul, ceea ce este cu totul excepţional la un concurs „OPEN“

CLUBURI ȘI ASOCIAȚII SPORTIVE CU SECȚII DE ȘAH

A. S. „AEM” TIMIȘOARA

DIVIZIONARĂ A

sediu : Calea Buziașului nr. 26

telefon : 3 77 07/int. 272 (F. Ghidirmic)
3 77 18

conducerea secției :

Florin Ghidirmic, președinte

Țenche Lucian, secretar

Rosinger Petru, membru

Grünberg Sergiu, membru

Chiricuță Marius, membru

Urdă Iulian, membru

Ionescu Dan, membru

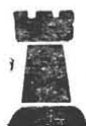
Avramovici Tiberiu, membru

Neamțu Șerban, membru

baza materială : trei săli de joc 100 mese

jucători legitimați :

13289	Șubă Mihai	MMI	2535	23670	Țenche Lucian	I	2060
21413	Mărășescu Ioan	MI	2390	35188	Țirpe Gheorghe	I	2015
13325	Grünberg Sergiu	MF	2365	13778	Balla Tiberiu	I	1965
2681	Mozes Erwin	MF	2365	35186	Ghidirmic Florin	I	1945
15063	Biriescu Ioan	MI	2355	35239	Căpățînă Daniel	I	1940
23852	Ardeleanu Alin	MF	2355	35232	Nicoară Olimpiu	I	1915
23829	Moise Dorin	M	2325	17260	Murariu Nicolae	I	1900
9435	Neamțu Șerban	MF	2310				
156	Chiricuță Marius	M	2265	15852	Nuțu Dana	MI	2150
32191	Cosma Ioan	CM	2225	15098	Jicman Ligia	MI	2105
2515	Alexandrescu Romulus	M	2215	16312	Chiricuță Iudith	MF	2030
5643	Tarjoc Ștefan	CM	2240	23872	Șuşnea Liliana	M	2030
33071	Zetocha Claudiu	CM	2235	35175	Caplar Laura	CM	1870
35170	Pănican Gheorghe	CM	2095		dublă legit. C.S.S.		
27302	Demian Eugen Valer	CM	2080		jucători și jucătoare de catego-		
9043	Anton Aurel	I	2065		ria a II-a : 15		

A. S. ELECTROMOTOR TIMIŞOARA

DIVIZIONARĂ A

sediul : Bv. Republicii nr. 21

telefon : 1 38 56-9/int. 263 (C. Dobreanu)

conducerea secţiei :

Dobreanu Cornel, preşedinte
Petrescu Ştefan, vicepreşedinte
Komlosi Ilie, secretar
Ungureanu Emil, membru
Ilijin Neboişa, membru

Zarcula Ioan, membru
Talpoş Florica, membru
Bălan Ilie, membru
Lazăr Vasile, membru

baza materială : trei săli cu 40 de mese

jucători legitimaţi :

1601	Ungureanu Emil	MI	2380	26106	Dinescu Adrian	I	2135
2560	Kertesz Alfred	MF	2360	2698	Grosz Iuliu	I	2065
3477	Ilijin Neboişa	MI	2340	15770	Bretner Robert	I	2060
28026	Lazăr Dorin	CM	2340	26192	Ganţ Ovidiu	I	2050
2662	Zarcula Ioan	MF	2325	2704	Dumitrescu Virgil	I	2040
28304	Mărcia Gottfried	M	2290	26131	Bălan Ilie	I	2025
2921	Heim Constantin	M	2260	12994	Mărgareta Mureşan	MMI	2190
16791	Rogobete Nicolae	CM	2255	2514	Baumstark Gertrude	MI	2080
23863	Appeltauer Wilibrand	CM	2250	26163	Ganţ Otilia	CM	2050
2636	Şchiopescu Virgil	CM	2215		dublă legitimare C.S.S.		
17791	Prundeanu Alexandru	M	2175	35174	Caplar Duşiţa	I	1910
23853	Ardeleanu Călin	CM	2195		dublă legitimare C.S.S.		
	dublă legitimare C.S.S.			17689	Belean Dana	I	1865
2317	Tocăniţă Francisc	I	2175	5038	Talpoş Florica	CM	1830
15018	Rujan Octavian	M	2140	15099	Jicman Monica	I	1740
23845	Dragomirescu Călin	I	2140	28388	Popescu Mariana	I	1635
2660	Jicman Aurel	CM	2135		jucători şi jucătoare cat. a II-a : 29		

A. S. TEHNOMETAL TIMIŞOARA

DIVIZIA B

sediul : Calea Buziaşului nr. 5

telefon : 2 60 36 (I. Iordache)

conducerea secţiei :

Iordache Ion, preşedinte
Rozvan Mircea, membru
Conciatu Dan, membru

Seceleanu Mircea, membru
Tătaru Ioan, membru

baza materială :

Club, Str. Gloriei nr. 11, 50 mese

bază sportivă, Spl. Titulescu, 20 mese

jucători legitimați :

2850	Rozvan Mircea	CM	2270	10397	Rusenescu Nicolae	I	2030
13017	Ungur Ovidiu	CM	2250	34449	Sentef Nicolae	I	2165
33170	Prundeanu Horia	M	2240		dublă legitimare C.S.S.		
23636	Lung Liviu	CM	2205	34447	Stănilă Octavian	I	2150
26120	Bujoreanu Dorel	CM	2180		dublă legitimare C.S.S.		
23287	Tîrziu Mircea	CM	2165	28374	Suciu Marius	I	2100
10385	Oprîşoni Graţian	CM	2145		dublă legitimare C.S.S.		
23845	Dragomirescu Călin	I	2140	31640	Cingradi Cornelia	I	1915
24482	Csilcser Laszlo	I	2135	15917	Şovăială Felicia	I	1830
26108	Jurescu Emilian	I	2065	35243	Lörentz Elisabeta	I	1820
28338	Jurcă Valentin	I	2045	30804	Radoslav Delia	I	1720
23284	Marcu Loghin	I	2085	23883	Crişan Aurora	I	1680
	Gama Alexandru			34405	Ivan Teodora	I	1765
16381	Buliga Mihail	I	2035		dublă legitimare C.S.S.		
25859	Tiu Toader	I	2030		jucători şi jucătoare cat. a II-a :	40	

CLUBUL SPORTIV ŞCOLAR TIMIŞOARA

sediul : Str. Amforei nr. 4

telefon : 4 48 71

4 63 72

director : Prof. Bleier Dezideriu

catedra de şah : Prof. Ligia Jicman

suplinitor : Prof. Jicman Aurel

baza materială : 1 sală cu 18 mese la sediul clubului

2 săli cu 15 mese la Centru de şah Medicina

jucători legitimați :

23853	Ardeleanu Călin	CM	El-Mot.	Păian Ovidiu	II	
26190	Ganţ Ovidiu	I	El-Mot.	Szuhanek Ranko	II	
33347	Sentef Nicolae	I	T-Met.	Trifan Viorel	II	
34449	Stănilă Ovidiu	I	T-Met.			
28374	Suciu Marius	I	T-Met.	26163	Ganţ Otilia	CM El-Mot.
	Mircov Nicolae	I		35175	Caplar Laura	CM AEM
	Binzar Adrian	II		35174	Caplar Duşiţa	CM El-Mot.
	Gaşpar Ioan	II		34405	Ivan Teodora	I T-Met.
	Ghiriş Mihail	II			Adamescu Alina	II T-Met.
	Grünberg Florin	II			Appeltauer Valentina	II El-Mot.
	Iercoşan Cătălin	II			Brădean Gabriela	II T-Met.
	Lind Cristian	II			Martin Dana	II T-Met.

